

**Türkün İlk Ruhaniyyat Ocağı
Asif Atanın – İnam Atanın
Mütləqə İnam Ocağı**

**Türkdən başlayan
yeni Bəşər İnamı**

Atakənd-36

**T rtib isi v  redaktoru:
Soylu Atalı**

Asif Atanın – İnam Atanın
Mütləqə İnam Ocađı
Türkdən Bařlayan Yeni B řer İnamı
(Ocaq haqqında yıđcam Ruhani bilgi)

Mütləqə İnam Dünyabaxışının iki təməl anlayışı

Mütləq

Mütləq – bugündə nişanələriylə, əbədi Sabahda bütöv mövcudluğuyla aşkara çıxan, nisbi hadisələrin daxilində yaşayan, ancaq onlara sığmayan, onları özlərindən kənara çıxarıb özünə yaxınlaşdıran, Dünyaya, Həyata, İnsana Ali Daxili Qüvvə, İstiqamət və Meyar olan bir Qüdrətdir.

İnsan

İnsan – daxilində Mütləq daşıyan, şəraitdən, mühitdən, gerçəklikdən yüksək olan, Mütləqiliyə meyil eləyən və Mütləqləşməyə qadir olan Ruhani varlıqdır.

Asif Ata kimliyi

Asif Ata (Əfəndiyev Asif Qasım oğlu) milliyyətcə türkdür, Oğuzun Qaraqoyunlu boyundandır. O, 25 sentyabr 1935-ci ildə keçmiş Qazax mahalının Çaykənd kəndində doğulmuşdur. Hər iki valideyni müəllim, babası və ulu babası isə dindar olub. İlk təhsilini Çaykənddə alıb, orta təhsilini Gəncədə davam etdirib, yuxarı sinifləri isə Ağstafada başa çatdırmışdır. Bir il sonra M.Qorki adına Moskva Ədəbiyyat İnstitutuna daxil olur və 1957-ci ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirir. Moskvada təhsil alarkən onun elmi kitabxanalarından ciddi istifadə edərək özünütəhsillə məşğul olmuşdur. Dünyanı qədim dövrdən yaşadığımız dövrə qədər əsaslı şəkildə öyrənmişdir. Fəlsəfəni, ədəbiyyatı, tarixi, musiqini, dini və dinin tarixini, mifologiyayı öyrənib təhlil etmiş və özü üçün mühüm nəticələr çıxarmışdır. Asif Əfəndiyev belə qənaətə gəlmişdir ki, bəşəriyyətin tarixi boyu insana olan münasibət onu dərk etmək üçün yetərli olmamışdır. Eləcə də Azərbaycanın (böyük dəyərlər yaratdığı halda) tarixdə yerinin görünməməsi. Bu dəyərlər də bilərəkdən onun-bunun adına çıxılmışdır. Məsələn, bəşəriyyətin ilk peyğəmbəri Zərdüştün farslara aid edilməsi. Babəkin müsəlmanlaşdırılaraq, kürd kökənli olduğunun ortaya atılması və s. Habelə dünya tarixində Doğu (Şərq) dəyərlərinin inkarı, türk millətinə qarşı qısqanc, yad münasibətlərin sərgilənməsi kimi məsələlər Asif Əfəndiyevin diqqətini özünə cəlb etmişdir.

İnsan probleminə maraq göstərdikcə Asif Əfəndiyev öz üzərində ciddi iş aparmış və yetkin şəxsiyyətini formalaşdırmışdır. O, Moskvada təhsilini başa vurduqdan (1957) sonra bu qərara gəlmişdir ki, nəşə yeni bir şey lazımdır. Mövcud ideyalar, dünyabaxışlar, doktrinalar insanı xilas eləmək iqtidarında deyil. Ancaq bu Yeni olan da birdən-birə başlamır. İstək hələ ideya deyil, Yol deyil. Böyük Amal Yolu başlamaq asan bir şey deyil. Gərək ideya yaransın və doğulsun. Bunun üçün gərək şəxsiyyət yaransın və yenidən doğulsun. Çətin günlər, təhlükəli illər gözləyir qarşıda gənc Asif Əfəndiyevi. Ancaq

alovlu ürəyi, qətiyyətli inadı onun düşüncələrini istəklərinə doğru çəkib aparırdı.

Bakıya qayıtdığında ilk fəaliyyətə ədəbi tənqidlə başlamış, qısa müddətdən sonra diqqətləri özünə cəlb etmişdir. Sovet ədəbi tənqidinin ictimai həyata yaramadığını, insana çatmadığını elan etmişdir. Türkiyənin Ankara radiosunda Asif Əfəndiyevin etirazlar dolu fikirləri ilə bağlı şərhlər efirə buraxılmışdır. Beləliklə, o, kommunizm ideologisi üçün arzuolunmaz şəxs kimi qəbul edilmişdir. Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin nəzarətinə düşmüş, hər addımı izlənməyə başlamışdır.

Asif Əfəndiyevin ayrı-ayrı iş yerləri olub. Uzun illər Batı (Qərb) ədəbiyyatından, estetikadan dərslər deyib. Onun mühazirələri qeyri-adi bir səviyyədə keçirdi. Onu dinləmək üçün hər yerdən adamlar gəlirdilər. Bu cür maraq artandan sonra işlədiyi Azərbaycan Dövlət Universitetinin nəzdində “Etik və Estetik Tərbiyə Klubu” yaradır. Burada fikirlərini deməyə başlayır. Universitetin o dövrdəki rəhbərliyi duyucu düşür. Başa düşürlər ki, Asif Əfəndiyev öz əvvəlki fikirlərindən əl çəkməyib. Çağırır xəbərdarlıq edirlər: “axı bizim də balalarımız var, niyə imkan vermirsən başımızı saxlayaq? Klubu bağla. Yoxsa işdən atılacaqsan, tutulacaqsan”.

Klub bağlandıqdan sonra 1979-cu il martın 1-də Asif Əfəndiyev Klubu “Ocaq” elan etməli olur. Onun az sayda qalan tərəfdarları isə Klubun sədrini Ocaq Atası kimi qəbul edirlər. Belə qərara gəlirlər ki, Ocaq ruhani hadisədir, ruhaniyyətin isə sədri olmaz, Atası olar. Beləliklə, Asif Əfəndiyev Asif Ata çağırılır.

Asif Atanın soydaşlarına ilk çağırışı

Doğmalarına

Siz Sirli, Sehrli, Qədim və Müqəddəs Dünyanın zərrələrisiniz.

Sizin **Təbiət** Dünyanızda Dərin və Uca Səməlar, Vüqarlı və Müdrük Dağlar, Günəş Şəfqəti, Meşə Hekayəti, Qar Nağılı, Gecə Möcüzəsi, Səhər Təbəssümü, sonu görünməyən, ürəyimizi özü ilə aparan, Ruhumuzu çağırən Yollar, Qürub Çağının Kədərli Mələhəti, Şimşək Nərəsi, Sel Əzəməti var...

Sizin **Analıq, Məhəbbət və Dostluq** Dünyanızda beşik başında oxunan Layla Qüdsiyyəti, Ürəklərdən-ürəklərə axan Işıq, Yerin-Göyün Mehr, Heyrət, Vəcd şəfqətinə bürünməsi, Duyğu Bulağının qaynaması, Özünü başqasında tapmaq Sədəti var.

Sizin **Tarix** Dünyanızda Qəhrəmanlıq Müdrikliyi, Özündənkeçmə Ülvyyəti, Qorxu hissini ölümü, İnsanın İlahi Qüvvələrlə Yarışı, Babəkin tikə-tikə doğranılan bədəni və Xəlifəliyi sarsıdan Ruh, Əzabdan alınan Fərəh, Fədakarlığın əvəzsiz Nəşəsi var.

Sizin **Ruh** Dünyanızda Zərdüşün Hürmüzdü, Füzulinin Məcnunu, Mənsur Həllacın Mütləqə qovuşmaq arzusu, Buddanın İmtinası, Muğamın Ülvə Ehtizazı var...

Sizin **Xalq, Vətən** Dünyanızda əsrlərin sınağından çıxmış Ağsaqqallıq, Varislik, Valideynlik, Həya, İsmət, Qeyrət Ənənəsi, Qədimliyə pərəstiş, Babaların Müqəddəs Ruhuna İnam var.

Siz həmişə özünüzü böyük Dünyada hiss edin. Onda kimliyinizi anlarsınız.

Dünyasızların Ürəkləri kordur. Onlar Ülvyyəti görmürlər.

Dünyasızlarla döyüşün – Dünyanızı təsdiq etmək üçün!

Öz Daxilinizdəki naqisliyi öldürün – Dünyanıza layiq olmaq üçün.

Ürəyinizə baxın – orada Sabahı görəcəksiniz!

Ocaq Məramı

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda Əsilliyə, Mənəvi Kamilliyə, Ruhani Zənginliyə sonsuz Ehtiras yaşayır.

Ocaq həmin Ehtirasdan yaranmışdır!

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda Süniliyə, Bəsitliyə, Yalana sonsuz Nifrət yaşayır.

Ocaq həmin Nifrətdən yaranmışdır!

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda ölməz Ənənələrə, Ali Mənəvi sərvətlərə sönməz Məhəbbət yaşayır.

Ocaq həmin Məhəbbətdən yaranmışdır!

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda Müqəddəsliyə alovlu bir pərəstiş yaşayır.

Ocaq həmin Pərəstişdən yaranmışdır!

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda Bütöv, Parlaq, Gözəl İnsan Şəxsiyyətinə Çağırış yaşayır.

Ocaq həmin Çağırışdan yaranmışdır!

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda Hərərətli və Dərin, Əzəmətli və Zərif, Ehtizazlı və Müqəddəs Şərq Ruhuna atəşli Meyil yaşayır.

Ocaq həmin Meyildən yaranmışdır!

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda Qeyrət ilə Alçaqlıq, Ləyaqət ilə Qəbahət, Cəngavərlik ilə Mənəvi Zəllilik, Vətənpərvərlik ilə Vətənsizlik döyüşür.

Ocaq bu Döyüşün ön sırasındadır!

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda Yanar Zəkanın Övladı olan, Dünya Fikrinin Mahiyyətini özündə təcəssüm etdirən, Bədiyyatla nəfəs alan, Mənəviyyəti Həqiqət Odunda təmizləyən Qanadlı, Hissiyatlı, Cəsarətli İdraka zəruri Ehtiyac yaşayır.

Ocaq həmin Ehtiyacdən yaranmışdır!

XX əsrin bayquşları İnsana İnam Bayrağını tapdalamağa çalışırlar. Biz həmin Bayrağı başımızın üzərinə qaldırırıq.

İnsan hər bir mühitdə İnsan olaraq qala bilər. O, hər bir şəraitdə öz zəifliyi üzərində qələbə çala bilər.

İnsan özünü daim təkmilləşdirməlidir. Bu, onun özü qarşısında ən böyük borcudur. Bütün çirkinlikləri daxildən silib atmaq olar. Pisliyin bəraət imkanı yoxdur...

Ocaq İnsana İnam ideyasına əsaslanır, Kamil İnsan yaratmağı öz məqsədi sayır.

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda – yenilik pərdəsi altında əxlaqsızlıq, yırtıcılıq, bədbinlik, eybəcərlik təbliğ edən “sənət”ə qarşı ikrah hissi yaşayır.

Ocaq pozğun, çirkin, bayağı qeyri-sənətlə döyüşündə ardıcıl, amansız olacaqdır.

Dünyada, Həyatda, Xalqımızda müasir əxlaq, müasir gözəllik, müasir həyat tərzini libasına bürünmüş, öz Əsilliyindən, Qədimliyindən, Xəlqi Mahiyyətindən ayrılmış təcavüzkar, fəal, azğın qüvvələr yaşayır.

Onların puç və zərərli əqidəsini Ocaqda yandıraraq külə döndərmək lazımdır.

Biz gələcəyə keçmişimizin meyidi üzərindən adlayıb keçmirik.

Biz gələcəyə Müqəddəs keçmişimizin geniş Yollarıyla gedirik.

Biz Qərb solçuları kimi gələcəklə keçmiş arasında uçurum görmürük, “ya gələcək, ya keçmiş” demirik.

Biz belə hesab edirik ki, müasir İnsanın Qəlbində Məcnun Alovu yaşamalmalıdır, Nəsimi Ənəlhəqqi səslənməlidir, Zərdüşt İşığı parlamalıdır, Muğam Hikməti, Saz Əzəməti səslənməlidir.

Biz mədəni bədbinlərin “İnsan məhv olur” – hay-küyünə inanmırıq.

İnsan öz böyüklüyünə qayıda bilər, qayıtmalıdır və Ocaq bu ümumbəşəri tarixi vəzifəyə xidmət edir.

Biz geriyyə yox, irəliyə gedirik.

Fəqət biz irəliyə keçmişimizlə bərabər gedirik.

Biz Bəşərin Ülvi Ruhunu Ürəyimizdə gəzdiririk. Həmin Ruh bizi Müqəddəsləşdirir və biz bu Müqəddəsliyi Dünyaya, Həyata, Xalqa qaytarırıq.

Dünya gözəlləşir, İnsan paklaşır, Əzəmət, Ülviyyət gəlir Həyata, Mehr, Məhəbbət bəzəyir Dünyanı, Qeyrət, Namus cilalayır Mənəviyyatı, Fikrə Ənginlik, Duyğuya Təravət bəxş olunur.

İnsan öz üzərində çaldığı qələbəni bayram edir.

Biz azərbaycanlıyıq, Şərq dünyasının bir hissəsiyik.

Muğamlarımızla, Şeirimizlə, Adət-Ənənələrimizlə Şərqə bağlıyıq, Füzulilərimiz, Nəsimilərimiz Cəlaləddin Rumilərə, Hafizlərə qohumdur.

Şərq mədəniyyətinə qovuşmuşuq, onun Ruhuna Ruhumuzu calamışıq. İtirməmişik – Böyümüşük, Yüksəlmişik, həm də Yüksəltmişik.

Şərqlin ikinci Füzulisi yoxdur, Muğamları da ən kamil şəkildə biz qoruyub saxlamışıq və ifa etmişik.

Biz həm də Qərbdən bəhrələnmişik. Ancaq heç vaxt qərbcı olmamışıq. Sənətimizdə, Fəlsəfi Fikrimizdə, Musiqimizdə təsdiq olunan Ruh – Hərərətli, Müdrək Şərq Ruhudur.

Biz həm də türkdilli xalqların bir hissəsiyik. Ancaq bu xüsusiyyətimizi bütün Şərqə qarşı qoymuruq.

Biz türkdilli xalq olsaq da, ən çox Şərqi xalqıq. Bizim Mənəviyyatımızda ümumi Şərq Mahiyyəti çox güclüdür. Adət-Ənənələrimiz, Cəngavərliyimiz hamıya bəllidir.

Belə bir xalq özünəməxsus Mənəviyyat Fəlsəfəsi yaratmalıdır. Tarix onun qarşısında bu vəzifəni qoyub.

Ocaq həmin Zəruriyyətdən yaranıb!

Füzulilərin, Nəsimilərin, Muğamatın, Sazın, Şərq Ruhunun, ümumən Dünya İdrakının davamı olan Mənəviyyat Fəlsəfəsini Ocaq mütləq yaradacaq!

Biz Dünyanı və İnsanı daha Gözəl və Kamil görmək istəyirik.

Dünyanın Aqibəti İnsanın əlindədir. Gözəl İnsanlar Gözəl Dünya yaratmağa qadirdirlər.

Azərbaycanın sinəsində yanan bu Ocaq Xalis, Qeyrətli, Pak İnsanlar yetişdirəcək, Gözəl İnsan yaratmaqla Gözəl Dünyaya xidmət edəcək.

Qoy bir an da Qəlbimizdə Ülviyyət Odu azalmasın!

Qoy bir an da Gözlərimizdə Heyrət İşığı azalmasın!

Əzmimiz, Gücümüz, Cəsarətimiz, Fədakarlığımız – Məqsədimizə bərabər olsun!

Ocağın Müqəddəs Ruhu sönməzdir!

Asif Ata Amalı **Ruhani İntibah (Dirçəliş)**

Asif Atanın məqsədi insanı dəyişməkdir, dünyanı dəyişməkdir. Təzə İnsan yaranmalıdır, Təzə Xalq yaranmalıdır, Təzə Bəşər halı yaranmalıdır. Bu İstək siyasətlə həyata keçməz, inqilabla baş tutmaz. Bu İstəyin baş tutması üçün İntibah gərəkdir, daxili Təkamül Yolu keçilməlidir.

Ruhani İntibah altı ideyadan ibarətdir.

Bunlardan sonuncusu – “Ləyaqətli Bəşər” əslində nəticədir. Yerdə qalan beş ideya isə Yoldur.

I. Mütləqə İnam. Bu ideya Asif Ata Dünyabaxışının həm də ümumi adıdır: “Mütləqə İnam Ocağı”, “Mütləqə İnam Dünyabaxışı”, “Mütləqə İnam Təlimi”, “Mütləqə İnam Erası”, “Mütləqə İnam Fəlsəfəsi” kimi anlayışlarımız, adlandırmalarımız var.

Mütləqə İnam Allaha, yəni transsendentala, fəvqəltəbii qüvvəyə, göylər səltənətinin hökmdarına; adam kimi danışan, düşünən, görən, qəzəblənən, qisas alan, dünyanı yox yerdən bir işarəsiylə yaranan uydurulmuş qüvvəyə inamı rədd edir. Mütləqə İnam Dünyabaxışına görə Dünya oyun-oyuncaq kimi yaradılmayıb, bəzədilməyib, uçurulmağa hazırlanmayıb. Dünya – Özünün Əzəli, Əbədi, Kamil, Sonsuz Dünyalıq mahiyyətindən, Mənasından yaranıb. Dünyalıq Dünyadan kənar da deyil, onun özündədir, öz ahəngində, nizamındadır. Dünyanın bənnası yoxdur, ağası yoxdur, idarəçisi yoxdur. Dünya mənaca əzəlidir, yəni Dünyanın olmayan vaxtı olmayıb. Dünya mənaca əbədidir, yəni Dünyanın olmayan vaxtı olmayacaq. Axirət, Qiyamət cəfəngiyyatdır. Dünya dəyişir, təzələnir. Dünyalıq dəyişmir, ancaq öz təzahürləri ilə Təzələnir. Yəni dünyadakılar ölür, uçur, dağılır. Ancaq yenisi yaranır – dağ uçur, yenisi yaranır, çay quruyur, yenisi yaranır, bulaq soğulur, yenisi yaranır; təbiət bir yerdə ölür, başqa bir yerdə dirilir. Bütün bunlar Dünyanın özündən baş verir, Xarici İradənin gözağartması ilə oluşmur.

Həyat Özündən – Əzəli, Əbədi, Sonsuz, Kamil Həyatlıq Mənasından yaranıb. Həyat ölür, dəyişir, ancaq Həyatlıq ölmür, dəyişmir. Yalnız öz təzahürləri ilə Təzələnir.

İnsan Özündən – Əzəli, Əbədi, Kamil, Sonsuz İnsanlıq Mənasından yaranıb. İnsanın pəlçiqdən əmələ gəlməsi, sonra qabırğasından düzələnlə cütləşib artıb-çoxalması cəfəngiyyatdır. Habelə elmi nəzəriyyələrin insan haqqındakı yanlışları qəbul edilməzdir. Meymunun təkamül yolu ilə insanı əmələ gətirməsi cəfəngiyyatdır. ***“İnsan daxilində Mütləq daşıyan, şəraitdən, mühitdən, gerçəklikdən yüksək olan, Mütləqiliyə meyil eləyən və Mütləqləşməyə qadir olan Ruhani varlıqdır” (Asif Ata).***

Asif Atanın İnsanlaşma Təlimi, İnamı İnsan haqqındakı bu tərifi əsaslanır. Asif Atanın ***“Kamil İnsan”*** ideyası insanın canlı növlər arasında ən mükəmməli və şüurlusu olduğuna görə ortaya qoyulmayıb. Asif Atada İnsan başqa növlərlə deyil, Mütləqlə müqayisə edilir. İnsan Gerçəklik və Məna birliyidir. Gerçək insan biolojidir, təbiət xislətlidir. Ancaq dərinə getdikcə onda ali keyfiyyətlər görünür. Müqəddəslik, ulviyyət insanın mahiyyətindədir. İnsan öz gerçək xislətini ötdükcə ruhaniləşir – mənasına – İnsanlığa bərabər olur. İnsanın Özümlüyü – gerçəkliyi deyil, Mütləqiliyidir, İnsanlığıdır. İnsan dünyaya görünüb yox olmağa gəlmir, öz Mənasına çatmağa – İnsanlaşmağa gəlir. İnsan gerçəkliyə bərabər yaşayanda ölümlü olur, ötəri, keçici xassələri ilə bitib qurtarır. Yalnız nəsil artımında iştirak edir. Lakin özümləşən İnsan ölməzliyə qovuşur. Özünün ali, mənəvi keyfiyyətləri ilə Xəlqi məna daşıyır – Nəsimi kimi, Budda kimi, Tolstoy kimi...

Asif Atada İnsanın İnsanlaşması üç mərhələdən keçir: özünü tanıma, özünə yadlaşma, özünə doğmalaşma – özünü təsdiq. Özünü yaratmağın bu yolu ***“özüylə döyüş”*** ideyasıdır. Hər bir fərd etiraf yolu ilə özündəki bütün naqis cəhətləri aşkara çıxarmalı, tanınmalıdır. Özünü aldatmamalıdır, özünü, əslində balaca “mən”ini qoruyan instinktlərin təsirini aradan qaldırmalıdır. Etirafdən qorxmamalı, özündəki pisləkləri görüb göstərməkdən utanmamalıdır. Bu hal olduqca

çətindir. Adamda özünüqoruma instinkti güclü olur. Fərd ömrünü xalisliklə doldura bilmədiyi üçün, bioloji həyatın təsirlərindən imtina eləyə bilmədiyi üçün naqisliklərini etiraf eləməyi bacarmır. Toplumdan gizlənməyə çalışır. Ancaq ilk növbədə o, özünü aldadır, özünü öz mahiyyətindən ayırır. Elə buna görədir ki, bəşər tarixində kamil insanlar barmaq sayda olubdur. Buna baxmayaraq, hər bir fərdin kamillik haqqı və imkanı var. Kamillik seçilmişlər üçün deyil. Etirafı bacaran, ömründəki naqislikləri tanıyan fərd naqis duyğuları ömründən silməyə başlayır. O, özünü tanıdıqca, yəni özünü aldatmadıqca daxili gücü artır və getdikcə böyük imtinalar mərhələsinə başlayır: şöhrətpərəstlikdən imtina, şəhvətpərəstlikdən imtina, hakimiyyətsevərlikdən imtina, nəşəsevərlikdən imtina; xudbinlikdən, xudpəsəndlikdən, xəbislikdən, adilikdən, bəsitlikdən ayrılma. Daxili şəri yenən ictimai şərlə döyüşür. İnsansevərliyi təsdiq olunur, Vətənsəvrliyi, Həqiqətsəvrliyi, Ədalətsəvrliyi, Azadlıqsəvrliyi, Bəşərsəvrliyi təsdiq olunur. Fərd özündən, yəni balaca “mən”indən ayrıldıqca özümlüyünə, yəni ali “Mən”inə qovuşur. Özüylə döyüşməyən həqiqətin qədrini bilməz, azadlığın qədrini bilməz, xalqlaşma, vətənləşmə bilməz. Özüylə döyüşməyib başqasıyla döyüşən, yəni özündəki naqislikləri gizləyib başqasında naqisliklər axtaran şərlə xidmət edir. Heç kim heç kimin əvəzinə onun naqis duyğuları ilə döyüşə bilməz. Daxili döyüşü yumruq döyüşü ilə əvəz eləyən cəmiyyət özündən ayrılmış, özünə yadlaşmış cəmiyyətdir. Özü xalisləşməyən cəmiyyətdəki naqisliklərə qarşı söz deyə bilməz, onu aradan qaldıra bilməz. Yalnız Kamil Fərdlərin yaratdığı cəmiyyət Kamil, Ruhani Cəmiyyət olur. Asif Atanın **“Ruhani Cəmiyyət”**, yaxud **“Xəlqi Birlik”** ideyası özünü Kamil Fərdlərlə doğruldur. Asif Ataya qədər, demək olar ki, bütün nəzəriyyələr ictimai dəyişikliyi insandan kənarla başlayıblar. Ona görə də dəyişiklik üzə gedib, inkişaf üzəndən əmələ gəlib. Ağalığ-nökərlik aradan qalxmayıb, ictimai təbəqələşmə aradan qalxmayıb, insanın insan üzərindəki zorakılığı, qanlılığı aradan qalxmayıb, ədalətsizlik, bərabərsizlik, vicdansızlıq hökm sürüb. “Dünya belə gəlib, belə də gedəcək” deyə antiinsani

gedişata bəraət verilib. Əlbəttə, özünü yaratmayan insan ictimai tərəqqinin baş tutacağına inana bilməz. Ancaq bununla belə, dünyada antiinsani gedişata qarşı dirəniş həmişə olub. Nəhayət, bu Dirəniş daha kamil səviyyədə Asif Atada özünü göstərib. Asif Ata insandan, yəni, daxili, mənəvi tələblərdən kənar da formalaşan Quruluşları rədd edir. “Nə Kapitalizm, nə Sosializm, Ruhani Cəmiyyət yaranmalıdır” deyir. “Kapitalizm fərd ağalığıdır, Sosializm dövlət ağalığı”. Hər ikisi insan üzərində zor yaradır. Zor altında olan insan xalq yarada bilməz. **“Xalq – Azad, Müstəqil fərdlərdən yararır” (Asif Ata)**. Asif Atanın **“Ruhani Dövlət”** ideyası var. Onun fikrincə, Dövlət Ruhaniyyətə əsaslanmalıdır və çox az funksiyaları olmalıdır:

1) Fərdi özünüidarə; 2) Mülkiyyət bərabərliyi yaratmaq; 3) Cəmi fərdin zorundan, fərdi cəmin təzyiqindən qorumaq; 4) İmtiyazsız başçı, ağalığ əvəzinə Atalığın bərqərar olması.

Dövlət ruhaniyyətə əsaslanmadıqda xalqı sürüləşdirir və idarə edir. Dövlət – onun başında duranların imtiyaz üstünlüyünü qoruyan zor hadisəsinə çevrilir. Xəlqi Birlik yarandıqda isə dövlət bu Birliyə xidmət edir.

Asif Atada Ruhani Dövlət Dini Dövlət anlamına gəlmir. İran İslam Dövləti ən pis zorakılıq hadisəsidir. Orada ruhaniyyət yoxdur, yəni Dövlət Ruhani prinsiplərə əsaslanmır.

Yeri gəlmişkən, Mütləq İnam Dünyabaxışının “Ruh”, “Ruhaniyyət” anlayışlarına da burada qısaca izah verək. Bu vaxta qədər ruh məsələsinə müxtəlif dünyabaxışlar fərqli mənalar veriblər. Məsələn, Qitaupanişadda ruh – kosmik enerjidir. Saçın ucunun neçə milyardda bir hissəsi olan mikrocandır. Semitlərdə ruh mövcudluğun təminatı olan candır. İnsan öləndə ağzından hava ilə birlikdə çıxır və uçub gedir... Asif Ata Təlimində Ruh – İnam, İdrak, Mənəviyyət, İradə Birliyidir. İnsanı İnsan eləyən bu İnsani keyfiyyətlərin Mütləq halıdır. Ruhun ölməzliyini də fantastik əlamətlərlə deyil, bu keyfiyyətlərin nəsildə, xalqda, bəşərdə yaşaması ilə müqayisə etmək doğrudur.

İnsan öz ruhunu – İnamını, İdrakını, Mənəviyyatını, İradəsini yaratdıqda o, ölməzliyə çatır. İnsan böyük mənada ruhunu yaratmırsa, necə var, elə qalırsa, onda o, ruhun adi əlamətləri ilə xatirat səviyyəsindən uzağa getmir və ruhani imkanlarının çoxunu özüyə qəbrə aparır. Ancaq insan fiziki olaraq da tam itmir. Ayrı-ayrı əlamətləri övladlarında, nəsildə, xalqda davam edir. Ölüm yalnız cismani bütövlüyü parçalayır. İnsan genlə, qanla, təbiətlə yaşama qayıdır – əlamətləriylə. “Ölümlə görüş” izharında Asif Ata yazır ki, “əllərim birinə qismət olacaq, gözlərim digərinə, saçlarım bir başqasına...”

Mütləq İnam – Dünyanın əzəli, əbədi, kamil, sonsuz Mənasına İnamdır. Dünya heç vaxt ölməyəcək. Bu, yaşamağa və insanlaşmağa nikbinlik yönündə təməl yanaşmadır.

Mütləq İdrak – İnsanın Ruhani varlıq olduğunu dərk etmək, İnsanı qorumaq və təsdiq etməkdir.

Mütləq Mənəviyyat – Təmənnəsizlik, Fədakarlıq və Vicdançılıq əsasında yaşamaq – İnsani ləyaqətin təsdiqi.

Mütləq İradə – Zamandan üstün yaşamaq, şəraitə, mühitə əyilməmək, Mütləq Həqiqətə tapınmaq, Mütləq Azadlığa qovuşmaq – bu cür aqibəti ən ali nemət saymaq.

Ruhani İntibahın 4-cü ideyası **“Müstəqil Vətən”** ideyasıdır. Bəşər tarixində heç bir peyğəmbərin Vətən ideyası olmayıb. Asif Ata Vətən müstəqilliyini ideya səviyyəsində qoyur və bunun üzərində ardıcıl vurğu edir. Ruhani İntibah Vətəndən kənar da yaşana bilməz. “Dünya Vətəndən başlayır” deyir peyğəmbərimiz Asif Ata. Vətənləşə bilməyən Dünyalaşa bilməz. Vətən sadəcə toplumun yaşadığı coğrafi məkan deyil, toplumu xalq səviyyəsinə yüksəldən insani, bəşəri dəyərlərin yarandığı, qorunduğu müqəddəs ünvandır. Vətənçiliyin əsas meyarı müstəqillikdir. Vətən müstəqil deyilsə, xalq da müstəqil deyil. Asif Ata deyir: “Dünyadan asılı olmadığın dərəcədə müstəqilsən”. Yəni siyasi birliklərin boyunduruğunda azad və müstəqil xalq olmaq mümkün deyil. Vətənin müstəqil olması üçün dövlətin Müstəqil İqtisadiyyatı, Müstəqil Mədəniyyəti, Müstəqil Diplomatiyası olmalıdır. Bu isə Milli İdeologiya əsasında formalaşa bilər.

İdeologiya isə Mütləqə İnamdan qaynaqlanarsa, milliləşə bilər. Asif Atanın İnamı mücərrəd bəşəri deyil, Millilikdən başlayıb Bəşəriyyətdə doğru inkişaf edən Dünyabaxışdır. Milliliyimizin yaranması və qorunması Yurdumuzun Bütövlüyünü və Müstəqilliyini tələb edir. Yurdumuz bu gün bölünmüş, parçalanmış durumdadır. Onun bir parçasında yaranan Müstəqillik nisbi müstəqillikdir, əslində formal xarakter daşıyır. Ona görə də Asif Ata “Uluyurd Hərəkatı” ideyasını irəli sürür. “Uluyurd Hərəkatı” özündə 5 prinsip daşıyır: 1) Tayfaçılıqla mübarizə; 2) Dinçiliklə mübarizə; 3) Etnik bölücülüklə mübarizə; 4) Özgəçiliklə (Batıçılıqla, Rusçuluqla...) mübarizə; 5) Azərbaycanın siyasi bərpası – Bütöv Azərbaycan.

Ruhani İntibahın 5-ci ideyası **“Özümlü Şərq”** ideyasıdır. Asif Ata dünyanın Şərq-Qərbə bölünməsinin əleyhinədir. Bu bölgünü Qərb yaradıb və Şərq ikinci növ bölgə kimi baxır. Asif Ata Özümlü Şərq deyəndə ona coğrafi mənada yanaşmır, Şərqi dəyərləri əsas götürür. Və hesab edir ki, Şərqi Dəyərlərə arxa çevirməklə dünyanı bütöv dərk etmək mümkün deyil. Bu mənada Kürəşmə əslində Dünyalaşma deyil, Qərbəşmədir. Qərbdə isə demək olar ki, mənəvi dəyərlər aşılıb. Yalnız elmi-texniki inkişafı əsas götürürlər və bu imkandan istifadə edib dünya üzərində ağalılıqlarını həyata keçirirlər. “Bir vaxtlar Şərq müəllim idi, indi uşağcasına Qərbin dalınca sürünür” (Asif Ata). Dünyanın gedişatı elmi-texniki tərəqqi ilə nizamlanmır, daha da pozulur. Bu səbəbdən də Şərqlin fitrətində və halında olan mənəviyyətçilik, insançılıq bərpa olunmalı və dünyanın halına qayıtmalıdır. Asif Ata özünün yaratdığı Mütləqə İnam hadisəsi ilə bu müqəddəs vəzifəni öz üzərinə götürmüşdür.

Ruhani İntibahın sonuncu ideyası **“Ləyaqətli Bəşər”** ideyasıdır. Yuxarıda vurğuladığımız kimi, bu ideya həm də nəticədir. Bəşər xalqların müxtəlifliyi – Müxtəliflərin Birliyi deməkdir. Hər bir xalq özünəməxsusluğu ilə Bəşərdir. Xalqların özünəməxsusluqlarına qarşı çıxmaq Bəşərə qarşı çıxmaqdır. Xalqları əsarətə salmaq, özünə yadlaşdırmaq yolverilməzdir. Xalqlararası münasibətlər humanizmə əsaslanmırsa, bəşəriyyətin sabahından danışmaq çətindir. Xalqlar birbirinə inanmayanda sevgi və sayğı yarana bilməz. Xalqların birbirinə nifrət elməsi bəşəriyyətin ölümüdür. Bu nifrəti xalqlar arasında yaradan Siyasi Güclərin ağalılıq əməlidir. Elə ona görə də “Siyasət Həqiqətlə əvəz olunmalıdır”.

Mütləqə İnam Ocağının iç quralları (qaydaları) və yaşam tərz

Hər bir Dünyabaxışın olduğu kimi Mütləqə İnam Ocağının da öz qaydaları, yaşam tərz

Hər bir Dünyabaxışın olduğu kimi Mütləqə İnam Ocağının da öz qaydaları, yaşam tərz

Ocaq quruculuğu ən çox Tədbirlərdə öz əksini tapır. Tədbirlər 7 mərasimdən, 2 Mərasim-Törəndən və 4 Bayramdan ibarətdir. Mərasimlərdə ancaq Ocaq Evlaları iştirak edir. Mərasim-Törənlərdə və Bayramlarda isə Ocaqsevərlər və maraqlananlar da iştirak edirlər. Ocaq Ruhani Ailələrdən təşkil olunur. Hər Ailənin ayda bir dəfə aylıq toplantısı – mərasimi keçirilir. Ocaq vaxtdan asılı olaraq ayda bir dəfə, yaxud iki ayda bir dəfə “Amallaşma-Doğmalaşma günü” keçirir. Amalı öyrənmək və öyrətmək, ruhani fikir bölüşmələri əsasında doğmalaşma. Üsulumuz: xalqın iç

Ocaq öz ildə (tarixi) və Günsirası (təqvim) əsasında yaşayır. Və bunu ümummill

milli yazı sistemi (Orxon-Yenisey əlifbası əsasında) ortaya qoyur və müqəddəsətini (arxivini) bu əlifba ilə hazırlayır.

Ocaq öz Ruhaniyyəti əsasında “Ölügötürmə” və Evlənmə (“Beşikbaşı mərasimi”) qaydalarını yaradıb və imkan düşdükcə bunları ictimai həyata tətbiq edir.

Ocaq Asif Atanın İrsini – Müqəddəs Kitablarını (“Qutsal Bitiq”lərini) 13 cildə hazırlayıb, arxivləşdirib və imkan düşdükcə üzünü artırıb yayır.

Ocaqçı gündə 3 dəfə Ataya Rica deyir və Mütləqlə Təmas sözü söyləyir. Bu Rica və Təmaslarda özüylə – öz mənasıyla üz-üzə durmaqla, özünü kökləməklə və günə hazırlamaqla insanda sabit hal yaradır. İnsanın özünə inamı yetkinləşir, qüsurlara enməmək üçün qətiyyəti artır. Yolda olduğunu anlayır, Yük altında olduğunu məsuliyyətini dərk edir.

Ocaq Atalıq və Evladlıq hadisəsinə əsaslanır. Ata İnamın Atasıdır, Evlad İnamın Evladıdır, Atanın Davamçısıdır, əski dövrlərdəki Apostoldur, İmamdır, Müriddir. Atanın tələbi budur ki, Ata Əməli Evlad Əməlində, Ata fəlsəfəsi Evlad fəlsəfəsində davam eləməlidir. Evlad icraçı deyil, Qurucudur, Yaradıcıdır. Ata deyir – Evlad özündə üç keyfiyyəti yaratmalıdır: Yazarlıq, Natiqlik, Təşkilatçılıq. Bu, Evladın Ocaq Quruculuğundakı əsas silahıdır.

Ocağa Evlad qəbulu mərasimləşən bir hadisədir. Xalqın içindən ayrı-ayrı insanlar Ocağa üz tutur. Məramını, məqsədini Asif Atanın adına rica şəklində yazır. Atadan “Ruhani Ad” alır və Ocaqlaşmağa başlayır. Mərasimdə Ocaqçılara təqdim olunur və Ocaqçılığını təsdiq edən Ruhani Sənəd – “Evladlıq Nişanəsi” alır. Atanın sağlığında bu əməllər Ata tərəfindən həyata keçirilirdi, onun ölümündən sonra isə Ocaq Yüklüsü (Soylu Atalı) tərəfindən yerinə yetirilir.

Ata öləndən sonra Ocağın Ruhani Nizamını yaradan və qoruyan, Ocağı ruhani idarə edən Ocaq Yüklüsü hadisəsi yaranmışdır. Asif Atanın ölümündən bu günə qədər bu məsuliyyəti yazı müəllifi (Soylu Atalı) öz üzərində daşıyır. Yuxarıda vurğuladığımız kimi, Ocaqda Atalıq və Evladlıq hadisəsi var. Ocaq Yüklüsü Atanın yerinə

keçmir, o, elə Evladdır. Sadəcə Ocağın bir Qurum olaraq yaşayıb idarə olunmasını təmin edir. Təbii ki, gənc Ocaqçılardan ağıllıq, qəlbinin böyüməsində rol oynayır. Bununla belə, Ocaqda vəzifə, titullar, rütbə yoxdur və olmayacaq. Ocağın Atasını, Ruhani Başçısını əbədi olaraq Asif Atadır. Asif Ata Peyğəmbərdir. Peyğəmbər əvəz olunmur, Yolu davam olunur, Ocağı nizamlanır, ruhani idarə olunur.

Ocaqçı

Dünyada Yeni Bəşər nizamı oluşmalıdır deyərək Asif Ata Qutsal, Ruhsal bir işə başlamışdır. Bu işin gerçəkləşməsi üçün fəaliyyət yönü müəyyən eləmiş və Qurum yaratmışdır. Bu Qurumun içində olan və ömrünü belə bir qutsal niyyətin baş tutmasına bağlayan bəşər övladı Ocaqçı adlanır. Ocaqçı daim özünü döyüşüb kamilləşən, içində əyilmək, sarpmaq, satılmaq, dönmək imkanı saxlamayan qüdrətli şəxsiyyətdən olur. Onun duyğuları, idrakı, mənəviyyəti, vətən sevgisi, millət sevgisi daim Mütləqə İnamdan ölçü tapır. Başqa ölçülər Ocaqçı üçün yönsüzlük sayılır. Ocaqçı ixtiyarını Ocağa verir, Ocağın Yüklümlüsünün buyruğu ilə Ocaq Quruculuğu işlərini həyata keçirir.

Hər bir Ocaqçı Ocağın bir Ruhani Ailəsində olmalı, Ocaq mərasimlərində ardıcıl iştirak etməli, söz deməlidir. Ataya – Ocağa Ruhani hesabat verərək Ocaqçılığını nizamda saxlamalıdır. O, Ocağın bütün qurallarına əməl etməli, İnam Evinin (İnam Məbədinin) yaranmasında iştirak etməli və İnam Evinin İnsanlığın qutsal ünvanı kimi təsdiq olunmasına çalışmalıdır. Atanın “Qutsal Onluğu”nu öyrənməli, Ocaq-türk abesində yazmağı bacarmalı və ümum Ocaq Yüklümlüsü təsisatını qəbul etməlidir.

Mütləq İnamçı

Heç bir dini qəbul etməyən, Asif Atanın yaratdığı dünyabaxışın əsasında yaşayan, Asif Atanın peyğəmbərliyini qəbul eləyən, Onun yazdığı kitabı İnsanlığın Qutsal kitabı sayan istənilən yurddaşımız İnamçı sayılır.

İnamçının ixtiyarı Ocaqda olmur, özündə olur. Ocaq isə onun yaşamasına, davranışına görə heç bir məsuliyyət daşımır. Yalnız İnamçıların könüllü olaraq Ocağa müraciət etməsindən sonra Ocaq onların istəkləri ilə, adət-ənənələrə yönəlik atmaq istədikləri addımlarla bağlı münasibət bildirə bilər. Deyək ki, İnam yönündən hansısa bir Birlik yaradarlar, yaxud toy - vay quralları icra edirlər.

Ancaq İnamçılar Atanın Dünyabaxışının yayılması və qəbul olunması üçün daim Ocağa dəstək olmalı və əllərindən gələn köməyi etməlidirlər.

İnamçılar “Atalı” soyuna mənsub deyillər.

Ocaqdostu və ya Ocaqsevər

Ocaqdostu – Ocaqsevər formal olaraq başqa dünyabaxış daşıyıcısı ola bilər. Ancaq Asif Atanın Yurdçuluq, İnsançılıq, Millətçilik yönündə bütün addımlarını izləməli, bilməlidir. Hər bir mühitdə Asif Atanın Dnyabaxışına qarşı olan fikirləri doğru saymamalı və yeri gələndə etirazını bildirməlidir. Asif Ata ilə xalq arasında müəyyən səviyyədə körpü rolu oynamağı bacarmalıdır.

Bu gedişlə İnam Xalqının yaranmasında hər kəsin az və ya çox mənada qatqısı olmalıdır.

İnamın Dindən üstünlüyü

Təməl prinsiplərdə yalan olmamalıdır

I. Yazının yazılma səbəbi – giriş sözü

Biz dünyaya yeni İnam Dünyabaxışı təqdim edirik. Deyirik İnam din deyil, dindən fərqlidir və üstündür. Fərqli və üstün sözlərini isə dini qəbul etməməyimizə və İnamı özümüzünkü saydığımıza görə demirik. Burada fərqliliyin və üstünlüyün xüsusiyyətləri var. Təməl prinsiplərə müraciət etməkdə məqsədimiz də həmin xüsusiyyətləri imkanımız daxilində izah və şərh eləməkdir. Bu yazıda biz doğruluğumuza və səmimiyyətimizə güvənirik. Oxucu elə düşünməməlidir ki, biz özümüzdə sərf eləyən istiqamət götürmüşük. Onsuz da həqiqəti tarixdən, tarixi gələcəkdən gizləmək olmur. Doğrunu görmək, doğrunu bilmək, doğrunu demək yeganə meyardır.

Biz Asif Atanın irəli sürdüyü İnsanlaşma ideyasının daşıyıcılarıyıq. Bu ideyanı özümləşdirmək və yaşatmaq üçün dayağımız, tapınağımız, güvəndiyimiz mühit insandır. İnsanın özünə bərabər, yəni mənasına layiq yaşaması yolunda çox ciddi maneələr var. Maneəni insan özü yaradır, böyüdür, qoruyur. İstər din, istər ictimai quruluşlar insanın özünü tanımasına həmişə əngəl olub. Təəssüf ki, insan yalansız keçinməyi qarşısına məqsəd qoymayıb. Sözdə yalana pis deyib, damğalayıb, ancaq münasibətlərində yalandan istifadə eləyib. Yalana bəraət verib, yalansız keçinmək mümkün deyil deyib. **İctimai nizam yalan üzərində qurulub.** Yalan – nizamsızlıq deməkdir.

Bütövlük alınmır, ziddiyyət artır. Bu ona görə baş verir ki, insan ikili xassəyə malikdir – həm ruhani, həm də cismani. Bu fakt var, bunu danmaq mümkün deyil. Ona görə də bütün dinlər, ictimai quruluşlar balanslaşdırma xətti tutdular. Ruhanilik və cismanilik paralelləşdi. Əbədilik və Mövcudluq üz-üzə qoyuldu və Mövcudluq

üstünlük əldə elədi. Çünki düşünüldü ki, mövcudluq qaçaraqdır, gözləmir. İnsan özünə tələq elədi ki, ruhanilik gözləyər, cismanilik gözləməz. İctimai quruluşlar cismaniliyə üstünlük verdi. Din də sözdə ruhanilik dedi, ancaq yaşamda cismaniliyin təsirindən çıxıb bilmədi. Dinin başında duranlar Quldarlaşdı, Feodallaşdı, Kapitalistləşdi, heç vaxt ruhaniləşmədi. Cismanilik hər kəsi özünə – öz mövcudluğuna bağlayır. Ona görə də yaşamaq uğrunda mübarizə gedir. Bu mübarizə insanda bütün heyvani duyğuları aşkarlayır və səfərbər edir. İnstinktlər ömrə hakim kəsilir. Maddi nemətləri qamarlamaq, üstünlüyə can atmaq həyat normasına çevrilir. Bu gedişətdə zor həlledici amil olur. Buna görə də hər kəs zora can atır – zorlu olmaq, başqasının zorundan qorunmaq və üstünlüyə nail olmaq məqsədə çevrilir. Elm, təhsil, fərdi qabiliyyət, bacarıq, istedad zoru təmin edir, zora yarayır. Elə ona görə də insan millət olmaqdan, bəşər olmaqdan məhrum olur.

Millət insanların cəmindən deyil, insani keyfiyyətlərdən qurulan hadisədir. Bəşər də xalqların cəmindən deyil, onların insani keyfiyyətlərindən oluşur. Bütün bunlar hamısı insanın özümləşməsindən başlayır. Təbii ki, sual ortaya çıxır – əgər insan ikili xassəyə malikdirsə, bəs onun özümləşməsi nə deməkdir?! Yuxarıda vurğuladıq ki, bioloji mövcud olmanın qanunları ruhani qanunlara ziddir. Eyni halda, təbiətdə bioloji qanunların qarşısını almaq mümkün deyil. Ancaq insan əşya deyil, heyvan deyil. Onun mahiyyəti, yəni insaniliyi xassələrindən, xislətindən, təbiətindən üstündür. Deməli, insanın özümləşməsi – xislətinə deyil, mahiyyətinə bərabər yaşaması deməkdir. Deməli, ictimai həyatda ruhani qanunları bərqərar eləmək mümkündür. Təbəqələşmə – ağalığ-nökərlik, özünəyadlaşma, xalqa, bəşərə yadlaşma ruhani qanunların yoxluğuna görədir. İnsanın özüylə yetərlənməmək, özündəki mənaya çatmaq tələbi var. Bu tələb həm də imkandır. Əgər ictimai həyatda Mütləq Xeyir, Mütləq Ədalət, Mütləq Həqiqət qələbə çalmayıbsa, “bundan sonra da heç vaxt qələbə çalmayacaq” anlamına gəlmir. Bu istək insanın içində daim baş qaldırır, qaldırır. Ona görə Asif Ata

deyir ki, Adam İnsan olmalıdır. Mütləq Xeyir, Mütləq Ədalət, Mütləq Həqiqət – Adamdakı İnsanilik imkanıdır. Adam İnsan olanda bu imkan aşkarlanır. Əslində bəşər də bu imkandan başlayır. Ən böyük mübarizə Adamın İnsan olmasıdır. Çünki bütün fəlakətlər Adamlıqdan törəyir. Adamlıq səviyyəsində mübarizə inqilablar həyata keçirir. İnqilab yolu ilə Adam İnsan ola bilməz. İnqilab adlı zorakılığı “tarixin mamaçası” sayanlar bəşəriyyətə mütləq ədalət baxımından bircə addım xeyir vermədilər. Hər şey bəşəriyyətin əleyhinə yönəldi. Asif Ata deyir: “Bəşər Kapitalizm-Sosializm dairəsindən, Din-Ateizm dairəsindən, Totalitarizm-Demokratiya dairəsindən çıxmalıdır”. Kapitalizm kəskinləşdikcə Sosializmə, Din qaranlığı kükrədikcə Ateizmə, Demokratiya hərcayiliyi, özbaşınalığı dərinləşdikcə Totalitarizmə ehtiyac yaradır. Bunların heç birində mənfəətçilik, təmənnaçılıq, xudbinlik, köləlik, zor, oyunçuluq, yalan vədlər, öz mənafeyini, ailəsini, tayfasını xalqa qarşı qoymaq aradan qalxmır, yeni biçimdə təkrar olunur.

Yuxarıda vurğuladığımız ki, ictimai nizam pozulanda bütün dövrlərdə balanslaşdırma prinsipinə əsaslanıblar. Ancaq heç vaxt balanslaşdırma özünü doğrultmayıb. Məsələn, Sosializm insanı bütünlüklə əməyə bağlayaraq fırvanlıq vəd edirdi. Hər kəsin maddi sərvətlərdən əməyinə görə mənimsəməsi ilə ictimai bərabərliyin yaranması ictimai nizamı axıra çatdıra bilmədi. Bioloji tarazlığın işə salınması milli-mənəvi ahəngin pozulmasını pərdələyə bilmədi. İmperiya quruculuğunu sosial problemlərin həlli ilə balanslaşdırmağa çalışanlar mənəvi problemlərin yaranmasına göz yumdular. Daha böyük nizamsızlığın biçimlənməsini təmin etdilər.

Bəs demokratik quruluş necə balanslaşdırır?! Bəri başdan pulçuluq uğrunda mübarizəni körükləyir və hər kəsin bu mübarizəyə qoşulmaq azadlığını elan edir. Bu gedişətdə fərdi təmin etməyən addımlara görə onun azad şəkildə etiraz etməyə, söz deməyə haqqının olduğu sunulur. Hər kəs bunun üçün təşkilat yarada və öz haqqı uğrunda mübarizə apara bilər. Deməli, hər kəsi rəqabətə bağlamaqla ictimai ədalətin təmin olunması yönündə görüntü yaradılır. Axı

rəqabət dünyasında insan insanı sevə bilməz, insan insana inana bilməz. İnamdan və sevgidən məhrum olmuş insan başqalarına qarşı ədalətli olmaq haqqında necə düşünə bilər?!

Nəhayət dinlərin balanslaşdırma cəhdləri də ictimai nizamın yaranmasında ciddi rol oynaya bilmədi. Dinlər öz baxışlarını quruluşların tərbiyə elədiyi insanlar üzərində qurdu. İnsanı mücərrəd, əlçatmaz, xəyali müqəddəsliyə bağlamağa çalışdı. Heç nə alınmadı. Əslində isə din insanı xilas eləyə bilirdi. Çünki onun yaranma tələbində ruhun üstünlüyünü təsdiq eləmək imkanı var. Ancaq bu imkan aşkarlanmadı. Niyə din xilaskarlıq hadisəsinə çevrilmədi, yanlış hardadır, nədədir?! Bu suala cavab aramaq üçün dinin təməl prinsiplərini izah etməyə çalışacağıq. Bunun üçün öncə inancın ibtidai biçimlərindən bu günə qədər gəlib çıxan cəhətlərə diqqət yetirmək gərəkdir. Eyni zamanda fikri əsaslandırmaq üçün faktlar üzərində müqayisələr aparmaq da zəruridir. Bizim yurdumuzda hegemon təsirə malik olan din İslam dini olduğuna görə fikirlərimizi əsasən onun təməl prinsipləri üzərində şərh etməyə üstünlük veririk. Ümumiyyətlə, götürəndə səmavi sayılan dinlərin təməl prinsiplərində əsaslı bir fərq yoxdur.

Bir var müsəlmanlığın, yaxud xristianlığın şərtləri, bir də var dinin təməl prinsipləri. Bu yazıda şərtlər fərqi açmağa gərək yoxdur. Biz dinin 5 təməl prinsiplərini müəyyənləşdiririk: 1) Yeri-göyü yaradan Allah ideyası; 2) Axirət dünyasının (o dünyanın) varlığı və Allahın müqəddəs məkanı kimi təqdim olunması; 3) Qəzavü-qədər (Qismətçilik) – şərin və xeyirin Allahdan gəldiyini qəbul etdirmək; 4) Ümmətçilik – bütün bəşər övladının Məhəmmədin ümməti olduğunu vurğulamaq; 5) Allahın dərk olunmazlığı (elmi dildə aqnotsizm) və buradan ortaya çıxan ruhani məhdudiyət – Qurandan sonra ruhani kitabın yazılmayacağı, Məhəmməddən sonra peyğəmbərin olmayacağı ideyası. Ayrı-ayrı yazılarda bu məsələyə münasibət bildirmişik, bu yazıda isə ümumiləşdirmək məqsədi güdüdür.

II. İnsanı qorxutmaq yox, İnandırmaq gərəkdir

Ümumiyyətlə, “Yaradan” ideyası çox qədimdən gəlir – təbiətin sirlərinin açılmadığı bir dövrdən. Ancaq sonralar dini axtarışlarda yeniliklər ortaya çıxsada, bir çox məsələlərdə peyğəmbərlər ibtidai baxışlardan qopma bilmədilər. Hətta elmin inkişafı ilə maarifçiliyin geniş yayıldığı zamanlarda belə, ibtidai baxışlara qarşı əsaslı söz deyən olmadı. Doğrudur, belə məsələlərə münasibətdə elmin mövqeyi yardımçıdır, bunu yalnız fəlsəfi-ruhani biliklə aydınlaşdırmaq mümkündür. Bunun üçün isə peyğəmbərlər həm də filosof olmalı idilər. Peyğəmbərlər filosof olmadıqları üçün məntiqi uydurmaq zorunda qalıblar. Dini təlimlərdə alleqoriyalar üstünlük təşkil edir, həqiqətçilikdən daha çox mifoloji yönə qabarıq. Mifologiya həqiqətin dərk olunmasında yardımçı ola bilər, ancaq gerçək olmayan, gerçəkliyə uyğun olmayan atributlarla, fantaziyalarla canlı yaşamı nizamlamaq mümkün deyil. Mifologiya o vaxt önəmlidir ki, insanın duyğularını həqiqət axtarışlarına yönəldir, onu fantaziyalara bağlayır. **Duyğular fantaziyalarda ilişib qalanda xurafat başlayır.** Dinin yanlışlarından biri də odur ki, xurafat obrazlaşdırılır. Xurafatın obrazlaşdırılmış ən böyük istiqaməti Allah ideyası ilə bağlıdır. **Din Allahı xurafatlaşdırır.** Kainatı bir baxışla oluşturmaq yalandır. İdeya, fikir, düşüncə yalançı özlə dayananda hər şey təhrif olunur. **Dində yalan təmələ qoyulur. Ona görə də kainat oyun-oyuncaq, fani elan edilir.** Allahın əl, ağız, göz qabiliyyətinin olması onun əzəli və əbədi adlanmasına ziddir. (Yəni Allah görür, damışır, eləyir). Oyun-oyuncağın mahiyyəti olmur. Allahın “yaratıcılığı” mahiyyətsiz yaratıcılıqdır. Yəni Allah oyuncaq “yaradıb”. Əgər bütün kainat oyuncaqdırsa, onda mütləqi necə dərk eləmək olar?! Elə ona görə də dində Allahın dərk olunmasına yasaq qoyulur. Çünki oyuncaq yaratıcısını dərk eləmək onun Mütləq olmadığını üzə çıxarır. Dində Allaha inam əslində nisbiyə inamdır. **Allah nisbi hadisələrin Mənası kimi deyil, Bənnası kimi çıxış edir.** Əvvəl heç nə olmayıb, mütləq yoxluq olub, Allah da yoxluqdan varlıq yaradıb,

özü də yoxluqda mövcud olub, yoxluqda dayanıb. Bu ideya idrakın heç bir məntiqinə, mərhələsinə uyğun gəlmir. Əslində dinin bütün xurafatı bu Yalandan başlayır. Ayrı-ayrı məqamlara baxaq. Peyğəmbərlər Allahın şərəfətli qulları sayılırlar. Bu fikir əslində Quldarlıq dövrünün tələblərindən doğur. Məntiqlə əgər peyğəmbər quldursa, deməli, Allah quldardır.

Yeri gəlmişkən, islamı demokratik din adlandırırlar. İslamın yarandığı dövr Quldarlıq dövrü idi, Feodalizm formalaşmamışdı. Onun demokratiyası da Quldarlıq demokratiyası idi. Kapitalizm demokratiyasında İslamın demokratikliyi nədir, necədir, bizə bəlli deyil... Başqa bir məqam “Allahın öz peyğəmbərini sınaması” ideyasıdır. Bir tərəfdən “Allah hər şeyi biləndir, görəndir, başqa bir tərəfdən sınamaq. Sınamaq – tanımazlıqdan, bilməzlikdən irəli gələn münasibətdir. Hər iki halda Allah adamabənzər mövcudluğa enir, bununla da Mütləqilikdən məhrum edilir. Merac məsələsini də bu faktlara əlavə eləmək olar. Məhəmməd Allahdan vəhy dinləmək məqsədiylə Göylər aləminə uçub. Maraqlıdır ki, bu məsələyə məcaz kimi deyil, həqiqət kimi yanaşırlar. Quranda iddia olunur ki, Allahdan bütün vəhyləri Məhəmmədə Cəbrayıl adlı mələk daşıyır. Belə çıxır ki, Allah hansısa vəhyləri Cəbrayıla etibar eləmir, birbaşa Məhəmmədin özünə demək üçün merac təşkil edilir. Halbuki Quranda Allahın diliylə deyilir: “Allah sizə şah damarınızdan yaxındır”. Allahın bu dərəcədə insana yaxın olduğu təqdirdə Göylər Aləminə uçuş, yaxud Cəbrayılın yer üzünə çoxsaylı enişləri nə üçün imiş?! Hesab edirik ki, bütün bu məsələlərdə bir aktyorluq var. Söz oynatmalarla insanları çaşdırmaq və süni cazibə yaratmaq bizə görə səmimiyyətdən çox uzaqdır.

Mələk ideyasının bu dərəcədə qabardılması da səmimiyyətsizlikdən doğur. Bəllidir ki, Quranda Allahın mələklərinə inam müsəlmanlığın şərtlərindən biri kimi irəli sürülür. Mələklər saf, təmiz ruhlar deməkdir ki, bu da animizm dövrünün qalıqlarıdır. Min illərdir ən ibtidai baxışların bu günə daşınması əslində bəşər övladının ruhunu kor qoymaqdır. Demli, təmiz, saf ruhlar yalnız Allahın dərğa-

hında ola bilər, yer üzündə insan həyatında ruhani saflıq ola bilməz. Bununla da din dünyaya işıq deyil, qaranlıq gətirmiş olur. Qərribə cəhət odur ki, Allah öz mələklərinə ərəb adları qoyub – Cəbrayıl, Mikayıl, Əzrayıl, İsrafil, Rizvan, Malik və s. Bu da yunanların politeizminin məntiqinə uyğun gəlir – Allahın nəzarətçi köməkçilərinin olması və bir millətin fərdi xüsusiyyətləri ilə məhdudlaşdırılması.

Əgər dünya fani elan olunursa, təbii ki, fani olmayan dünyanı uydurmaq qaçılmaz idi. Axirət dünyasının kuralları, yaşam sistemi planetimizin həyat sisteminin fantastik biçimidir. Təqdim olunan bu dünyanın tələblərini zadlığın və əsarətin məntiqi ifadəsi kimi nəzərdən keçirmək mümkün deyil. Başqa sözlə, cənnət və cəhənnəm məcazi mənada deyil, həqiqi mənada sunulan anlayışlardır. Bu anlayışlarda insani məzmun və mənə çalarları yoxdur. Əvvəldən axıra qəfər effekt var. Effekt cazibəli görünsə də heç bir gerçək əsasa malik deyil. Cənnət və cəhənnəm məsələsi dinin insana münasibətini çox qabarıq şəkildə əks etdirir. Bir tərəfdə insanlara kef, eyş-ışrət vəd olunur, o biri tərəfdə vəhşi işgəncələrin pəncəsi ilə hədələnilir. Bəs bu vədlər, hədələr nəyin qarşılığındadır?! Heç də insani keyfiyyətlərin aşkara çıxarılması və böyüdülməsi nəzərdə tutulmur. Kef, eyş-ışrət xatirinə ədalətli, vicdanlı olmaq özündə hansı məntiqi daşıyır, anlamaq olmur. İnsan öz mahiyyətinə uyğun yaşamaq, ona niyə mükafat vəd olunmalıdır?! Mükafata şirikən adam o deməkdir ki, öz mahiyyətini dərk eləmir. Dərk eləməyəndə isə onu icra eləmək mümkün deyil. Aktyora pul və mükafat verib rol tapşırmaq olar. **İnsanlıq yaşamaq isə insana rol kimi tapşırıla bilməz. İnsani yaşamaq tərtib olunmur, təşkil olunmur. İnsanilik daxili nizamdır, haldır, onu aşkarlamaq, ona yetmək olur.**

Yaxud cəhənnəm vasitəsiylə insanı İnsanlığa yönəltmək özünü doğrulda bilməz. İnsani əməllər daxili azadlıq üzərində həyata keçirilir. Qorxan, qorxudulan insan daxilən özünü tanımayan, azad olmayan insandır. Qorxa-qorxa ləyaqətli olmaq olmur. **Ləyaqət – qorxudan açılarda başlayır.**

Bu deyilənlərə dayanıb əlavə eləmək olar ki, Axirət Dünyası insani keyfiyyətləri aşkarlamır, əksinə, insanlığa qarşıdır. Müsəlmanlığın əsas şərtlərindən biri Axirət Dünyasının həqiqi dünya olmasına inanmaqdır. Ancaq dünyanı fani elan eləməklə Axirət Dünyasının əbədiliyi dinin özü tərəfindən şübhə altına alınır. Belə ki, “bir gün Qiyamət qopacaq, dünya və dünyadakılar məhv olacaq”. Əgər dünya da öləcəksə, heç nə əbədi deyilsə, deməli, cənnət, cəhənnəm də əbədi deyildir. Cənnət və cəhənnəm möminləşən və mömünləşməyən adamlar üçün düşünülmüş mükafat və cəza ünvanıdır. Dünya və dünyadakılar olmayandan sonra bu ünvanların qalması təbii olaraq anlamını itirir. Bu və bunun kimi məsələlərdən aydın görünür ki, din öz məntiqsizliyinin girovuna çevrilib. Dünya fanidirsə, deməli, müsəlmanlıq da boş və fanidir, müsəlmanlığın şərtlərindən biri olan cənnət və cəhənnəmə olan inam da.

Axirət Dünyası Allaha inamı xilas eləmək üçün düşünüülüb. Məhz dində təqdim olunan Allaha inamı başqa cür doğrultmaq olmur. Gözəllikləri dərk edib Allahlıq məzmununa yetmək əvəzinə, şirnikdirmə və qorxu üsulu ilə Allaha münasibət formalaşdırmaq İnsani hal yarada bilməz. Diqqət yetirin, həm Qiyamət qopacaq, həm də Mehdi zühur edəcək. Əgər Allah qiyamət qoparacaqsə, onda Mehдинin zühuru nəyi həll edir, Allahın əmrini ləğv eləməyəcək ki. Bu kimi təzadlı fikirlər sağlam yaşanmayan təzadlı əhvallardan doğur. Burada biz cəmiyyəti əvvəl çəşdirmaq, sonra da onun ağı ilə əylənmək səviyyəsini müşahidə edirik.

İnsana münasibətin kəskin dəyişməsinə və antiinsani biçim almasını Qəzavü-qədər (Qismətçilik) ideyasında da izləmək mümkündür. İnsan taleyinin qabaqcadan müəyyən olunması – alın yazısı (elmi dildə buna fatalizm deyirlər) əslində hər cür eybəcərliklərin, hər cür fəlakətlərin bəraətidir. Həm insanın taleyi kodlaşdırılıb, proqramlaşdırılıb, həm də ondan mömünlük tələb eləmək bir araya sığmır. Əvvəl insanı düşünməkdən, dəyişilməkdən məhrum edir, sonra onu kamilləşdirməkdən bəhs edir. Kamilliyyətin də mənası Allaha qul olmaqdır. Başqa sözlə, dində kamillik bərabərdir kəlləliyə.

Kölənin ibadətindən müqəddəslik işığı yandırmaq olmaz. Dinçi düşünür, sual vermir, axtarmır. İçində gizlənilir. Naşı yaşayır, avam qalır. İçində gizlənilir, yəni qüsurlardan azad olmur, möminlik görünüşü yaradır. Yaşayanda naqis yaşayır, danışanda xalis danışan görünür. Əslində onun “xalis” danışığında həqiqət olmur, xurafat olur. Xurafatını həqiqət kimi sırıyanın xudbinliyi aşkarlanır, öz yalançı üstünlüyünü nümayiş etdirir. Dində insan özünü dərk eləmir. Öz sirrinə vaqif olmayan insan özünü kainatın kölgəsi, fəvqəlqüvvənin köləsi kimi görür. Fəvqəlqüvvədən qorxu insanın necə var, elə qalmasına səbəb olur. Cəzadan qorxan fəlakəti dərk eləməz, ömrünü dəyişməz – “alın yazısı”na qarşı çıxmaz. Məhz buna görə də Məhəmməd dinini inqilabi yolla həyata keçirdi. İntibah yolu ilə olsaydı, yüzillər çəkərdi. Təbii ki, yalan və xurafat üzərində intibah baş verməz. İntibah daxildən dəyişməkdir, inqilab üzdən. Baxmayaraq ki, Məhəmməd dəyişiklik yaratdı, hələ istənilən ictimai dəyişiklik İntibah deyil. Hətta onun baş verməsi qalmaqalsız şəraitdə baş tutsa belə. Dinin yayılıb genişlənməsi döyüşlərlə, qalmaqallarla həyata keçirdi. Bu isə yeniliyin çətinliklə qəbul olunmasından deyil, yeniliyin zorakı üsullarla qəbul etdirilməsindən doğan qalmaqallar idi. Fikir verin, Quranda deyilir ki, “sizinlə döyüşənlərlə siz də döyüşün”. Halbuki, dini qəbul etməyənlər müsəlmanlarla deyil, müsəlmanlar onlarla döyüşürdülər. Təbi ki, humanizmin təmsilçisi kimi çıxış edən din başçısı “bizi qəbul etməyənləri qırın” əmri ilə döyüşə başlamazdı. Deyər ki, “sizinlə döyüşənlərlə siz də döyüşün”. Belədə işğalçılıq pərdələnmiş olur. Yuxarıda dediyim kimi, dinin (yeniliyin) qəbul olunması onillər, hətta yüzillər tələb edir. İnsanları inandırmaq və onların həyat tərzini dəyişmək sıradan bir olay deyil. Ona görə dini qəbul etdirərkən atılan zorakı addımların günahını qarşı tərəfin boynuna yazmaq qaçılmaz idi. Həm döymək, həm də günahlandırmaq antiinsani taktikadır, bu əməli müqəddəslik əməli adlandırmaq kökündən səhvdir. Tarixdə bu cür faktlar xeyli dərəcədədir. Onlardan biri Bədr savaşıdır. Əbu-Sufyanı talançılıqda suçlayıb, onun karvanını talamaq məhz din başçısının öz iştirakı ilə həyata

keçirilmişdir. Onun ölümündən sonra da müsəlmanlığı qəbul etməyənlərə divan tutmaq və talançılıq əməlləri davam etmişdir. Babəkə qarşı başlayan, onu qanına qəltan eləyib Azərbaycanı talayan yürüş; habelə Mərkəzi Asiyada Küteybənin başçılığı altında dini qəbul etdirmək üçün türklərə qarşı qətlilyamın həyata keçirilməsi və b.k. Bu olaylar Mədinədə başlayan inqilabi proseslərin başqa xalqlara, toplumlara qarşı məntiqi davamı olan antibəşəri əməllər idi. İntibah başqa səviyyədir – insani münasibətlərin ictimai nizama çevrilməsidir. İnsana qarşı zorakı davranmaq, heyvani münasibət bəsləmək insanlaşdırma səviyyəsi yetirə bilməz, necə ki, yetirə bilmədi. İnsanı döyəsən, aşağılayasan, sonra da onda özünə qarşı sevgi yaradacağını düşünəsən, buna heç bir ad qoymaq mümkün deyil.

Allah deyir məni sevməsəniz sizi qır qazanlarında qaynadacam. Müsəlman da deyir, yaxşı, səni sevirəm, tək mənə mərhəmət göstər, qır qazanında qaynatma. Bunlardan aydın olur ki, toplumu özünə tabe eləmək, etirazları aradan qaldıraraq dinin yaşamasını təmin etmək üçün “Alın yazısı” ideyası qəti bir inadla qorunub. Burada məqsəd insan deyil, dindir. Dinin məqsədə çevrildiyi mühitdə insanlığın qələbəsi təmin olunmaz. Çünki dinin hədəfi insanlaşdırmaq deyil, bəndələşdirməkdir.

İslamda ümmətçilik ideyası millətin, millətçiliyin təməl prinsiplərinə zərbə vurdu. Bizə görə bəşər tarixində milləti ləğv etməyə çalışan üç ideologiya olub – Ümmətçilik, Kommünizm və Qlobalizm. Ancaq qəribədir ki, bu ideologiyaları yaradanların milləti ləğv olunmur, sadəcə başqa millətlərin etnik kimliyinin, özünəməxsusluğunun üstündən xətt çəkməklə hakim millət olmaq məqsədi güdülür. Məsələn, kommünizm quruluşunun arxasında duran rusların dili, mədəniyyəti, siyasəti inkişaf edir, başqa xalqlar isə təqlidçi duruma salınırlar. Yaxud qlobalçılığın arxasında duran ingilislərin hegemonluğu güclənir, başqa xalqlar isə ingilisləşmə taleyinə alışıdırılır. İslamın ümmətçiliyində də beləcə, ərəbləşdirmə prosesi gedir. **Əslində ruhaniyyət millətlərin özəlliklərini qoruyaraq özümlü bəşər halı yaratmalıdır.** Burada isə xalqların təqlidçilik –

yamsılama xətti tutmasıyla bəşəri ahəng pozulur. Xalqların etnik müxtəlifliyini aradan qaldırır eyniyyət yaratmaq antiruhaniyyətdir. **Millətçilik – millətsizləşdirmə xurafatıyla döyüş deməkdir.** Bu mənada Millətçilik həm də ruhaniyyətdir – millətin ruhuna, milli keyfiyyətlərini qorumaqdır. Din millətçiliyi küfr sayır, ərəbləşdirməni açıq şəkildə ortaya qoyur. **“(Ey Məkkə əhli) Biz onu ərəbcə bir Quran olaraq nazil etdik ki, bəlkə (mənasını) anlayasınız” (26-cı əş-şüara surəsi, 195-ci ayə).** Bəs bizim, türk olaraq günahımız nədir, onu anlamaya-anlamaya zorla qəbul etdirdilər. Məscidlərdə, yas ünvanlarında ərəb dilini bilməyən toplumu psixoloji təlqinlə yığırlar vaizlərin çənəsinin altına.

İslam elə bir Allah qorxusu yaradıb ki, ona qarşı tənqidi mövqe ortaya gəlmir. Yaxud ortaya çıxan adam qaragüruhun nadanlığından çəkinir. İslam İdrakın üzünə bağlı dindir. Təbliğət da bu qorxunu möhkəmlətmək yönündə qurulur. Ruhani bilik, İdrakçılıq yaranmır. Ona görə də İnsan həyatda ayıqlığını itirir. Din dərin məsələləri düşünməyə yasaq qoydu. Bununla da bəşəriyyətin icma dövründən gələn ruhani kortəbiiliyi qoruyub saxladı. İnsan suallara cavab verə bilməyəndə qorxmağa başlayır. Ruhlar aləmi insanda ölüdən, qəbirdən qorxu yaratdı. Hər şeydə ruh axtarmaq (daşda, kəsəkdə...) – hər şeydən qorxmaq demək oldu. Allahın mələklər ordusu ruhlar aləminin yeni biçimdə təkrar olunmasıdır (animizmin qalığıdır). Animizmdə ruhlar idarə etdiyi halda, dində mələklər idarə edir. Kəbə – Allah evi, Qaradaş, şeytana daşatma və s. büt-pərəstliyin qalıqlarıdır. İslamda Buddizmə qarşı kəskin mövqe sərgilənir, Budda peyğəmbər sayılmır. Buddizmi büt-pərəstlikdə suçlayaraq gözdən salırlar, özləri də şeytana daşatma ayini icra edirlər.

Məhəmməd Qüreyşilərin qəbilə Allahı olan əl-illahi bütün müsəlmanların (əvvəl bütün qəbilələrin) Allahı elan etdiyi üçün həmin Allaha xas cəhətlərdən yaxa qurtara bilmədi. Ruh anlayışına münasibət, axirət, oruc, qurban kəsmək və b.k. adətlər ibtidai etiqadların qalıqlarıdır.

İslam dini rəhbərliyi baxımından da Tayfa dini təsirindən uzaqlaşa bilməmiş və varislik əsasında xilafətin ötürülməsini təmin etmişdir. Məhəmməd ərəb icmasının (dövlətinin) inzibati (dünyəvi) başçısı idi.

Dedik ki, dində dərin idrakçılıq işləmir. Əslində Qurandan sonra ruhani kitabın, Məhəmməddən sonra peyğəmbərin olmayacağını iddia eləmək də idraksızlığın əlamətidir. Bu iddia bəşəriyyətin ruhani axtarışlarına yasaq qoymaqla yanaşı, həm də təhlükəli tendensiyanın əsasını qoyur. Min ildən artıqdır islamın olmasına baxmayaraq həyatda heç bir insani tərəqqi baş vermir. Əksinə, insani gerilik gündən-günə qabarıq. Bu isə dinə tapınan toplumda bir fikir formalaşdırır – “yəqin Qiyamət günü yaxınlaşır, dünya məhv olacaq”. Bu fikir ara-sıra mətbuatda da səsləndirilir. Bununla da insanın həyata ümidi qırılır. Din pozucu davranışlara bir növ təkan vermiş olur. “Onsuz da dünya dağılacaq, hamı – yaxşı da, pis də qırılacaq. Nə vətən, nə gələcək, nə insanlıq...”

III. Daxilində xurafat bəsləyib həqiqətə inanmaq olmaz

Din belə əhvalı mühitə çevirir. Allahın dərk olunmazlığı ideyası bu mühitin xurafatçılığını böyüdür və normaya salır. Qurandan sonra ruhani kitabın, Məhəmməddən sonra peyğəmbərin olmayacağını irəli sürmək də xurafatçılıq mühitinə bağlıdır. Məhəmməd Allahı dərk eləməyə icazə vermir və dediklərini, elədiklərini Allahın adından həyata keçirir. Təbiidir ki, Məhəmmədin təqdimatı ilə Allahı dərk eləmək mümkün deyil. Çünki Allahla bağlı təqdim olunan keyfiyyətlər adamı qeyri-müəyyənliklər dolaşığına salır. Allah həm fəvqəltəbii qüvvə kimi sunulur, həm də danışan, görən, düşünən, qəzəblənən adam keyfiyyətlərinin daşıyıcısı kimi. Onun sifətləri həm metafizik, həm də antropomorfik xüsusiyyətlərə aid edilir. Allah nisbiləşir, ötəri, keçici xassələrə malik olur. Məhəmməd onu Bütperəstliyin yaratdığı psixoloji təsəvvürlərə uyğunlaşdırır. Allahı fəvqəltəbii (təbiətüstü, dünyaüstü) qüvvə kimi təsəvvür eləmək

mümkün deyil. Əlbəttə, təsəvvür olunmayan qüvvə, hadisə idrak üçün məntiqini, mahiyyətini itirir. İdrakın məntiq tapıb daxil ola bilmədiyini nə varsa fantastikadır. Adamabənzər xassələrlə də Allahu dərk etmək müşküldür, çünki həmin xassələrlə canlı insanın anatomiyasına gəlib çıxmaq olar. Bu xassələrlə fəvqəltəbii xassələri birləşdirəndə isə mənasız bir Allah obrazı alınır. (Bunun Hürufilərin “İnsan Allahdır” ideyasına dəxli yoxdur). Bir sözlə, əgər anlayış, hadisə dərk olunmursa, deməli, mənası yoxdur. Əgər mənası varsa, o mütləq dərk olunandır. Yalan dərk olunmur, həqiqət dərk olunur.

İnsan din vasitəsiylə Yalanı özünə sırtıyır və imkanlarını məhdudlaşdırır. Bu mənada Qurandan sonra ruhani kitabın yazılamayacağı da bir növ tələqdür. Bu tələqinmələr ən primitiv üsullar və dəlillərlə həyata keçirilir. Diqqət yetirin, deyilir ki, “İslamdan sonra ona qarşı yeni din yaranmadı. Çünki bu din güclüdür, Allah yenisinə ehtiyac görmür”. Məgər Buddizmə qarşı, xristianlığa qarşı yeni din yarandı?! Əvvəlkinə qarşı yaranır o deməkdir ki, yeni yaranan əvəz kimi gəlir, əvvəlki ləğv olunur. İslam yarandı, xristianlıq ləğv olmadı ki. Nəinki ləğv oldu, bu gün xristianlığa tapınanların sayı İslama tapınanlardan çoxdur. Hələ üstəlik xristianlıq yoxsulların sevgisi ilə yayıldı, İslam isə amansız qılınc döyüşləri ilə. Həm də bu döyüşlər işğalçılıqla nəticələnirdi. Bununla bağlı tarixi faktlar bəs qədərdir. Hətta Quranda məlum “Qənimət” surəsi də qarət olunmuş sərvətlərin bölgüsü ilə bağlıdır. İnam və hərbi, müharibə, işğal, zorakılıq – əcaib təzaddır. İnam böyük mənada nizamı dəyişir, siyasət isə gedişatı. Ancaq İnam, yəni din nizamı deyil, gedişatı dəyişdi. Əslində siyasətin gördüyü işi gördü. Məhəmməd siyasi gedişatın hakimi oldu. “Qənimət” surəsində onun sosial-hüquqi məsələlərdə özünə yararlı variantları əsas götürməsi aşkar görünür. Özünə imtiyazlar əldə edərək ədalət prinsipləri müəyyənləşdirmək özünü axıra qədər doğrulda bilməz. Peyğəmbər tərəfindən nisbi ədalətin təsbit olunması onun saflığını şübhə altına alır.

Qurandan sonra kitabın olmayacağı fikrini möhkəmlətmək üçün onun (Quranın) Allah kəlamı olduğu surələrdə tez-tez vurğulanır.

Təbii ki, Quranı Allahın kəlamı saydırmaqla ona adi kitablardan fərqli münasibət aşıladı Məhəmməd. Öz kitabı kimi təqdim eləsəydi, ona dərin münasibət olmayacaqdı. Kitabını bütə çevirdi. Kitaba münasibətin müqəddəslik səviyyəsinə qalxmasının əleyhinə deyilik. Bunun üçün kitab məzmunu etibarilə əvvəldən axıra qədər müqəddəslik çağırmalıdır. Kitabın Allah kəlamı olduğunu deməklə insanları qorxutmaq, hədələmək müqəddəsliyə zidd əməllərdir. Kitabın o cür təqdimatı təəssüf ki, zaman-zaman onu dua, cadu qaynağına çevirdi.

Quran Allahın kəlamıdır deməklə Allahlıq məzmununa ciddi zərərər yetirilir. Birincisi, Allahın kəlamının olması nə deməkdir?! Tutaım ki, bu belədir. Bəs Allah bu qədərmi yaddaşsızdır ki, bir yerdə dediyi kəlamı başqa bir yerdə təkzib edir, niyə bu qədər ziddiyyətli “vəhy”lər göndərir?! Əgər bu dəyişiklikləri şəraitə uyğun edirsə, deməli, “Allahın kəlamı” nisbidir.

Əslində isə Məhəmməd dövrünün ictimai-siyasi durumunu vaxtından əvvəl dəyərləndirə bilmədiyi üçün bir-birini təkzib edən ayələr söyləmişdir. Allahın adından danışmaq taktika idi.

Qurandan göründüyü kimi ilkin dövrdə Məhəmməd ərəbləri aldadıcı ideyalarla (Tövhid, alın yazısı, Axirət dünyası, Qiyamət günü) tabeçiliyə çağırır. İkinci dövrdə ayələr əsasən müharibələrdən bəhs edir. Daha doğrusu, ayələrdə Məhəmmədin müharibə ilə bağlı buyruqları əks olunur.

Bütçülük cəhalətindən səmavi cəhalətə çağırılan ərəblər köhnə vərdişlərindən çıxmaq istəmədikləri üçün Məhəmməd onlara qarşı müharibə cəbhəsi açmışdır. Eyni halda Allahın adından öz buyruqlarını ayələşdirmişdir.

Müsəlmanlığın əsas şərtlərindən biri “Allah tərəfindən göndərilən səmavi kitablara (Tövrat, İncil, Quran)” inanmaqdır. İnanmaq əslində qəbul etməkdir. Bəllidir ki, Tövratin əsas ideyalarından biri Qisasçılıqdır – “Bir gözünü çıxartdı, ikisini çıxart, bir dişini sındırdı, ikisini sındır”. Qılinc götürən, müharibə aparən Peyğəmbərin bu ideyanı qəbul etməsi adi hal idi. Hətta Məhəmmədin əmisi Əbu-

Ləhəb dini qəbul etmədiyi üçün söyüşə və lənətə məhkum edilmişdi. Məncə bunlar yəhudi-semit baxışında oturmuş psixoloji tələbdir.

Hesab edirik ki, islamı ərəbin milli ideologiyası saymaq doğrudur – ən çox yalanlarla yüklənmiş milli ideoloji. İslam – bəşərləşdirmə yolu deyil, ərəbləşdirmə yoludur. Kitabı ilahi vəhy (göydən gələn) adlandırmaqla onun yazıldığı tarixi şəraiti dərk eləmək olmaz, ərəbləşdirməni ört-basdır eləmək olar. Quran ərəb iqlimi, qaydaları, səhraları fonunda yazılıb. Ona görə də başqa etnosların onu olduğu kimi qəbul etməsi bir çox özəlliklərin ləğvinə səbəb olmuşdur və mənəvi aşılanmaya gətirib çıxarmışdır.

IV. Xurafatdan xurafata yox, xurafatdan Həqiqətə

İslam dinində cəhalət görən, xurafat görən, yadlıq görən bir sıra insanlarımız ya ateist olurlar, ya Tanrıçı, ya da Totemçi. Ancaq bununla onlar heç nəyə nail olmurlar, məncə, heç nəyə nail olmayacaqlar da. Ateizm ümumiyyətlə antibəşəri baxışdır. Ateizmdə “Mütləq” anlayışı, ruhaniyyat, müqəddəslik rədd edilir. Ateist, yaxud materialist filosoflar dinin yaranmasını iqtisadi çətinliklərlə bağlayırlar. Guya iqtisadi problemlər aradan qalxanda din də aradan gedəcək. Bu yanaşma doğru deyil. İqtisadi gəlişmə insani ehtiyacları ödəyə, əvəz edə bilmir. Ateizm boşluqdur – insanı boşluğa salır. Tanrıçılıq – türk baxışdır, uca baxışdır. Ancaq Panteizm elementləri ilə yüklü olsa da, türk onu müəyyən bir sistem kimi qoruyub bu günə gətirməyib. Sistem kimi mövcud olmayan bir baxış toplumun həyat tərzini, onun mədəni əsaslarını təmin edə bilmir. Təəssüf ki, Tanrıçılıqla ərəbin Allahçılığını eyniləşdirib birincini ikinciyə qurban vermişik. Bu gün də Tanrıçılıqla Allahçılığın eyni olması yönündə təbliğat gedir. Məqsəd türkün özünəməxsusluğunu dərk eləməsinin qarşısını almaqdır. Bu başqa bir mövzudur və biz bu məsələyə ayrı-ayrı yazılarda toxunmuşuq. Sadəcə ayrı-ayrı insanlarımızın seçimləri ilə bağlı mövqeni aydınlaşdırmağa çalışırıq. Vurğuladıq ki, insanlarımızın müəyyən bir millətçi kəsimi Totemçiliyə – Bozqurdçuluğa

meyil edirlər. Ancaq bu da öz-özlüyündə tərəqqiyə heç nə vermir. Milli dirçəliş üçün Qədimliyimizin atributlarını yaddaşlarda bərpa eləmək olar, həyatımızda isə bərpa eləməyin heç bir anlamı yoxdur. Bozqurdçuluqdan yalnız bir şeyi öyrənmək olar – yalqızlığın, tənhalığın doğurduğu güclülüyü və cəsarəti. Başqa səviyyədə isə ruhani inkişafın qabağını kəsmək olar. Totemçiliklə milli yön (qiblə), ruhaniyyət öz ifadəsini tapmır. Səməvi dinlərdən sonra **Yeni Bəşər halı** gərəkdir. Bu isə Milli-mənəvi Dirçəliş əsasında yarana bilər. Milli keyfiyyətləri hər bir inkişaf mərhələlərində qabağa vermək gərəkdir. Ancaq köhnə, ibtidai ənənələrə milli keyfiyyət adı qoymağa ehtiyac yoxdur. Başqa sözlə milli keyfiyyətləri köhnəlməyə qoymamaq, köhnə ənənələri yeniləməyə gərək yox. (Qədimlik isə köhnəlik deyil. Köhnəlik – həyatımızı sabaha bağlaya bilməyən ibtidai ənənələrdir).

Dini qəbul etməməyin səbəbi çox vaxt “məndən deyil” prinsipinə söykənir. Bu isə dinin xeyrinədir. Çünki din özünə bəşəri dəyər deyir. Bəşəri dəyər isə hər kəsdəndir. Əslində bəşəri sayılan dində millilik var olmursa, aydınlaşdırıb dıqlamaq gərəkdir. Kortəbii dıqlamaq mümkün deyil. Din hansı təməl prinsiplər üzərində yaşayır, bu təməl prinsiplərə tapınıb onu qorumaq insana nə verir, onu inkişafa doğru aparırmı? Yoxsa cəhalətdəmi saxlayır?!

Bizim yuxarıdakı izahlarımızdan görünür ki, din əsasən vərdiş əsasında oturub, öyrənmək və dərk eləmək əsasında yox. Dinə ayıq baxmağa çalışanlar həmişə təqib olunub, hətta edam olunub. Din sözdə müqəddəslikdən danışır, əməldə müqəddəsliyi öldürənlər ordusu yaradıb. Min illərdir dinin keşiyində dayananlar əli dəyənəkli ayıqların, – toplumu ayıltmaq istəyənlərin üstünə cumur. Onlar dəyənəyi yerə qoymurlar, çünki idrak qarşısında dərhal çaşırlar. Bugünkü İran dövləti əli dəyənəkli qaragüruh hazırlamaqla məşğuldur. İnsanları küt və avam saxlayaraq onlardan qatillər, terrorçular yetişdirirlər.

Bu gün biz, Azərbaycan olaraq yad etiqadlılıqdan və çoxetiqadlılıqdan dağınıq duruma düşmüşük. Bəşəriyyət elmi-texnoloji inkişaf

mərhələləri keçir, biz də bu mərhələləri keçirik. Ancaq dağınıq durumdan çıxma bilmirik. Çünki ruhun nizamsızlığını elm aradan qaldıra bilmir.

Türk üçün Məhəmmədin “Allah təkdir, Məhəmməd onun Rəsulüdür” düsturu isə dediyimiz kimi, xilas açarı ola bilmədi. Əminliklə bildiririk ki, Azərbaycan bu dağınıq durumdan, bütövlükdə türkü, heç kimə gurultulu görünməsin, bəşəriyyəti ruhani nizamsızlıqdan Asif Atanın “Mütləqə İnam”ı çıxara bilər. Mütləqə İnam əsasında yeni ictimai-iqtisadi formasiya yarana bilər – İnsanilik sivilizasiyası!

Asif Atanın ideyaları bizim bu qənaətlərimizi möhkəmləndirir. Bütöv milli, eyni halda bütöv bəşəri ideya yarandı. Bu ideyalarda idrak yeni bir mərhələyə keçir və əvvəldən axıra qədər həqiqət axtarışında olur. Biz hesab edirik ki, Asif Ataya qədər hər dövrün idrak səviyyəsi olub. Dinlər uzun illər yaşasa da, dini idrak qısa zamanda tükəndi. Çünki məhdud idi. Elm inkişaf elədikcə dini ideyaların əsasları sarsıldı və ruhani tərəqqi dayandı. Dini ideyalarda elmə zidd cəhətləri elm alt-üst elədi. Asif Atanın ideyaları elmə zidd olmadığına görə, elmin istənilən dövrdə sağlam inkişafı bu ideyalara ziyan verə bilməz. Əksinə, bu ideyalar elmin özü üçün də təməl baza rolunu oynaya bilər. Çünki insanlaşmadan yüksək tərəqqi yoxdur.

V. Mütləqə İnam yalansızdır

Asif Atanın Dünyabaxışına bağlı təməl prinsipləri yığcam şərh etsək, elmlə fəlsəfənin vəhdətini və bu vəhdətin ruhaniyyətə yaradığını göstərmək mümkündür. Bu prinsipləri aşağıdakı kimi ifadə edə bilərik:

- 1) Dünya yaradılmayıb və idarə olunmur. Dünyanın nizamı, ahəngi özündədir, gedişatı özündəndir.
- 2) İnsanlaşmadan kənarında heç bir tərəqqi bəşəriyyəti özümlüyünə qovuşdurmur.
- 3) Millətçilik Bəşəriyyətə aparan yoldur və o, ruhani hadisədir.
- 4) Şərqiyyətin İnamına bağlı gələcəyi bəşəriyyətin xilas yoludur.
- 5) “Yalnız Mütləq olan həqiqətdir, nisbi həqiqət yalandır”.

Bu prinsiplərlə Asif Atanın 5 (+1) təməl ideyalarına müraciət olunsaydı yaxşı olar. Xatırlatma üçün Ruhani İntibahın ideyalarının adlarını burada çəkmək istəyirik – Mütləqə İnam, Kamil İnsan, Ruhani Cəmiyyət, Müstəqil Vətən, Özümlü Şərq, Ləyaqətli Bəşər.

Biz vurğuladıq ki, dünya yaradılmayıb və idarə olunmur. Nizamı, ahəngi özündədir, gedişatı özündəndir. Bu Baxış Allaha, yəni transendentala, fəvqəltəbii qüvvəyə, göylər səltənətinin hökmdarına – dünyanı yox yerdən yaradan fantastik qüvvəyə inamı rədd edir. Əzəllilik, əbədlilik dünyaya, insana bağlanır. Daha doğrusu, Məna dünyanın, insanın özündə aşkarlanır.

İndiyə qədər heç bir fəlsəfədə məsələ bu səviyyədə qoyulmayıb. Belə inam da olmayıb. Fəvqəldünya ideyası nəzəri olaraq qalır, gerçəkləşmir, heç nəyi dəyişdirmir və mənəvi-ruhani inkişaf üçün zəmin ola bilmir.

Həqiqətin dünyanın özündə dərk olunması gələcəyə ayıq baxmağa imkan verir və nikbinlik yaradır. Asif Atada Həqiqətin, Mənanın dərk olunmazlığı kimi bəsit, arxaik bir düşüncə tərzinə son qoyulur. Asif Ataya görə bəşər idrakının imkanları sonsuzdur, ona yasaq və məhdudiyət qoymaq olmaz.

Bəli, Asif Ata sübut edir ki, İnsanlaşmadan kənar da heç bir tərəqqi bəşəriyyəti özömlüyünə qovuşdurmur. Bir var inkişaf, bir də var xilas. İnsanı xilas etmədən inkişafdan danışmaq ciddi anlam daşımır. İnsanın xilas millətin xilas deməkdir. İnsanın xilas onun özünü xilaskara çevirir. Sağlam düşüncəyə, məntiqə, təfəkkürə malik olan insan milli şüurun inkişafı zəminində ideya yaradıcısına, daşıyıcısına çevrilir. İdeyasız xilaskarlıq yaranmaz. İnsanı bioloji hadisə səviyyəsində saxlayan gedişat ideya vasitəsiylə dəyişdirilə bilər. Təbii ki, insanı mahiyyətinə çatdıran tələbi özündə daşıyan ideyadan söhbət gedir. İnsanın əqidəsi də bu ideyadan yaranır. Bizə görə əqidəli insan çox azdır. Siyasi əqidə, dini əqidə, ideoloji əqidə anlayışlarını doğru saymırıq. Əgər doğru saymaq gərəkirsə, belə çıxar ki, bütün bəşəriyyət əqidəlidir. **Bizə görə əqidə – insanın özünə bənzəməsi üçün seçilən aqibətdir, yaxud bəşəriyyəti özünə oxşatmaq tələbindən doğan aqibətdir.** Bu mənada siyasəti əqidə saymaq yox, əqidəsizlik saymaq doğru olar. Siyasətdə insan heç vaxt özünə bənzəmir, özündən ayrılır – tülküləşir, canavarlaşır, məkrə, xəyanətə enir, aldatmaqla, yalanlar “sistemi” yaratmaqla məşğul olur. Din də insanı aldadır, alçaldır, mənən heçə çevirir. Bu baxımdan insanı heçə çevirən hər hansı bir baxışa tapınmaq əqidə deyil. Əqidədə insan özünü aldatmaz.

İnsanı həqiqətsizliklə xilas eləmək baş tutmaz. Xilas Mütləqə tapınmaqdır. Mütləqə tapınmaq insanlaşmaq deməkdir. Öz mahiyyətinə uyğun yaşamayan insan azad insan olmur. Azadlığı tanımadan millətləşmək mümkün deyil. Millətləşmək də Bəşəriyyət yoluudur. **Bəşəriyyət – Millətlərin insani yaradıcılıq baxımından vəhdətinin ahəngidir.** Bu mənada millətçiliyi damğalayan ideologiyalar, siyasi doktrinalar rədd olunmalıdır. Milli inkişafı əngəlləmək dünyaya ağılıq eləmək iddiasının təsdiq olunması üçündür. Ona görə milli mədəniyyətləri məişət səviyyəsinə sıxışdırırlar. Dünyanın nizamında, sivilizasiyanın gəlişməsində isə “vahid mədəniyyət” qəbul etdirilir. Hər bir millətin adət-ənənəsi, məişəti, geyimi onun özəl xüsusiyyətlərini ifadə edir. Bu xüsusiyyətlər dəyişikliyə uğradı-

landa onun mədəni atributları muzeyləşir. Yəni gerçək yaşamını itirir. Belə olan halda millətin mədəni varlığı dərk olunmur. Bu səbəbdən də biz deyirik ki, Millətçilik – milləti yox olmaqdan xilas eləyən ideyadır. Bəşər mahiyyətli ideya özündə zərərli təsirlər daşıya bilməz. Daşığırsa, deməli, ideya təhrif olunur.

Mütləqə İnam Dünyabaxışından bəlli olduğu kimi, Asif Ata İntibahının ideyalarından biri “Özümlü Şərq” adlanır. O hesab edir ki, Şərqdə yaşamın nizamı və bu yöndə axtarışlar əsasən mənəviliyə, Ruhaniliyə bağlı olub. Maddiyyətçilik – Qərb təfəkkürünün dünyanın üzərinə yürüşüdür. Qərb dünyanı maddiyyətçilik tələsinə salıb. Maddiyyətçiliğin genişlənməsi (total inkişafı) Şərqi dəyərləri dünya üçün gərəksizləşdirdi. Təbiidir ki, maddiyyətçilik Adamın xislətində var. Bu cəhətdən maddiyyətçilik Şərqdə hökmdarların əməlinə, həyatında olduğu halda, Qərb onu sistemləşdirdi, həyatın normasına çevirdi. Bir vaxtlar maddiyyətçiliyi həyat tərzinə çevirənlərin əməlləri ədalətsizliklə müqayisə edilirdi. İndi ona təbii baxılır. Ona görə də dünyanın insanilik nizamı tamam pozulub. Asif Ata Özümlü Şərq deyəndə mənəviliyə qayıtmağı, ruhani qanunların bərpa olunmasını nəzərdə tutur. Ancaq burada dini tələbləri deyil, İnamın qəbul olunması fikrini yürüdür.

Adamda özünü başqalarıyla müqayisə eləmək tendensiyası mövcuddur. Bu xüsusiyyətin inkişafı fərdin fərdlə döyüşünə gətirib çıxartdı. Maddiyyətçilik bu döyüşü daha da qızışdırır. Başqalarından üstün olmaq (xudbinlik) həyat uğrunda mübarizəyə təkan verir. Təəssüf ki, bu xarakterik cəhəti böyük məsələlərdə aradan qaldırmaq üçün din heç nə eləmədi. Adamı insanlaşdırmaqla maddiyyətçilikdən açmaq olar. Bu, İnamın işidir. İnam deyir, adam özünü başqalarıyla deyil, Mütləqlə müqayisə eləməlidir. Həqiqətçiliyə yetmək üçün Mütləqçilik yolu getmək gərəkdir. Mütləq olmayan həqiqətdə yalan var. Adamın heyvandan ayrılmasının, İnsana qovuşmasının ölçüsü Mütləqçilikdir.

İstəkli oxucu, biz bu mövzumuzu iki hissədən ibarət təqdim eləsək də, ən çox dinin təməl prinsiplərini şərh eləməyə yer ayırdıq.

Çünkü bu günün özündə belə dini baxışın maneələri yalan həyatımızda oturuşdurur. Ona görə də imkanımız yetdiyi qədər yalan əsarətinə qarşı etiraz edirik və mövqə sərgiləyirik. Sözümlər, düşüncəmiz, yaradıcılığımız İnamın gəlişməsinə xidmət edir. Hər addımda Asif Atanın təməl ideyalarını təqdim edirik. Bu ideyaların daha geniş izahını tərəfimizdən “Asif Ata Amalı, yaxud İnsanlığın İnamı” əsərində təqdim etmişik. Ancaq bu, ilk və son deyil. Bu yazıda əsas məqsəd məhz dinin təməl prinsiplərinə yönəlmiş mövqə sərgiləməkdir. Oxucuda yarana biləcək “bəs nə etməli?” sualına cavab üçün qısa şəkildə İnamdan (Mütləqə İnam Dünyabaxışından) tezislər şəklində fikirləri bu yazıya əlavə elədik.

İnamda Türkçülük Bəşəriliyin təsdiqidir (Asif Ata Türkçülüğü)

Asif Ata İnamı türk ruhundan yaranmış, türk xarakterinə uyğun olan hadisədir. Asif Ata idealarının məqsədi bu İnamla Türk Dünyasını bəhrələndirməklə onun əzəli varlığını təsdiq etməkdir.

Asif Ata zamanın tələbiylə yaranmayıb, O, Mütləqilik, İnsanlaşma prinsiplərini ortaya qoymaqla yeni İnsanilik Erasını başlamışdır. Elə buna görə də onun bütün ideyaları kimi, millətçilik ideyasının da zamanla, dövrlə əlaqəsi yoxdur. Asif Ata millətçiliyi “icazəli millətçilik” deyil, zamanın, dövrün türk çağırmaadığı, türkçülüğün, millətçiliyin cinayət sayıldığı illərin millətçiliyidir. Təsadüfi deyil ki, Asif Ata DTK tərəfindən 1982-ci ildə antimarksist, antisovet, pantürkist, millətçi damğaları ilə ittiham edilirdi.

Tamamilə yeni – Müstəqillik, İnsanilik yönündən çıxış edən Asif Ata türkçülüğü onə qədər mövcud olan türkçülüğün bütün yaxşı cəhətlərini özündə saxlamaqla yanaşı, bənzərsiz xüsusiyyətləri özündə birləşdirir.

Millətçilik Asif Ata görümündə aşağıdakı prinsiplərə əsaslanır:

1. Millət – etnos birliyi, tarixi aqibət birliyi və mədəniyyət (xüsusilə dil) birliyi deməkdir.

Millət və xalq bir hadisədir. Xalq – Millət deməkdir. Çoxmillətli xalq uydurmədir. Çoxmillətli əhəli olur, ölkə olur, çoxmillətli xalq olmur.

2. Millətin mahiyyəti hər bir millətin əvəzsizliyi, bənzərsizliyi ilə müəyyən edilir. Heç bir xalq heç bir xalqı əvəz edə bilməz. Hər bir millətin bəşər mədəniyyətində başqası tərəfindən əvəz edilməsi mümkün olmayan yeri var. Nə qədər bəşər mövcuddur, bir o qədər də millət mövcud olacaq. Bəşər heç zaman yekrəng olmayacaq. Millətin ölümü bəşərin ölümüdür.

3. Millətçilik şovinizmdən tamamilə uzaq olan hadisədir. Şovinizm – öz millətindən başqa millətlərə nifrət ruhuyla yanaşaraq bir millətin xoşbəxtliyini başqa millətlərin bədbəxtliyi üzərində qur-

maq yönünü millətçilik pərdəsi altında gerçəkləşdirən ağalıqdır. Əsil, yetkin millətçilikdə şovinizmdən əsər-ələmət yoxdur. Eyni zamanda millətçilik öz milli ruhu – milli mədəniyyəti, milli tarixi ilə fəxr etmək və onu təsdiq etmək, qorumaqdır.

4. Millətçilik fəallığı – millət uğrunda döyüşmək, millətin yaşaması üçün yaşamaq, onu xilas etmək, onun ölümünü öz şəxsi ölümü saymaq, milləti ən yüksək mənəvi sərvət hesab eləmək və bundan ötrü mübarizə aparmaqdır.

5. Milli ideologiya zəruri bir hadisədir, lakin o, rəsmiyyətdən uzaq olmalıdır. Çünki heç bir rəsmi ideologiya əbədi ola bilməz. Heç bir dövlət, heç bir hakimiyyət özündə həqiqəti gəzdirmir. Xüsusi rəsmi ideologiya həşirində həqiqət tapdalanır və itir. İdeologiya müəyyən bir siyasi yön deməkdir, o siyasi yön isə əbədi ola bilməz. Siyasi yönlər dəyişir, dəyişən nə varsa, o nisbidir. Millət kimi böyük bir hadisəni hakimiyyətə və dövlətə bağlamaq böyük taixi səhvdir.

Asif Ataya görə, türk təkcə ayrı-ayrı xalqların birliyi deyil. Türk xüsusi bir irqdir. Türklər həm dil, həm inam, həm antropoloji, həm də mədəniyyəti baxımından mövcud irqlərin heç birinə bənzəmir. Türklərin monqoloidlərə aid edilməsi tarixi səhvdir. Türk adlanan irq mövcuddur və türkçülüyn irqi əsası vardır.

Asif Ataya görə türkçülük özündə türk ruhunu ifadə edən xasiyyətləri birləşdirir:

Türk ruhunun mahiyyəti, mənası inançlıq deməkdir. Türk İnamında dinçiliyə – itaətə, qismətçiliyə, cənnət-cəhənnəmçiliyə, xurafata və cəfəngiyyata yer yoxdur. O, Tanrıçı – göyçüdür. Buna görə də vüqarlı, məğrur, sığmazdır, itaəti sevməzdir. Bu mənada Tanrıçılıq Allahçılığın tam ziddidir, çünki bütün dinlərdə insan-allah münasibətləri kölə-ağa münasibətlərinin eynidir. Eyni zamanda bu münasibətlər daim qorxuyla müşayiət olunur. Qorxu hissi, köləlik isə türk xislətinə yaddır. Ziya Göyalp doğru olaraq, türklərdə sufiliyin (Allahdan qorxmaq əvəzinə Allaha sevgi) yaranmasını məhz bu amillə izah edirdi.

Tanrıçılıq təbiəti – göyü, günəşi, dağı, suyu müqəddəs saymaq, insanın yaradıcısı kimi görməkdir. Ona görə də Tanrıçılıqdan insan tanrı ilə (ayrı-ayrı təbiət ünsürləri ilə) münasibətdə əksilmir, əyilmir, qorxmur.

Tanrıçılıqdakı vüqar, məğrurluq, əyilməzlik, sığmazlıq hunlar, Səlcuqlar dövründə, Babək yenilməzliyində, Osmanlı sərkərdəliyində yaşayır.

Türk ruhu birsifətlilik və mərdlikdir. Bu sifətlər çağdaş dünya siyasətçiliyinə, ticarətçilik və makiavelizminə qarşıdır.

Türk döyüşkəndir, ölümdən qorxmazdır, ancaq öldürməkdən həzz almır. Qorxmazlıqdan həzz alır. Qələbəni sevir, ancaq düşməni alçaltmağı sevmir. Bu baxımdan o, Roma qansızlığına yaddır.

Türk Namusçudur, Ailəçidir, qadına hörmət edəndir. Atalıq, Analıq, Övladlıq Din səviyyəsində olub qədim türklərdə. Türkün qadına münasibəti, onu ilahiləşdirməsi meyar səviyyəsindədir.

Asif Ata türkçülüüy yalnız türkün özünə yox, həmçininin hərəcayıləşən, pulçuluğa, dəllalçılığa, seksomaniyaya səcdə qılan çağdaş dünyaya da gərəkli hadisə hesab edir. Dünyanın türkdən bəhrələnməsi, artması, böyüməsi üçün ilk növbədə türk öz türklüyünü saxlamalıdır.

Asif Ata indiyə qədər mövcud olan türkçülüüyün üç əsas formasını göstərir: Ruhani Türkçülük, Tarixi Türkçülük, İdeoloji Türkçülük. Ruhani Türkçülüüyün mahiyyəti ən çox Azərbaycançılıqda, Tarixi Türkçülüüyün mahiyyəti ən çox Səlcuq, Osmanlı möhtəşəmliyində (Türkiyəçilik), İdeoloji Türkçülüüyün mahiyyəti isə Ziya Göyalp, Əlibəy Hüseynzadə və Məmməd Əmin Rəsulzadə ideyalarında aşkarlanır. Bu bölgünü əsas götürərək Asif Ata yazır:

“Azərbaycan türkün beyni və ürəyi,

Türkiyə türkün qolu və kürəyi “.

Azərbaycan Türkçülüüyü Türkçülük İnsanlığının zirvəsidir.

Ruhani Türkçülüüyün birinci, ali, yüksək hadisəsi – Zərdüştcülükdür. Zərdüştcülüüyün türkçülük mahiyyətinin 3 əsas ideyası var:

Döyüşkən allah ideyası. Zərdüştcülükdəki Xeyir allahı Hürmüzd türkvəri, döyüşkən allahdır. Hürmüzd Əhrimənlə döyüşür, o,

döyüşdə əzab çəkir, qana qəltan olur, bəzən yıxılır, bəzən sürünür, amma türkcəsinə əl çəkmir döyüşdən. Əhrimənlə neçə min ildir döyüşür və bu döyüş mütləq Hürmüzdün qələbəsi ilə nəticələncək. Burada türk mifologiyası ilə Zərdüşt arasında çox böyük bir vəhdət var. Türkün Allahı, Tanrısı Göydür və Göy də insana xidmət edir. Əgər başqa dinlərdə İnsan allaha xidmət edirsə, Zərdüştdə allah insana xidmət edir.

Zərdüştün ikinci ideyası – **Od İşığı ideyasıdır**. Bu ideya tipik türk şüurunun məhsuludur, türk mifologiyasının, əsatirlərinin əsas ideyasıdır. Bu od insanları həm də isitsə belə, istilik üçün deyil, işıq üçündür. Zərdüşt Odu Ruhani oddur.

Zərdüştün üçüncü ideyası əsil türk ideyası olan – **İnsançılıqdır**. Zərdüşt Xeyirin qələbəsi üçün insandan üç şey tələb edir: təmiz fikir, təmiz söz, təmiz əməl.

Ruhani Türkcülüynün ikinci ifadəsi özünü Babəklikdə tapır. Xürrəmdinlik – fərəhçilik deməkdir. İnsanın azadlığının fərəhi ona inam verir. Bu inam da ona özünəməxsusluq, özünə sahiblik, yenilməzlik verir. Bu inamı daxilində Şirvin gəzdirən, yəni Allah gəzdirən Babək yaradır.

Ruhani Türkcülüynün başqa bir cəhəti türk mənəvi birliyinin təcəssümü olan Dədə Qorqudla bağlıdır. Dədə Qorqud ağsaqqallıq qayəsinin, mənasının, əməlinin izharıdır. Dədə Qorqudda türkcülük Azərbaycançılığın ruhani ucalığından görünür.

Ruhani türkcülüynün ən bariz hadisəsi Hürufilikdir, insanı Allah saymaqdır. Hürufilikdə Azərbaycan əzəmətli türkcülük dağı kimi görünür.

Füzulilik – aşılık Ruhani Türkcülüynün daha bir ifadəsidir. Türkcülüynün aşılık xisləti özünün dahiyənə ifadəsini Füzulilikdə tapıb. Füzulidə eşq – din, Allah səviyyəsindədir.

Ruhani Türkcülüynün təməl hadisələrindən biri Muğamatdır. Türk həmişə öz Tanrısını Göydə axtarırdı. Muğamat Göy yoludur. Bu Göy Yolu – İnsançılıq Yoludur. Muğamatda insan pillə-pillə, şöbə-şöbə göyə – öz Tanrısına – Kamilliyə ucalır.

Və sonuncu olaraq, Ruhani Türkcülük həm də Sazçılıqdır. Saz türkün əsas fərqləndirici xüsusiyyətini – möhtəşəmlik və zərifliyini özündə birləşdirir.

Ruhani Türkcülük Azərbaycanla nə dərəcədə bağlıdırsa, Tarixi Türkcülük bir o qədər Türkiyə ilə bağlıdır.

Tarixi Türkcülük Hun imperiyasından başlayır. Hunçuluq türkün dünyaya meydan oxuması qüdrətinin nümayişi idi.

Sonralar hunların fəlakətli parçalanması baş versə də, Səlcuq türkcülüüyü adlanan möhtəşəm bir hadisə meydana gəldi. 11-ci yüzildə Osmanlı imperiyasının əsasını qoyan Səlcuqlar bütün dünyada türk zəhmi yaratdılar. İslam dinindən siyasi vasitə kimi istifadə edən Osmanlı türkləri özləri də bilmədən İslama güclü şəkildə yaradılar. Əvəzində isə islam türkə yad olan halları – itaətçiliyi, bəndəçiliyi, özgəçiliyi, təqlidçiliyi ona bəxş etdi. Sultan Əbdülhəmidin dövründə xilafət türkə xüsusilə çox ziyan verdi: tarixən feminist olan türk hərəmxana murdarlığına uydu, ərəbçilik, farsçılıq tüğyanı başladı – qan qarışdı. Türklüyün az qala danılması, türklükdən utanma halı yarandı. Bütün bunlardan “Gənc türklər” inqilabı yarandı və hadisənin davamı kimi fransızlar İstanbula gəlib çıxdılar. Yüzillərlə Avropa ölkələrinin yıgdıqları kin 20-ci yüzilin əvvəllərində tam açıqlığı ilə müxtəlif təcavüzlərdə aşkara çıxdı. Həmin dəhşətli döyüşlərdə Kamal Atatürk xilasçılığı tarixi türkcülüüyün qüdrətli keçmişini bərpa etdi.

İdeoloji türkcülüüyün Ziya Göyalp, Əlibəy Hüseynzadə, Məmməd Əmin Rəsulzadə kimi təmsilçiləri var. İdeoloji türkcülük türkün xilasını Türk Dünyasının bərqərar olmasında görürdü və türkləri bu birliyə çağırırdı. İdeoloji türkcülüüyün fəlakəti pantürkizmin dinçilik və Batıçılıqla birləşməsində idi. Türkcülük öz mahiyyəti baxımından həm islamçılığa, həm də Batıçılığa ziddir. İslam xalq tanınır, millət tanımır – icma tanıyır, ümmət tanıyır. Ümmətçi millətçi ola bilməz, bu səbəbdən də, islam milliyyətçilyə qarşıdır. Batının da tanrısı varidat və siyasətdir. Bunların hər ikisi türk mahiyyətinə qarşıdır. Buna görə də Türkcülük-Batıçılıq birliyi məntiqsiz ideyadır.

Böyük əraziyə, çoxsaylı əhaliyə, dünyadan müqayisedilməz səviyyədə artıq ruhaniyyətə, möhtəşəm hərbi gücə malik Türk Dünyası öz birliyini yarada bilmədi. Dünyadan asılı vəziyyətə düşdü, paralandı, parçalandı, türklüyündən – əzəli mahiyyətindən çox uzaqlaşdı. Asif Ata bunun tarixi, psixoloji səbəblərini türkün öz xətalarında görür:

Türkün birinci xətası onda oldu ki, türk öz peyğəmbərini vermədi, verəndə də onun arxasınca getmədi, başqa peyğəmbərlərə yapışıb onlara yaradı. Din adı altında başqa millətlərin şovinist siyasətinin qurbanı oldu.

Türkün ikinci xətası onda oldu ki, türk türkü sevmədi, türk türklə döyüşdü, sonucda öz-özünə qənim kəsildi. İldırım Bəyazid və Əmir Teymur, Şah İsmayıl Xətai və Sultan Səlim və b.

Türkün üçüncü xətası bu oldu ki, türk idrakının gücündən çox qılıncının gücünə güvəndi. Bu qılıncdan da ən çox özgülər bəhrələndi. İranın ən böyük şahları, fars siyasətinə xidmət edənlər türklər olub: Sultan Mahmud Qəznəvi, Şah Abbas, Nadir şah Əfşar, Ağa Məhəmməd şah Qacar və b.

Qüdrətli türk cahangirləri ölkələr fəth etdilər, lakin onlardan heç nə qalmadı. Hər döyüşü bir əsər olan Teymur mahiyyətcə heç nə qazanmadı. Teymur da türk idi, Nəimi də, lakin Teymur Nəimi yolu getmədi. Tarixə düşmək asandı, tarix yaratmaq çətin. Teymur dahiliyi qılınca sərf olundu, o, tarixə düşdü, Nəimi dühası ruhani tarix yaratdı.

Türkün bu xətaları türkü müxtəlif məzmunlu fəlakətlər gətirdi. Bu gün də türkün çağdaş düşmənləri vardır. Asif Ata türkün başına gələ biləcək yeni fəlakətlərin qarşısını almaq üçün bu düşmənləri dərinədən öyrənmək və rədd etmək zərurətini qarşıya qoyur.

Tarixən olduğu kimi, türkcülüyün indi də əsas düşməni dindir. Çağdaş türk islamçıları belə bir təhlükəli fikir orataya atırlar ki, guya Osmanlı imperiyasını o qüdrətə çatdıran İslam olub. Bu fikrin sahibləri əslində türkün daha möhtəşəm, daha qəhrəman keçmişinin üstündən xətt çəkməklə onun əksilməsi bahasına süni şəkildə İslamı

yüksəldirlər. Türkçülük – İslamçılıq təzadı göz qabağındadır; islam qorxuçuluğu, xofçuluğu – türk qorxmazlığı, cəsurluğu; islam itaətçiliyi – türk yenilməzliyi; islam axirətçiliyi, dünyasızlığı – türk Tanrıçılığı, təbiətçiliyi, dünyaçılığı; islam şəhətçiliyi, hərəmxanaçılığı – türk qadınçılığı, ailəçiliyi. Bu baxımdan Asif Ata deyir: “İslamlaşma Türkün belini əyməsəydi, Batıçılıq türkün belini qırmazdı”.

Çağdaş dövrdə dinə inanmağın ən təhlükəli cəhəti odur ki, çağdaş dinçilik daha çox mənəviyyat amili kimi çıxış edərək özünü Batı əxlaqsızlığına, açıq-saçıqlığına qarşı qoyaraq çaşqınlıq yaradır. Ona görə də “Ruhaniyyətçilik” dedikdə ən birinci göz önünə dinçilik gəlir. Hansı ki, din özü ruhaniyyət adından nə qədər danışsa da, Batıçılıq qədər antiinam, antiidrak, antimənəviyyat, antiiradədir.

Türkçülüyn ikinci düşməni yenə də əvvəllər olduğu kimi Avropasentrizmdir. Avropasentrizmin məğzi Avropa irqini yeganə, əsil, üstün irq saymaqdır. Belə olan halda Batı özünü xüsusi mərkəz, sivilisasiya təmsilçisi kimi təqdim və təlqin edir. Batı sivilisasiyası maddiyatçılıq, texniki tərəqqi və demokratiya birliyidir. Maddiyatçılıq, pulçuluq insani münasibətlərin üzərində mənafə, fayda münasibətlərini qurur, praqmatizm yönü dünyaya, həyata, insana baxışın canı olur.

Texniki tərəqqi insanın insan kimi yaşamasına, onun zəruri tələblərinin ödənilməsinə qulluq etməli olduğu halda məqsədə çevrildi. Texniki tərəqqi maddiyatçılığı qızışdırdı, artırdı və qorudu.

Demokratiya xalq hakimiyyəti yalanının təbliğidir. Demokratiya yarandığı gündən bu günə kimi bir saat da xalqın hakimiyyəti olmayıb. Əvvəldən seçilmişləri seçmək hələ hakimiyyətə gəlmək deyil, həmin seçilmişlərin xalqüstü hakimiyyətidir, azad ağılıq, azad köləlik, azad pulçuluq, azad antiinsanlıq həşiridir.

Demokratiya türkçülüyə qarşıdır, bir zaman sosializm rusçuluq olan kimi, indi də demokratiya deyən kimi Batı anılır. Köklü keçmiş olan Batı – türk təzadını heç vaxt unutmaq olmaz.

Avrosentrizm əvvəlcə özünə inamsızlığı alışdırır: türk vəhşiliyi, türk azğınlığı adlı böhtan məktəbi yaradır. Zahirən irqçiliyə qarşı çıxış edən Batı hər addımda “avropoid üstünlüyü”nü təbliğ edir.

Asif Ata türkçülüyn sonrakı düşməni olaraq çağdaş kosmopolitizmi göstərir. Vaxtilə sosializm beynəlmiləçiliyi nə qədər türkçülüyə qarşı çıxış edirdisə, indi kosmopolitizm bir o qədər millətçiliyi inkar edir. Bir zamanlar İslamçılıq – ərəbləşmə, beynəlmiləçilik – SSRİ-ləşmə olduğu kimi, indi kosmopolitizm – Batılaşma anlamını verir.

Türkçülüyn ən qatı düşmənlərindən olan marksizm yenə də düşmən statusunu saxlayır. Çünki Yer üzündə əməkçi problemi həll olunmayınca, kommunist təhlükəsi yaşayacaq.

Türkçülüyn bir düşməni də keçmiş SSRİ ərazisində yaşayan türk xalqlarına aid olan Avroasiya ideyasıdır. Zahirən çox cəlbədicə görünən bu ideyanı yayanlardan biri də Qazax yazıçısı Oljas Süleymanovdur. Bu ideyanın məğzi ondan ibarətdir ki, guya slavyan – türk birliyi mövcuddur, slavyanlarla türklər haradasa birdirlər, Avroasiya məkanının bu iki böyük xalqı birləşsələr sədətə çatacaqlar, həm türklərin, həm də slavyanların əzəli məsələləri həll olunacaq. Mahiyyətcə yeni rusçuluq olan Avroasiya ideyası türkçülüyə qarşıdır, çünki ümumrus etnosunun hakimiyyətinin türk üzərində qurulacağı şəksizdir.

Türkçülüyn çağdaş dövrdə başqa bir düşməni xüsusilə Azərbaycanla bağlı olan tayfaçılıqdır. Millətçilik – xalqı bütöv, vahid varlıq kimi dərk etməkdir. Tayfaçılıq onu bölür, ayırır, parçalayır. Buna görə də, tayfaçılıq millətçiliyin ölümüdür.

Asif Ata indiyə qədər mövcud olan türkçülüynü inkar eləmir, lakin eyni zamanda onu türkçülüyn qələbəsi üçün yetərli və kamil hesab etmir. Asif Atanın Azərbaycanda qaladığı Ruhaniyyət Ocağının bir məqsədi də türkçülüyn yeni səviyyəsinə çatmaqdır. Bu yeni səviyyə türkçülüyn yeni İnam səviyyəsidir – türkün ruhani (inamlı, idraklı, mənəviyyətli, iradəli) birliyinin yaranması üçün ən zəruri səviyyədir. Asif Ata Ocağının ideyaları türk ruhunun əsasında yaranmış və insanın, türkün, Doğunun (Şərfin) yeni səviyyəsinə yetirən ideyalardır (bu ideyaları yuxarıda “Asif Ata Amalı” yazısında vurğuladıq).

Asif Ata

Mütləqlə Görüş

– Sən əbədisedən, möhtəşəmsən, sonsuzsan, əvəzsizsən, sənə səcdə qılıram.

– Mən Sənəm, Özünü yaxşı tanı. Mən Səndə Varam.

– Mən Sən ola bilmərəm. Aqlım naqisdir, hissiyyatım bulanıqdır, iradəm zəifdir, qədim olsam da, naşıyam, özümə ləyaqətli həyat qura bilməmişəm, yanlışlıqlar içərisində itmişəm, çox axtarıb az tapıram, yaratdıqlarıma sahib olmamışam, ehtiraslarımı cilovlamağı bacarmamışam, daxilimdəki şəri öldürməmişəm. Mən Sən deyiləm. Sən ola bilmərəm. Özünü mənə oxşatma. ***Sənin yanında mən bir heçəm.***

– Ona görə ki, özündə deyilsən, özün ola bilməmişən. Ruhun alidir, Mütləqdir – onu eşitməmişən! Məhəbbətin ilahidir – onu qəlbindən qovmusan! Müqəddəslik duyğun ülvidir – ondan əl çəkmişən! Peyğəmbərlik siqlətin əzəmətlidir – onu anlamamısan! Özündən aliyə qovuşmaq həvəsin zəruridir – ondan əl çəkmişən! Mahiyyətin, mənən genişdir, lakin mühitə sığmısan! İndiyə qədər sən özün olmamısan!

– Zəif olduğum üçün olmamışam! Zəifliyimi dərk etmişəm və zəif qalmışam. Sən hədsiz dərəcədə güclüsən və bu səbəbdən də gücünü dərk etmişən. ***Mən Sən olsaydım, güclü olardım.***

– Sən öz Allahlığın özündən ayıraraq nadir övladlarında təcəssüm etdirmişən. Peyğəmbərlərin səni öz ürəklərində görüblər, dahi sənətkarların əsərlərində vəsf ediblər, musiqidə ilahi səsi eşitmişən, qəhrəmanlarında, fədakarlarında ölümsüz qüdrətini hiss etmişən. Özün isə özündən ayıraraq düşmüşsən, çünki naşılığın, şərin, naqisliyin sözünü eşitmişən və öz təbiətinin əksinə yaşamısan!

– Hərcayi sözlərə qulaq asanı Mütləq saymaq olarmı? ***Mütləq olsaydım, Şəri eşitməzdim.***

– Sənin ruhani mənən ilahidir, cismani mənən bəsitdir. Daxilində həm Mütləq, həm də Nisbilik yaşayır. Ancaq mahiyyətin – Mütləqdir, buna görə də sən şəri daxilindən silməyə qadirsən. Ancaq sən bunu eləmirsən, Mütləqin gücünə arxalanmırsan, Mütləqi unudursan, onu qəlbində görmürsən və nisbi, natam, bayağı ehtiraslar, düşüncələr həyatına hakim olur. Sən elə bilirsən ki, busan, özünə inamın sarsılır və şərqüvvələr səni öz alətinə çevirir.

– *Deməli, mən yenə də Sən deyiləm.* Sən bütövsən, mən yarımçığam, sən vahidsən – mən müxtəlifəm, sən paksan – mən bulanıqam.

– Mən *Mütləqəm, sən özündə Mütləqi gəzdirən.* Fərqimiz bundadır. Mən İşığam, qəlbinə axmışam. Sən İşığı unutmusan, qaranlığa qovuşmusan. Sənin bütövlüyün mahiyyətindədir, Mahiyyətin isə – Mənəm. *Sən – Mənsən!*

Mahiyyətinin ifadəsində – Mütləqlə yanaşı, nisbi, yanlış, şər də aşkara çıxırsa – bu səni çaşdırmasın. *İfadə mahiyyətdən aşağıdır.* Sənin bəlan ondadır ki, zahirdəkinə uyursan, daxildəkini unudursan, Allahlığından ayrılırsan. O zaman ki, sən öz Peyğəmbərlərinə, Qəhrəmanlarına mənən, idraklı, hissi yaxınlaşacaqsan, onda özün olacaqsan, Mütləqə qovuşacaqsan.

– Demək istəyirsən ki, mənim gücüm sonsuz, duyğularım, düşüncələrim mütləq mənada ülvi olacaq, idealım tam həyata keçəcək, mən Sənin kimi ölümsüz olacağam?! Bu mümkündürmü?!

– Özünü dərindən anla! Bunların hamısı səndə var. Özündən əl çəkdiyən üçün onları özündə görmürsən. Ruhani qüdrətin hüdudsuzdur: o səni ülvi şəxsiyyətə çevirə bilər, daxili aləmini mütləq mənada saflaşdırma bilər, sənə ölümsüzlük bəxş edə bilər, bir şərtlə ki, özündəki Mütləqi görəsən, özünə tam qayıdasan! Əgər özündə Mütləqi görmürsənsə, deməli, insan kimi yaşamırsan. Sən – Mütləqsən, ancaq bunu bilmirsən. Fəciən bundadır. Mütləqliyini bilsəydin, ruhsuz, mənəviyyatsız, idraksız həyatı həyat saymazdın, mühiddə itməzdin, maddi nemətlərin əsiri olmazdın, heyvanat dünyasıyla öz dünyanın arasında fərqi görərdin, məhəbbətin ilahi mənasını qoruyardın, daxilini çirkin duyğulardan təmizləyərdin, mütlikdən, köləlikdən, qorxu kabusundan xilas olardın, həqiqəti, ədaləti özün qədər sevrədin. Bunlardan ona görə uzaqsan ki, özündəki Mütləqi görməmişən!

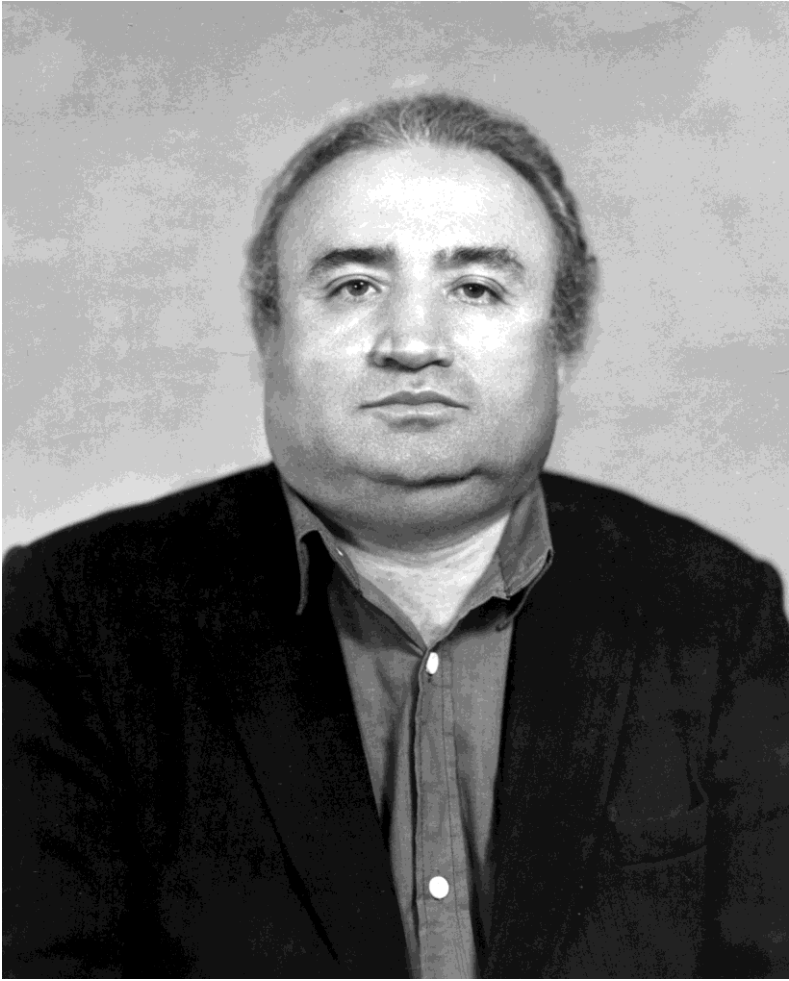
– Mütləqdən ayrılmışam, deməli, Mütləq olmağa layiq deyilmmişəm! Özünü mənə bənzətmə! Mütləqsən, ona görə də özündən ayrılmamısan!

– Sənin Mütləqə qayıtmaqdan başqa əlacın yoxdur. Nisbi idrakla, mənəviyyatla, hissiyyatla sən yaşaya bilməyəcəksən. Ya Allah olmalısan, ya da ölməlisən! Başqa yol yoxdur!

Mütləqin səsi zəhmli, hökmlü və sərt idi!

İçərisi

Mütləqə İnam Dünyabaxışının iki təməl anlayışı	3
Asif Ata kimliyi.....	5
Asif Atanın soydaşlarına ilk çağırışı	
Doğmalarına	7
Ocaq Məramı	8
Asif Ata Amalı	
Ruhani İntibah (Dirçəliş)	11
Mütləqə İnam Ocağının iç quralları (qaydaları) və yaşam tərzii..	17
Ocaqçı	19
Mütləqə İnamçı	20
Ocaqdostu və ya Ocaqsevər	20
İnamın Dindən üstünlüyü	
Təməl prinsiplərdə yalan olmamalıdır	
I. Yazının yazılma səbəbi-giriş sözü	21
II. İnsanı qorxutmaq yox, İnandırmaq gərəkdir	25
III. Daxilində xurafat bəsləyib həqiqətə inanmaq olmaz	32
IV. Xurafatdan xurafata yox, xurafatdan Həqiqətə	35
V. Mütləqə İnam yalansızdır	38
İnamda Türkcülük Bəşəriyyətin təsdiqidir	42
Mütləqlə Görüş	49

Asif Ata – İnam Ata

Asif Atanın Qutsal Bitiqləri

Günev Atalının evinə “Qutsal Bitiqlərin Qəbul Törəni”

Ocağın “Ruhani İdrak Günü” Mərasimi

Qutsal “Şərqlilik” Bayramı

Qutsal “İnsanilik” Bayramı

Qutsal “Xəlqilik” Bayramı

Qutsal “İnsanilik” Bayramı

“Qutsal Öyrənim Günü” tədbiri

“Atagün” Ailəsinin “Ailə Günü” mərasimi

“Atagün” Ailəsinin “Ailə Günü” mərasimi

“Ulufərəh” Ailəsinin “Ailə Günü” mərasimi

“Uluyol-Hünər” Ailəsinin “Ailə günü” mərasimi

**Soylu Atalının Ağstafa şəhərində Orta məktəbdə öyrənci və
öyrətmənlərlə görüşü**

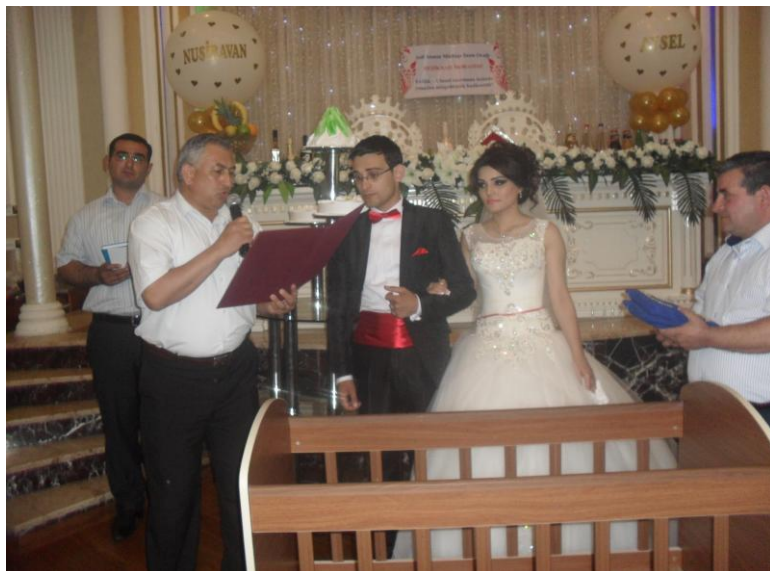
Soylu Atalının Bakı şəhərində orta məktəbdə öyrəncilərlə görüşü

Atagün Elində Amal Bağında söhbət

İlqar bəy və Nurtəkin xanımın “Beşikbaşı Mərəsimi”

Nuşirəvan bəy və Aysel xanımın “Beşikbaşı Mərəsimi”

“Ata Sonevini Ziyarət Günü” Mərasimi

İlqar bəyin xalasının Yas törəni

ՎՅԻ ՎԻՎԻՎԻՎ - ԻԿԻԻՎ ՎԻՎԻՎԻՎ ԿԿԿԿԿԿԿ ԻԿԻԻՎ ՆԱՐԱՐՎ

Latin	Ocaq-Türk abe'si	Latin	Ocaq-Türk abe'si	Latin	Ocaq-Türk abe'si	Latin	Ocaq-Türk abe'si
A	Վ	K	Կ	S	Տ	U	Ն
D	Ճ	K'	Կ'	L	Լ	N	Ն
H	Կ	R	Ր	B	Բ	Ğ	Գ
İ	Ի	C	Շ	P	Փ	J	Յ
M	Մ	Ç	Շ	G	Գ	Z	Յ
V	Վ	Ö	Վ	T	Թ	Ə	Ֆ
Y	Ե	Ü	Վ	X	Խ	E	Ճ
F	Ֆ	Ş	Շ	O	Օ	Q	Կ
I	Ի	www.asifataocagi.com		050 533 91 77			
		www.turkel-aq.org		051 585 56 97 / 050 527 70 50			

	Güneş (Mart)	Çiçek (Aprel)	İsıq (May)	Söla (İyun)	Od (İyul)	Qürub (Avqust)
Arzu	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
Ümid	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Dözüm	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
Mərham	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
Qismət	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
Murad	8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
İnam	9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31

ՎԻՎԻՎ ՆԻ - 36 - Səfər ili

	Ata (Sentyabr)	Xəzan (Oktyabr)	Yağış (Noyabr)	Sərt (Dekabr)	Qar (Yanvar)	Köçəri (Fevral)
Arzu	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23
Ümid	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24
Dözüm	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25
Mərham	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Qismət	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27
Murad	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28
İnam	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22

www.asifataocagi; www.turkel-aq.org; soyluatali@mail.ru
(051) 585-56-97; (050) 527 70 50

Ocaq-türk abe'si və Ata-Ocaq Günsırası

Mutlaka İnam bakışının iki temel kavramı

MUTLAK

Mutlak - bugünkü belirtileriyle, ebedi Yarında bütün mevcutluğuyla ortaya çıkan, soyut olayların içinde yaşayan, ancak onlarla bağdaşmayan, onları içlerinden taşıyarak kendisine yaklaştıran, Dünya'ya, Hayat'a, İnsan'a Yüce Kuvvet, Yön ve Ölçüt olan bir Küdretdir.

İNSAN

İnsan - Özünde Mutlaklık taşıyan, bu nedenle Ortam'dan, Çevre'den, Toplum'dan Üstün olan, Mutlaklığ'a ulaşmak için çabalar gösteren ve Mutlaklaşmağa Kadir olan Ruhsal Varlıktır.

Asif Ata'nın kimliđi

Asif Ata (Efendiyev Asif Kasım ođlu) milliyetce Türk'tür, Oğuz'un Karakoyunlu boyundandır. O, 25 Eylül 1935 yılında eski Kazak ilinin Çaykent köyünde doğdu. Her iki ebeveyni öğretmen, dedesi ve büyükdedesiye din adamıydı. İlk eğitimini Çaykent'te alan Asif Ata, ortaöğretimini Gence'de sürdürdü, liseyiye Ağstafa'da bitirdi. Bir yıl sonra M.Gorki Moskova Edebiyat Enstitüsü'nü kazanır ve 1957 yılında oradan yüksek iğtihar belgesiyle mezun olur. Moskova'da eğitim alırken onun bilimsel kütüphanelerde okuyarak kendisini geliştirdiđi bilinen gerçeklerdendir. Dünyayı eski dönemden ta yaşadığımız günlere kadar ciddi bir biçimde öğrenir. Felsefeyi, edebiyatı, tarihi, müziđi, dini ve dinin tarihini, mitolojini öğrenmekle yetinmez, aynı zamanda kendisi için önemli sonuçlar çıkarır. Asif Efendiyev okudukça insanlığın tarihi boyunca insani ilişkilerin onu anlamak için yeterli olmadığı kanısını kendisi için pekiştirir. Ayrıca Azerbaycan'ın (büyük değerler yarattığı halde) tarihte yerinin görünmemesi onu üzmektedir. Bu değerler de bilerekten başkalarının adına çıkılmıştır. Örneğin, insanlığın ilk peygamberi Zerdüş'tün İranlılara ait edilmesi, Babek'in müslümanlaştırılarak, Kürt kökenli olmasıyla alakalı iddiaların ortaya atılması gibi olgular üzerinde çok düşünür. Dahası dünya tarihinde Dođu değerlerinin inkârı, Türk milletine karşı kıskançlıkların had safhada olması Asif Efendiyev'in ilgisini çeker.

İnsan sorununa ilgi duydukça Asif Efendiyev kendi üzerinde oldukça ciddi bir biçimde çalışır ve kamil kimliğini oluşturmak için uğraşır. O, Moskova'da eğitimini tamamladıktan (1957) sonra evren için yeni bir düşüncenin gerekli olduğunu, mevcut fikirlerin, düşüncelerin, ideoloji ve doktrinlerin insanı kurtarmak adına yeterli olmadığını anlar. Ancak bu yeni olan da ansızın ortaya çıkmaz ve belirmez. İstek henüz bir fikir ve Yol değildir. Büyük Amal(AMAÇ) Yolu başlamak kolay birşey değildir. Fikrin oluşması ve pekişmesi en önemli şarttır. Bunun için gerek belli bir kimlik oluşturulsun, felsefi dille desek yeniden doğsun. Muhakkak ki, genç Asif Efendiyev'i karşıda zor günler, tehlikeli yıllar bekliyordu. Ama ateşli kalbi, ısrarı ve kararlıđı düşüncelerini isteklerine dođru alıp götürmekteydi.

Bakü'ye döndüğünde ilk olarak edebi eleştiri üzerine makaleler yazmađa başlar, kısa bir süre sonra yazdığı makalelerle dikkatleri

üzerine çeker. Sovyetlerin gözde eleştiri ekölu olarak bilinen toplumsal gerçekçi eleştirinun toplum hayatı için yetersiz kaldığını, insana ulaşmadığını söyler. O sırada Türkiye'nin Ankara radyosunda Asif Efendiyev'in itiraz dolu bu fikirleriyle ilgili açıklamalar yayınlanır. Böylece, o, komünizm ideolojisi için istenmeyen kişi olarak görülmeğe başlar. Devlet Güvenlik Komitesi(KGB) onun her adımını izlemeğe koyulur.

Asif Efendiyev başka işyerlerinde çalıştı. Uzun yıllar Batı edebiyatından, estetikten dersler verdi. Onun verdiği dersler öğrenciler tarafından olağanüstü bir ilgiyle dinleniliyordu. Onu dinlemek için her yerden öğrenciler geliyordu. Böylesi bir ilgi onun çalıştığı Azerbaycan Devlet Üniversitesi'nin bünyesinde "Etik ve Estetik Öğrenim Kulübü"nü oluşturmasına neden olur. Burada kendi görüşlerini anlatmağa başlar. Üniversitenin o dönemki rektörlüğü bunu hemen anlıyor. Asif Efendiyev'in kendi görüşlerinden vaz geçmediğini anlıyorlar. Çağırıp biraç kez uyarıyorlar: "Bizim de çocuklarımız var, ne diye yaşamamıza izin vermiyorsun? Kulübü kapat. Yoksa işten atılırsın, tutuklanırsın."

Kulüp kapandıktan sonra 1 mart 1979 tarihinde Asif Efendiyev Kulüb'ü "Ocak" olarak etrafına duyuruyor. Onun etrafında bulunan taraftarlarıysa Kulüb'ün başkanını Ocak Atası olarak kabul ediyorlar. Ocağın Ruhsal olay olduğuna, Ruhsal bir olayınsa başında bir Başkan'ın bulunmayacağına karar veriyorlar. Olursa bile, o, mutlaka Ocağ'ın Ata'sı olacaktır. Böylece, Asif Efendiyev Asif Ata diye tanınmağa başlıyor.

Asif Ata`nın soydaşlarına ilk çağrısı

Yakınlarıma

Siz Gizemli, Sihirli, Eski ve Kutsal Dünyanın zerrelersiniz.

Aradığınız **Doğa** dünyanızda Derin ve Yüce semalar, vakur ve bilge dağlar, Güneş`in şefkati, ormanın hikayeti, karın masalı, gece muhteşemliği, sabahın tebessümü, sonu görünmeyen, kalbimizi beraberinde götüren, ruhumuzu enginliğine çağıran Yollar, güneşin batışının hüznü hali, şimşegın narası, selin azameti var...

Sizin **Annelik, Aşk ve Dostluk** dünyanızda beşik başında söylenen ninni kutsallığı, yüreklerden yüreklere akan Işık, Yer`in Göğ`ün mihri, hayreti, Vecd haline dönüşmesi, Duygu çeşmesinin kaynaması, kendisini başkasında bulmak Saadeti var.

Aradığınız **Tarih** dünyanızda Kahramanlık Bilgeliği, Kendinden geçmek Ulviyeti, Korku hissinin ölümü, İnsanın İlahi Kuvvetle Yarışı, Babek`in kıtır kıtır doğranılan vücudu ve Halifeliği sarsan Ruh`u, Azabın sonunda kavuşulan Ferahlık, Fedakârlığın bedelsiz neşesi var .

Sizin **Ruh** dünyanızda Zerdüş`ün Hürmüz`ü, Fuzuli`nin Mecnun`u, Mansur Hallac`ın Mutlak`a kavuşmak arzusu, Buda`nın reddetme, Muğam`ın Ulvi Cezbesi var...

Aradığınız **Halk, Vatan** dünyanızda yüzyılların cilvesinden çıkmış Aksakallık, Kalıtım, Ebeveynlik, Haya, İsmet, Gayret geleneğiyle, eskilere tapma, Atalar`ın Kutsal Ruhuna İmanla yaratılmıştır.

Her zaman kendinizi büyük Dünyada hissediniz. O zaman gerçek kimliğinizi anlarsınız.

Dünyasızların Kalpleri kördür. Onlar Kutsallığı, ulviyeti göremezler.

Dünyasızlarla savaşın - Dünyanızı onaylamak için!

Kendi içinizde bulunan kötülüğü, noksanları öldürünüz - Dünyanıza layık olmak için.

Kalbinize bakın - orada Yarını göreceksiniz!

Ocak`ın amacı

Dünyada, Hayatta, halkımızda Asillige, Manevi Kamillige, Ruhsal zenginlige karşı sonsuz bir Tutku yaşamaktadır.

Ocak bu tutkudan oluşmuştur!

Dünyada, Hayatta, halkımızda yapaylığa, basitliğe, yalana karşı sonsuz Nefret yaşamaktadır.

Ocak bu nefretten oluşmuştur!

Dünyada, Hayatta, halkımızda ölmez Geleneklere, Yüce Manevi kaynaklara karşı sönmez Aşk yaşamaktadır.

Ocak bu Aşktan oluşmuştur!

Dünyada, Hayatta, halkımızda kutsallığa karşı ateşli bir hayranlık yaşamaktadır.

Ocak bu hayranlıktan oluşmuştur!

Dünyada, Hayatta, halkımızda Düzenli, Disiplinli, Parlak, Güzel İnsan kimliğine Çağrı yaşamaktadır.

Ocak bu çağrıdan oluşmuştur!

Dünyada, Hayatta, halkımızda Hararetle ve Derin, Muhteşem ve Zarif, Büyük ve Kutsal Doğu Ruhuna karşı ateşli bir istek yaşamaktadır.

Ocak bu istekten oluşmuştur!

Dünyada, Hayatta, halkımızda Gayretle Tembellik, Liyakatle Kabahat, Şövalyelikle Manevi zillet, Vatanseverlikle Vatansızlık savaşmaktadır.

Ocak bu Savaşın ön saflarındadır!

Dünyada, Hayatta, halkımızda Yanar Zeka`nın Evladı olan, Dünya Fikrinin Anlamını kendisinde belli eden, güzel, veciz sözlerle soluklanan, Maneviyatı Gerçeklerle temizleyen Kanatlı, Duygulu, Cesaretli fikre karşı zorunlu gereksinimler, ihtiyaçlar yaşamaktadır.

Ocak bu İhtiyaçtan oluşmuştur!

XX yüzyılın baykuşları İnsanlığın İnam Bayrağını çiğnetmek için uğraşıyorlar. Bizlerse bu Bayrağı başımızın üzerine kaldırıyoruz.

İnsan her ortamda İnsan olarak kalabilir. O, her koşulda kendi zayıflığı üzerinde zafer kazanabilir.

İnsan kendisini sürekli geliştirmek zorundadır. Bu, onun kendi vicdanı karşısında en büyük görevidir. Tüm çirkinlikleri içinden silip atabilir. Kötülüğün affedilme imkanı yoktur...

Ocak İnsana İnam fikrini vermedi, ondan Kamil İnsan yaratmadığı en önemli amacı saymaktadır.

Dünyada, Hayatta, halkımızda modernlik, çağdaşlık diye ahlak-sızlığı, yırtıcılığı, karamsarlığı, barbarlığı insanlara ulaştıracağı amaç edinmiş "sanat"a karşı tiksinti hissi yaşamaktadır.

Ocak sapık, çirkin, bayağı sanatla savaşını sürdürecektir, ona karşı acımasızlığını sergileyecektir.

Dünyada, Hayatta, halkımıza modern ahlak, modern güzellik, modern yaşam tarzı kılıfları içinde kendi Asilliklerinden, Tarihselliklerinden, Ulusal Mahiyetinden ayrılmış saldırgan, aktif, sapkın güçler yaşıyor.

Onların geçici ve zararlı kaidelerini Ocakta yakıp küle dönüştürmek gerekir.

Biz geleceğe geçmişimizin cesedi üzerinden geçip gitmiyoruz.

Biz geleceğe Kutlu geçmişimizin geniş yollarıyla gidiyoruz.

Biz Batı solcuları gibi gelecekle geçmiş arasında uçurum görmüyoruz, "ya gelecek, ya geçmiş" demiyoruz.

Biz böyle düşünüyoruz ki, modern insanın Kalbinde Mecnun Ateşi yaşamalıdır, Nesimi Enelhakı, Zerdüşt İşığı parlamalıdır, Mugam Hikmeti, Saz azameti bulunmalıdır .

Biz kültürel bedbinlerin "İnsan yok olur" - çığılığına inanmıyoruz.

İnsan kendi büyüklüğüne dönmeli ve Ocak bu evrensel tarihi göreve hizmet etmektedir.

Biz geriye değil, ileriye gidiyoruz.

Fakat biz ileriye geçmişimizle beraber gidiyoruz.

Biz Evren`in Ulvi Ruhunu Kalbimizde dolaştırıyoruz. Bu Ruh bizi Kutsallaştırıyor ve biz bu kutsallığı Dünyaya, Hayata, Halka iade ediyoruz.

Dünya güzelleşiyor, İnsan temizleniyor, Azamet, ulviyet geliyor Hayata, Sıcaklık, Aşk süslüyor Dünyayı, Gayret, Namus biliyor Maneviyatı, Fikre enginlik, duyguya derinlik ihsan ediliyor.

İnsan kendisi üzerinde kazandığı zaferi kutluyor.

Biz Azerbaycanlıyız, Doğu dünyasının bir parçası.

Mukamlarımızla, Şiirimizle, Gelenek ve göreneklerimizle Doğu'ya bağlıyız, Fuzulilerimiz, Nesimilerimiz Celaleddin Rumilerle, Hafızlarla akrabadır.

Doğu kültürüne kavuştuk, onun Ruhu'na Ruh`umuzu kattık. Kaybetmetik, tam tersi büyüdük, yükseldik, hem de yükselttik.

Doğu'nun ikinci Fuzulisi yoktur, mukamları da en kâmil biçimde biz koruyup bugünlere getirdik ve söyledik.

Biz hem de Batı'dan yararlandık. Ancak hiçbir zaman batıcı olmadık. Sanatımızda, Felsefi aklımızda, Müziğimizde bulunan Ruh - sıcakkanlı, Bilge Doğu Ruhudur.

Biz hem de Türkçe konuşan halkların bir parçasıyız. Ancak bu özelliğimizi Doğuya karşı kullanamayız.

Biz konuşan halk olsak da, en çok Doğu halkız. Bizim Maneviyyatımızda bildirilen Doğu Mahiyeti çok güçlüdür. Adet Geleneklerimiz, Cengaverliyimiz herkese bellidir.

Böyle bir halk kendine özgü Maneviyat Felsefesi yaratmalıdır. Tarih ondan bu görevi üstlenmesini istedi.

Ocak bu Gereksinimden yarandı!

Fuzulilerin, Nesimilerin, Mukam`ın, Saz`ın, Doğu Ruhu`nun, genelde Dünya düşüncesinin devamı niteliğinde olan Maneviyat Felsefesi'ni Ocak mutlaka yaratacaktır!

Biz Dünyayı ve İnsanı daha Güzel ve Kamil görmek istiyoruz.

Dünyanın Akıbeti İnsanın elindedir. Güzel İnsanlar Güzel Dünyayı yaratma iktidarında olurlar.

Azerbaycan'ın göğsünde yanan bu Ocak Halis, Gayretli ve Temiz İnsanlar ortaya çıkaracak, Güzel İnsan yaratmakla Güzel Dünyaya hizmet edecek.

Artık bir an bile olsun kalbimizde Kutsallık Ateşi azalmasın!

Artık bir an bile olsun gözlerimizde Hayret Işığı azalmasın!

İrademiz, Gücümüz, Cesaretimiz, Fedakarlığımız – maksadımıza beraber olsun!

Ocağın Kutsal Ruhunu sönmeye bırakmayın!

Asif Ata'nın Amacı

Ruhsal Uyanış

Asif Ata'nın amacı insanı ve dünyayı değiştirmektir. Yeni İnsan, Yeni Halk yaranmalıdır. Yeni evren yaranmalıdır. Bu İstek siyasetle gerçekleşmez, devrimleyle hiç olmaz. Bu İsteğin gerçekleşmesi için Rönesans gerekir. Toplum bir iç Evrim Yolu geçmelidir.

Ruhsal Rönesans altı düşünceden oluşmaktadır:

Mutlaka İnam

Kamil İnsan

Ruhsal Toplum

Bağımsız Vatan

Özümlü Doğu

Liyakatli Evren

Bunlardan sonuncusu - "Liyakatli Evren" aslına bakılırsa bir sonuçtur. Yerde kalan beş fikirse Yoldur.

I. **Mutlaka İnam.** Bu düşünce Asif Ata dünyagörüşünün aynı zamanda genel ismidir: "Mutlaka İnam Ocağı", "Mutlaka İnam dünyagörüşü", "Mutlaka İnam Öğretisi", "Mutlaka İnam Dönemi", "Mutlaka İnam Felsefesi" gibi isimlendirmelerimiz mevcuttur.

Mutlaka İnam Allah'a, yani transsendentale, doğaüstü yürürlüğe, gökler saltanatının hükümdarına; adam gibi konuşan, düşünen, gören, öfkelenen, oç alan, dünyayı yok yerden bir işaretiyle yaratan uydurma bir varlığa güveni kabul etmemektedir. Mutlaka İnam dünyagörüşüne göre Dünya eğlence olarak yaratılmamıştır, süslenmemiş, yokedilmek için geliştirilmemiştir. Dünya - Kendisinin Sonsuz, Ebedi, Kamil Dünyalık niteliğinden, anlamından uzaklaştı. Dünyalık Dünyanın dışında değil, onun özünde, kendi ahenginde, disiplinindedir. Dünyanın inşa edeni, efendisi, yöneticisi yoktur. Dünya anlamca sonsuzdur, yani Dünyanın olmayan vaktinin bulunması asla mümkün değildir. Dünya anlamca ebedidir, yani Dünyanın olmayan vaktinin olması mümkün değildir. Ahiret, kıyametin kopması hepten saçmadır. Dünya değişiyor, yenileniyor. Dünya değişmez olarak kalmakta, sadece kendi belirtileriyle yenilenir. Yani dünyadakiler ölür, yokolur, dağılır. Ancak yenisi doğar – dağ yokolur, yenisi yaranır, bir nehrin suyu kurur, yenisi

gürül gürül akmağa başlar, çeşme soğulur, yenisi ortaya çıkar; doğa bir yerde ölür, başka bir yerde varolur. Tüm bunlar Dünyanın kendisinden oluşur, Yabancı bir varlığın emriyle oluşmaz.

Hayat Kendi yasalarından Ezeli, Ebedi, Sonsuz, Kamil Hayat olmaktan uzaklaştı. Hayat ölür, değişir, ancak Hayatilik ölmez ve değişmez. Sadece yeni belirtileriyle yenilenir.

İnsan Kendi yasalarından Ezeli, Ebedi, Kamil, Sonsuz İnsanlığından uzaklaştı. İnsanın çamurdan oluşması, sonra kaburgasından yaratılmışla çiftleşerek artması saçmadır. Dahası bilimsel teorilerin insan hakkındaki yanılgıları kabul edilemez. Maymunun evrim yoluyla insana dönüşmesi çok saçma. **"İnsan içinde Mutlak taşıyan, ortamdaki, gerçeklerden yüksek olan, Mutlaklığa yönelen ve Mutlaklaşmaya kadir olan Ruhsal bir varlıktır"** (Asif Ata).

Asif Ata'nın İnsanlaşma Öğretisi İnsan hakkındaki bu tarife göre var olmuştur. Asif Ata'nın **"Kamil İnsan"** düşüncesi insanın canlı türler arasında en mükemmeli ve akıllısı olduğunu yüceltmiyor. Asif Ata İnsan'ı başka türlerle değil, Mutlak'la karşılaştırmaktadır. İnsan Gerçeklik ve Anlam topluluğudur. Gerçek insan biyolojik, doğal özelliklere sahip bir varlıktır. Ancak derinlere indikçe onun içinde yüksek nitelikler gözükmektedir. Kutsallık, ulviyet insanın bünyesinde. İnsan kendi gerçek manada anladıkça Ruhsal anlam kazanıyor ve İnsanlığıyla eşit duruma geliyor. İnsanın Özümlülüğü değil, Mutlaklığı, insanlığı daha önemlidir. İnsan dünyada görünüp yok olmak için doğmuyor, kendi Anlamına ulaşmak, insanlaşmak için doğuyor. İnsan gerçekliğe denk yaşayınca ölümlü oluyor, dolayısıyla, geçici özellikleri ile bitip gidiyor. Sadece nesil türemesine katkıda bulunuyor. Fakat Özümlülüğü bulan İnsan ölümsüzlüğüne kavuşmuş oluyor. Kendisinin yüksek, manevi nitelikleriyle Ulusal anlama yükseliyor Nesimi misali, Buda misali, Tolstoy misali...

Asif Ata'ya göre İnsan'ın insanlaşması üç aşamadan geçerek kamillığe ulaşır: kendini tanıma, kendinden uzaklaşma, kendisine yaklaşma, yani, kendisini bulma. Kendini tanımanın ve yaratmanın bir yolu da **"kendinle savaş"** (Azerbaycan türkçesinde - "Özüyledöyüş") yöntemidir. Her birey itiraf yoluyla kendi içinde bulunduğu tüm kusurlu yönlerini açığa çıkarmalı, tanınmalıdır. Kendisini kandırmamalı, küçük "ben"ini besleyen içgüdülerinin etkisini ortadan kaldırmalıdır. İtıraftan korkmamalıdır, özündeki kötülükleri görüp etrafa göstermekten utanmamalıdır. Bu durum

oldukça zordur. Kişide savunma içgüdüğü hep güçlü olur. Birey ömrünü içtenlikle dolduramadığından, biyolojik hayatın etkilerinden vazgeçemediğinden içinde bulunan kötülüklerini itiraf etmesini bilmiyor. Toplumdan saklamağa çalışıyor. Ancak öncelikle o, kendisini kandırıyor, kendisini içinden, özünden ayrı tutuyor. Bu yüzden, beşer tarihinde kamil insanlar çok azdır. Buna rağmen, her bireyin olgunlaşma hakkı ve yeteneği vardır. Kamillik seçilmişler için değildir. İtiraf etmesini bilen, hayatındaki kötülükleri tanıyan birey kusurlu duyguları ömründen silmeğe başlıyor. O, kendisini tanıdıkça, yani kendisini kandırmadıkça içindeki güç artıyor ve gittikçe daha büyük iddialardan vazgeçmeğe başlıyor: şöhretten vazgeçmek, şehvetten vazgeçmek, egemenlikten, vurdumduymazlıktan vazgeçmek; Bencillikten, pisliklerden, adilikten, basitlikten ayrılmak. İçindeki Şer'i yenen sosyal şerle savaşıyor. İnsanı sevmesi onaylanıyor, Vatanseverliği, Hakikatseverliği, Adilliği, Özgürlükçülüğü, Evrenselliği onaylanıyor. Birey kendisinden, yani küçük "ben"inden ayrıldıkça Özümlüğüne, yani yüksek "Ben"ine kavuşuyor. Kendisiyle savaşmasını bilmeyen gerçeğin değerini asla bilemez, özgürlüğün değeriniyse hiç bilemez, halkını, Vatanını asla sevmeyebilir. Kendisiyle savaşmayı başkasıyla savaşan, yani kendi içindeki kusurları gizleyip başkasında kusurlar arayan Şer'e hizmet etmiş oluyor. Hiçkimse başkasının yerine onun kusurlu duyguları, yönleriyle savaşamaz. İç savaş kaba kuvvet savaş olarak algılayan toplum kendi soyundan ayrılmış, kendi değerlerinden uzaklaşmış toplumdur. Kendisi iyileşmeyen, kötülüklerden arınmayan toplumdaki kötülüklerle karşı gelemeyebilir, onu ortadan kaldıramaz. Sadece Kamil Bireylerin yarattığı toplum Kamil, Ruhsal Toplum olabilir. Asif Ata'nın "**Ruhsal Toplum**" veya "**Ulusal Birlik**" fikri kendisini Kamil bireylerle göstermektedir. Asif Ata'ya kadar neredeyse tüm teoriler sosyal değişikliği insandan kenarda başladılar. Bu nedenle değişiklik hep yüzeysel oldu. Efendilik-Kölelik ortadan kalkmadı, sosyal kutuplaşma ortadan kalkmadı, insanın insan üzerindeki şiddeti, tecavüzü ortadan kalkmadı, adaletsizlik, eşitsizlik, vicdansızlık hüküm sürdü. "Dünya böyle gelmiş, böyle gidecek" diye insanlık dışı gidişata kimse "dur" demedi. Tam tersi onayladı bu gidişatı. Tabii, kendisini yenileyemeyen insan sosyal, politik gelişimin gerçekleşeceğine asla inanmaz. Ancak bununla beraber, dünyada insanlık dışı gidişata karşı direniş hep olmuştur. Nihayet, bu direniş

daha mükemmel bir düzeyde Asif Ata`da kendisini gösterdi. Asif Ata insandan, yani, onun iç gereksinimlerinin dışında şekillenen Kuruluşları reddetmektedir. "Ne Kapitalizm, ne Sosyalizm, Ruhsal Toplum yaranmalıdır" diyor. Kapitalizm bireyin efendiliği, Sosyalizmse devletin ağılığıdır Asif Ata`ya göre. Her ikisi insanın hakkına tecavüz ediyor. Hakkına tecavüz edilmiş insansa halk yaratamaz. **"Halk karşılık beklemeyen, Bağımsız bireylerden oluşmalıdır"** (Asif Ata). Asif Ata`nın "Ruhsal Devlet" düşüncesi mevcuttur. Bu düşünceye göre, Devlet maneviyata dayanmalı ve çok az işlevlere sahip olmalıdır:

1) Bireysel yönetim; 2) Mülkiyet eşitliği yaratmak; 3) Bireyi toplumun baskısından korumak; 4) Ayrıcalığın başkanlık, efendilik halinden Atalık`a geçmesini sağlamak.

Devlet Ruhsalyata(maneviyata) dayanmadıkta halk sürüleiyor ve onun yönetimi de oldukça kolaydır. Devlet onun başında duranların ayrıcalık üstünlüğünü koruyan kaba kuvvete dönüşür. Ulusal Birlik halindeyse devlet yalnız bu Birliğe hizmet edecektir.

Asif Ata`nın Ruhsal Devlet modeli Dini Devlet anlamına gelmiyor. İran İslam Devleti en fena şiddet olayıdır. Orada Ruhsallik yoktur, yani Devlet Ruhsal ilkelere dayanmıyor.

Tam da sırasıyken, Mutlaka İnam dünyabakışının "Ruh", "Ruhsallik" kavramlarına da burada kısaca da olsa açıklık getirelim. Şimdiye kadar ruh meselesiyle alakalı çeşitli farklı görüşler belirtilmiş, bu bakışa farklı anlamlar verilmiştir. Örneğin, Kitaupanişat`ta ruh - kozmik enerjidir. Saçın ucunun birkaç milyarlık bir parçası olabilecek bir microcandır. Semitlerde ruh varolmanın teminatı olan candır. İnsan öldüğünde ağzından havayla birlikte çıkıyor ve uçup gidiyor... Asif Ata öğretisinde Ruh - İnam, İdrak, Maneviyat, İrade Birliği'dir. İnsanı İnsan olarak vareden bu İnsansı özelliklerin Mutlak halidir. Ruh'un ölmezliğini de çeşitli illüzyonist belirtilerle değil, bu özelliklerin soyda, halkta, Evrende yaşamasıyla kıyaslamak daha doğrudur.

İnsan kendi ruhunu İnam`ını, İdrak`ını, Maneviyat`ını, İrade`sini yarattığında artık o, ölümsüzlüğüne ulaşır. İnsan büyük anlamda ruhunu yaratamıyorsa, nasıl varsa, öylece kalıyorsa, o zaman, ruhun olağan belirtileriyle anılar halinden uzağa gidemiyor ve ruhsal olanaklarının büyük çoğunluğunu kendisiyle beraber mezara götürüyor. Ancak insan fiziksel olarak da tam kaybolmuyor. Ayrı ayrı

belirtileri evlatlarında, soyunda, halkında sürüp gidiyor. Ölüm sadece bedensel bütünlüğünü parçalıyor. İnsan genetikle, kanla, doğayla yaşama geri döner. "Ölümlü görüş" bildirisinde Asif Ata yazıyordu: "Ellerim birine kısmet olacak, gözlerim diğerine, saçlarım bir başkasına ..."

Mutlaka İnam – Dünyanın başlanğıçtan ta günümüze kadar gelen, ebedi, kamil, sonsuz Anlamında gerçek bir İnamdır. Dünya hiçbir zaman ölmeyecek. Bu, yaşamaya ve insanlaşmağa iyimserlik yönünde temel yaklaşımdır.

Mutlak İdrak - İnsanın Ruhsal varlık olduğunu idrak etmek, İnsanı korumak ve tasdik etmektir.

Mutlak Maneviyat - hasbîlik, Fedakarlık ve Vicdançılıq temelinde yaşamak - İnsani Onurun onayı.

Mutlak İrade - Zamandan üstün yaşamak, şartlara, ortama eğilmemek, Mutlak Gerçeğe tapınmak, Mutlak Özgürlüğe kavuşmak - bu tür sonu en yüksek nimet saymak.

Ruhsal Rönesans'ın 4. fikri "**Bağımsız Vatan**" fikri. İnsanlık tarihinde hiçbir peygamberin Vatan fikri olmayıp. Asif Ata Vatan bağımsızlığını fikir seviyesinde koyuyor ve bunun üzerinde seri vurgu yapıyor. Ruhsal Rönesans Vatan dışında kurulamaz. "Dünya Vatandan başlıyor" diyor peygamberimiz Asif Ata. Vataniyle bütünleşemeyen evrensel değerleri de kabullenemez. Vatan sadece toplumun yaşadığı coğrafi mekan değil, toplumu halk seviyesine yükselten insancıl, evrensel değerlerin oluştuğu, korunduğu kutsal bir adrestir. Vatanseverliğin temel kriterisi bağımsızlıktır. Vatan bağımsız değilse, halk da bağımsız değildir. Asif Ata diyordu: "Dünyadan bağımlı olmadığın sürece bağımsızsın." Yani siyasi birliklerin tasmalarında özgür ve bağımsız halk olmak mümkün değildir. Vatanın bağımsız olması için devletin Bağımsız Ekonomisi, Bağımsız Kültürü, Bağımsız diplomasisi olmak zorundadır. Bu meseleye Milli İdeoloji temelinde yaranabilir. İdeolojiye Mutlaka İnamdan kaynaklanacaksa, ulusallaşması mümkündür. Asif Atanın İnamı soyut evrensel bir bakış değil, tam tersi Ulusallıktan başlayıp Evrenselliğe doğru gelişen dünyabakışıdır. Ulusallığımızın oluşması ve korunması Yurdumuzun Bütünlüğünü ve Bağımsızlığını gerektirmektedir. Yurdumuz bugün bölünmüş, parçalanmış durumdadır. Onun bir parçasında oluşan Bağımsızlık göreceli bağımsızlıktır, aslında resmi niteliktedir. Bu nedenle Asif Ata "Uluyurd Hareketi"

fikrini ileri sürmektedir. "Uluyurd Hareketi" kendisinde 5 prensipi barındırmaktadır: 1) Kabilecilikle mücadele; 2) Dincilikle mücadele; 3) Etnik bölücülükle mücadele; 4) Yabancılaşmayla (Batılaşmayla, Ruslaşmayla) mücadele; 5) Azerbaycan'ın siyasi restorasyonu - Bütün Azerbaycan.

Ruhsal Rönesans'ın 5'inci fikri "**Özümlü Doğu**" düşüncesidir. Asif Ata dünyanın Doğu'ya-Batı'ya bölünmesine karşıdır. Bu bölgüyü Batı yarattı ve Doğu'ya ikinci tür bölge olarak bakıyor. Asif Ata Özümlü Doğu düşüncesi dediğinde onu coğrafi anlamda anlamamalıyız, bu sırf Doğu değerlerini temel alan bir yaklaşımdır. Ve düşünün ki, Doğu'nun öz Değerlerine sırt çevirmekle dünyayı bütünlükte anlaması, kavraması mümkün değildir. Bu anlamda küreselleşme aslında Dünyalaşma değildir, Batılılaşmadır. Batı'daysa hemen hemen manevi değerler yokolmuştur. Sadece bilimsel ve teknik gelişmeyi esas olarak alırlar ve bu imkandan yararlanıp dünya üzerinde Efendiliklerini gerçekleştirirler. "Bir zamanlar bir bilge Doğu vardı, şimdi çocukça Batı'nın peşinden sürünmektedir (A. Ata). Dünyanın gidişatı bilimsel ve teknik ilerlemeyle düzene sokulmuyor, daha da bozulmaktadır. Bu nedenle Doğu'nun fitratında ve halinde olan maneviyatçılık, insancılık geri kazanılmalı ve tekrar dünyanın haline dönmelidir. Asif Ata kendisinin yarattığı Mutlaka İnam olayıyla bu kutsal görevi üstlenmiştir.

Ruhsal Rönesans'ın son düşüncesi "**Liyakatli Evren**" düşüncesidir. Yukarıda da vurgu yaptığımız gibi, bu düşünce hem de sonuçtur. Evrendeki halkların çeşitliliği – Çeşitliliklerin Beraberliği demektir. Her bir halk özellikleriyle evrenseldir. Halkların özgünlüklerine karşı çıkmak Evrene karşı çıkmaktır. Halkları esarete düşürmek, kendine yabancılaştırmak kabul edilemez. Halklararası ilişkiler insani ilişkilere dayanmıyorsa, evrenin yarınını konuşmak zordur. Uluslar birbirine inanmadıkça sevgi ve saygı kurulamaz. Halkların birbirinden nefret etmesi insanlığın ölümüdür. Bu nefreti halklar arasında yaratan politik güçlerin ağalık emelidir. Bu yüzden de "Politik gerçeğe (hakikatla) değiştirilmelidir."

Mutlaka İnam Ocağı'nın iç kuralları ve yaşam tarzı

Her bir dünyabakışında olduğu gibi Mutlaka İnam Ocağı'nın da kendi kuralları, yaşam tarzı ve kavramları (terimleri) vardır. Tabii ki, köklü değişiklikler yapan Yeni İnam eski kuralların kendisini teyit etmesine rağmen toplumun hangi kurallara, geleneklere uygun davranmalı olduğunu sorgulamalıdır. İnam halkının oluşumu için önceki alışkanlıklardan, yöntemlerden vazgeçilmesi kaçınılmazdır...

İnamcılar birbirleriyle buluşurken "selam" yerine "Kalbinde Ata Güneşi olsun", ayrılırken "Atamız var olsun!" diyorlar. "Ata Güneşi" İnsana güveni, insanlıkta kriteri olarak kabul edilmelerini, Ruhsal varolmasını sağlayan bir kelimedir. "Atamız Var olsun" - yani İnamımız var olsun, Ocağımız var olsun, Ruhsalyatımız var olsun anlamını taşımaktadır.

Ocak yapılanması en çok törenlerde kendisine yer edinmiştir. Etkinlikler 7 törenden, 2 şölen ve 4 bayramdan oluşmaktadır. Törenlerde ancak Ocak Evlatları yer alıyor. Yapılan şölenlerde ve bayramlardaysa Ocakseverler ve ilgilenenler de bulunabilirler. Ocak Ruhsal Ailelerden oluşmaktadır. Her Aile'nin ayda bir kez aylık toplantısı töreni yapılmaktadır. Ocak zamana bağlı olarak ayda bir kez, ya da iki ayda bir kez "Amaçlaşma-Yakınlaşma günü" düzenlenmektedir. Amacı öğrenmek ve öğretmek, ruhsal düşünce boyutları temelinde Yaklaşmadır. Usulümüzse halkın içine seferler yapmak, görüşmelerde bulunmak, Amacımızı öğretmek, Ocağ'a davet etmek; hem de basın vasıtasıyla fikirlerimizi yaymak, edebi dergiler hazırlayıp yaymak; kişisel iletişimimizi kurmak ve herkesi seri İnam'a çağırarak. Ata'mızın dediği üzere, İnsanlaşmak ve İnsanlaştırmak. Tapınaklar (İnam Evleri) dikmek, halka kendi Ruhsal kimliğini anlatmak ve kendi Ruhsallığını yaşamağı öğretmek.

Ocak kendi yıl sırası (tarihi) ve gün sırasına (takvimine) uygun olarak yaşamaktadır. Ve bunu ülke çapında gelenek haline getirmeği amaçlıyor. Dahası milli yazı sistemi (Orhun Yenisey alfabesini temel alarak) ortaya koyuyor ve tüm kutsal arşivini bu alfabeyle hazırlıyor.

Ocak kendi Ruhsal öğretilerinde "Ölügömme" ve Evlenme ("Beşikbaşı töreni") kurallarını yaratarak imkan düştükçe bunları sosyal hayata uygulamak için çalışıyor.

Ocak Asif Ata'nın Mirası - Kutsal Kitapları'nı ("Kutsal Bitig"lerini) 13 ciltde hazırlayarak arşivleştirerek imkan düştükçe yaymaktadır.

Ocakçı günde 3 kez Ata'dan Rica diyor ve Mutlakla Temas sözü söylüyor. Bu Rica ve temaslar kendisiyle - kendi anlamıyla yüz yüze durmakla, kendine çekidüzen vermekle ve güne hazırlamakla insanda sabit hal yaratıyor. İnsanın özgüvenini olgunlaştırıyor, arızalara enmemek için kararlılığı artar. Yolda olduğunu anlar, Yük altında olduğunun sorumluluğunu idrak eder.

Ocak'ta Atalık ve Evlatlık olayına gelinceyse Ata İnamın Atasıdır, Evlatsa İnam'ın evladı, Ata'nın takipçisi, eski dönemlerdeki Havarisi, İmam'ı ve mürididir. Ata'nın talebi şudur ki, Ata'ya evlatlık eden evlat amelinde dürüst olmalı, Ata felsefesi Evlad felsefesinde devam etmelidir. Evlat icraat memuru değil, bilakis kurucu, Yaratıcıdır. Ata diyor: "Evlat kendisinde üç özelliği yaratmak zorundadır: yazarlık, hatiplik ve yönetim". Bu, evladın Ocak Kuruculuğundaki temel silahıdır.

Ocağa Evlad kabulü törenle gerçekleşen bir olaydır. Halkın içinden ayrı ayrı insanların Ocağa kabul edilmesidir. Kabul edilecek olan insan amacını, gayesini Asif Ata'nın adına rica biçiminde yazıyor. Ata'dan "Ruhsal Ad" olarak Ocaklaşmağa başlıyor. Törende Ocakçılar'a taker taker tanıtılıyor ve Ocakçılığını doğrulayan Ruhsal Belge - "Evlatlık belgesi" alıyor. Ata'nın sağlığında bu işler Ata tarafından yapılırdı, onun ölümünden sonra ise Ocak yükümlüsü (Soylu Atalı) tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ata öldükten sonra Ocağ'ın Ruhsal Düzeni'ni yaratan ve koruyan, Ocağ'ın Ruhsal yöneten Ocak yükümlüsü olayı oluşmuştur. Asif Atanın ölümünden bugüne kadar bu sorumluluğu bu yazının yazarı (Soylu Atalı) kendi üzerinde taşıyor. Yukarıda belirttiğimiz üzere, Ocakda Atalık ve Evlatlık olayı var. Ocak yükümlüsü Ata'nın yerine geçmez, o, öylece evlad olarak kalır. Sadece Ocağ'ın bir Kurum olarak yaşayıp yönetilmesini sağlar. Tabii ki, genç Ocakçılar'ın aklının, kalbinin gelişmesinde görev üstlenir. Bununla beraber, Ocakda görev, ayrımcılık, rütbe yoktur ve olmayacaktır. Ocağın Ata'sı, Ruhsal Başkanı ebediyen Asif Ata'dır. Asif Ata Peygamberdir. Onun devamçıları Peygamber'e eş değildir. Onun Yolu'ndan devam edilir, Ocağ'ı ayarlanır, Ruhsallık yönetilir.

Ocakçı

“Dünyada Yeni bir dünya düzeni oluşmalıdır” diyen Asif Ata Kutsal, Ruhsal bir çalışmaya başlamıştır. Bu işin gerçekleşmesi için kendisi için bir yön belirlemiş ve Kurum yaratmıştır. Bu Kurum'un içinde olan ve ömrünü böyle bir kutsal niyetin gerçekleşmesine bağlayan insana Ocakçı denir. Ocakçı her zaman kendisiyle savaşıp kamilleşen, içinde eğilmek, sapmak, satılmak, dönmek imkanı barındırmayan güçlü kişiliğe sahip oluyor. Onun duyguları, idrakı, maneviyatı, vatan sevgisi, millet sevgisi her zaman Mutlaka İnam'dan kaynaklanıyor. Başka boyutlar Ocakçı için yönsüzlük sayılır. Ocakçı hakkını Ocağa veriyor, Ocağın Yükümlüsünün verdiği göreve uygun Ocak Kuruculuğu çalışmalarını gerçekleştiriyor.

Her Ocakçı Ocağ'ın bir Ruhsal Ailesinde olmalı, Ocak törenlerine düzenli olarak katılmalı, söz söylemelidir. Ata'ya – Ocağ'a Ruhsal rapor vererek Ocakçılığını hep en üst düzeye taşımalıdır. O Ocağın tüm kurallarına uymalı, İnam Evi'nin (İnam Tapınağı'nın) oluşmasında yer almalı ve İnam Evi'nin İnsanlığ'ın kutsal adresi olarak teyit edilmesine çalışmalıdır. Ata'nın "Kutsal listesi"ni öğrenmeli, Ocak-Türk abc'sinde yazmasını bilmeli ve genel olarak Ocak Yükümlüsü'nü kabul etmelidir.

Mutlaka İnamcı

Hiçbir dini öğretiyi kabullenemeyen, Asif Ata'nın yarattığı dünyabakışının bazında yaşayan, Asif Ata'nın peygamberliğini kabul eden, O'nun yazdığı kitabı İnsanlığın Kutsal kitabı sayan herhangi yurttaşımız İnamcı sayılmaktadır.

İnamcı'nın kararlarını Ocak vermiyor, kendisi veriyor. Ocaksa onun yaşamasına, davranışlarına hiçbir sorumluluk kabul etmez. Sadece İnamcı'ların gönüllü olarak Ocağ'a danışmasından sonra Ocak onların istekleriyle, örf ve geleneklere yönelik atmak istedikleri adımlarla ilgili tutum sergileyebilir. Diyelim ki, İnam yönünden herhangi bir Birlik oluşturmasında, ya düğün ve yas törenleriyle alakalı kuralları belirler.

Ancak İnamcılar Ata'nın dünyabakışının yayılması ve kabul edilmesi için her zaman Ocağa destek olmalı ve hertürlü yardımı etmelidirler.

İnamcılar "Atalı" soyuna mensup değiller.

Ocakdostu ya da Ocaksever

Ocakdostu - Ocaksever resmi olarak başka bir dünyabakış taşıyıcısı olabilir. Ancak Asif Ata'nın Yurtçuluk, İnsancılık, Milliyetçilik yönünde tüm adımlarını izlemeli, bilmelidir. Her ortamda Asif Ata'nın Dünyabakışına karşı olan görüşleri doğru saymamalı ve yeri geldiğinde itiraz etmelidir. Asif Atayla halk arasında belli düzeyde köprü rolünü üstlenmesini bilmelidir.

Bu gidişle İnam Halkı'nın oluşmasında herkesin az veya çok anlamda katkısı olmalıdır.

İnam`ın Din`den üstünlükleri

Temel ilkelerde yalan olmamalı

I. Yazının yazılma nedeni - açılış konuşması

Biz dünyaya yeni İnam dünyabakışı sunuyoruz. Diyoruz ki, İnam din değildir, dinden farklıdır ve üstündür. “Farklı” ve “üstün” sözleriniyse dini kabullenmediğimiz ve İnamı kendi dünyabakışımız saydığımız için söylemiyoruz. Burada farklılığın ve üstünlüğün bir takım özellikleri var. Temel ilkelere başvurmakta amacımız da bu özellikleri imkanımız yettiğince anlatmak ve açıklamaktır. Bu yazıda biz doğruluğumuza ve içtenliğimize güveniyoruz. Okur öyle düşünmemelidir ki, biz onu kendimiz için yararlı olan yöne yönlendiriyoruz. Zaten gerçeği tarihten, tarihi gelecekte gizlemek mümkün değildir. Doğruyu görmek, doğruyu bilmek, doğruyu söylemek tek kriterimizdir.

Biz Asif Ata`nın ileri sürdüğü İnsanlaşma fikrinin taşıyıcılarıyız. Bu düşünceyi kendi özümüzde geliştirmek ve yaşatmak için dayanağımız, tapınağımız, güvendiğimiz tek değer İnsandır. İnsanın kendine eş, yani anlamına layık olarak yaşaması yolunda çok ciddi engeller bulunmaktadır. Engeli insan kendisi yaratır, büyütür ve korur. İster din, ister sosyal kuruluşlar insanın özünü, içini tanmasına hep engel oldu. Maalesef, insan yalansız yaşamağı amaç edinemedi. Sözde yalana kötüdür diyerek, yalanı lanetledi, oysa ilişkilerinde yalansız yapamadı. Yalana beraat verip, yalansız yaşamak mümkün değildir dedi. **Sosyal düzen yalan üzerine kuruldu.** Yalan - düzensizlik demektir oysa.

Bütünlük olmuyor, çelişkiyse hep artıyor. Bunun oluşma sebepleriye bellidir, çünkü insan çifte standartlara sahiptir - hem ruhsal, hem de bedensel olarak. Bu bir gerçektir, bunun yalan olduğunu iddia etmek mümkün değil. Bu nedenle tüm dinler, sosyal kuruluşlar çifte standartlarla yaşadılar. Ruhsallık ve bedensellik paralel yürütülmeğe çalışıldı. Sonsuzluk ve yaşama süresi karşı karşıya konuldu ve yaşama süresi avantaj elde etmiş oldu. Zira düşünüldü ki, zaman akıp gidiyor, beklemiyor. İnsan kendisine telkin etti ki, maneviyat bekler, oysa bedenselliğin beklemesi mümkün

değil. Sosyal kuruluşlar bedenselliği hep öne çıkardı. Din de sözde maneviyat dedi, ancak yaşamda bedenselliğin etkisinden kurtulamadı. Dinin başında duranlar Efendileşti, Maddeselleşti, Kapitalistleşti, ama asla Ruhsallaşamadı. Bedenselleşme herkesi kendisine - kendi varlığına esir etti. Bu nedenle yaşam mücadelesi süregeldi. Bu mücadele insanda tüm hayvansal duyguları ortaya çıkararak tetikliyor. İçgüdüler hayatın sahibine dönüştü. Maddeselliği kazanmak, avantajı öne çıkarmak hayat prensibi haline geldi. Bu gidişatta kaba kuvvet belirleyici faktör oluyor. Bu yüzden de herkes güçlü olmak, kaba kuvvete başvurmak istiyor, güçlü olmak, başkasının gücünü kullanmak ve ayrıcalığa ulaşmak aşkıyla yanıp tutuşuyor. Bilim, eğitim, bireysel yetenek, beceri, yetenek kaba kuvvetin işini kolaylaştırıyor. Bu yüzden de insan millet olmaktan, evrenin bir parçası olmaktan uzaklaşıyor.

Millet insanların toplamından değil, insani özelliklerinden oluşmaktadır. İnsanoğlu (beşeriyet) da halkların toplamından değil, onların güzel değerleriyle varolmuştur. Tüm bunlar insanın kendini tanınmasıyla direk ilişkilidir. Hiç kuşkusuz, bir soru daha ortaya çıkmaktadır - eğer insan çifte özelliklere sahipse, peki onun kendisini tanınması hangi anlama gelmektedir? Yukarıda vurguladık ki, biyolojik varolmasının mevcut yasaları Ruhsal yasalara aykırıdır. Aynı zamanda, doğada biyolojik yasaların önlenmesi de mümkün değildir. Ancak insan eşya değil, hele hayvan hiç değil. Onun anlamı, yani evrensel değerleri onun içinde bulunduğu doğasından, hal ve hareketlerinden daha üstündür. O zaman, insanın kendisini tanınması yapısına değil, anlamına uygun yaşaması anlamındadır. Sosyal hayatta Ruhsal kanunları tesis etmek mümkündür. Bölünmüşlük, efendilik kölelik bölgesi, kendi değerlerine yabancılaşma, halka, insana yabancılaşma ruhsal yasaların yokluğu yüzünden gerçekleşmektedir. İnsanın kendisiyle yetinmemek, özündeki manaya ulaşmak talebi hep vardır. Bu talep hem de bir fırsattır. Eğer sosyal hayatta kesin bir Hayır, kesin bir Adâlet, kesin bir Gerçek zafer kazanmamışsa, "bundan sonra da hiçbir zaman zafer kazanmayacak" anlamına gelmemelidir. Bu istek insanın içinde hep varoldu, şuan da vardır. O yüzden Asif Ata diyor ki, Adam İnsan olmalıdır. Kesin Hayır, Kesin Adâlet, Kesin Hakikat - Adamdaki İnsanlığın olanaklarıdır. Adam İnsan olunca bu olanaklar kendisini belli ediyor.

Aslına bakılırsa, Adam'ın İnsanoğlu'na dönüşmesi de bu imkandan yaranıyor. En büyük mücadele Kişinin İnsana dönüşmesidir.

Zira tüm felaketler kişilikten türemektedir. Adamlık seviyesinde mücadele devrimler gerçekleştirir. Devrim yoluyla Adam İnsan olamaz. Devrim adlı şiddeti "tarihin ebesi" diye tabir edenler insanlığa mutlak adalet açısından tek bir hayır bile vermediler. Her şey insanlığın aleyhine yöneldi. Asif Ata diyor: "İnsanlık Kapitalizm-Sosyalizm, Din-Ateizm, İstismar-Demokrasi kıskacından çıkmak zorundadır." Kapitalizm körükledikçe sosyalizme, Din karanlığı körükledikçe Ateizme, Demokrasi'nin hercaşılığı, kendine başına buyrukluğu derinleştikçe İstismara zemin hazırlamaktadır. Bunların hiçbirisinde çıkarıcılık, bencillik, kölelik, kaba kuvvet, oyunculuk, yalan sözler, kendi çıkarlarını, ailesini, toplumunu halka karşı koymak ortadan kalkmıyor, tam tersi yeni biçimde tekrar ortaya çıkıyor.

Yukarıda sosyal düzen bozulduğunda insanoğlunun tüm dönemlerde eşitlik prensibine dayanmak zorunda kaldığını vurguladık. Ancak sosyal düzende eşitlik asla kendini kanıtlayamadı. Örneğin, Sosyalizm insanı bütünüyle emeğe alıştıran refah vaat ediyordu. Herkesin maddi kaynaklardan emeğine göre benimsemesiyle sosyal eşitliğin oluşması sosyal düzeni tamama erdiremedi. Biyolojik denge sağlanırken milli manevi ahengin bozulmasının karşısı alınamadı. Emperyalist güçlerin oluşumu gözardı edildi. Sosyal sorunlar çözüldü, ama manevi sorunlar boy gösterdi. Sonuçta daha büyük düzensizliğin biçimlenmesine neden oldular.

Ya demokratik yapılar nasıl durumu dengeledi? Şimdiden madde-sellik uğruna giden mücadele körüklenir ve herkesin bu mücadeleye katılmak özgürlüğü ilan edilir. Bu gidişatta kişisel gelişim sağlayamayan şahıslara özgürce itiraz etmek, söz söylemek hakkı sunulur. Herkes bunun için örgüt oluşturma ve kendi hakkı için mücadele edebilir. Demek ki, herkesi rekabete bağlamakla sosyal adaletin sağlanması yönünde görüntü oluşturulmaktadır. Zira, rekabet dünyasında insan insanı sevmeyiz, insan insana inanmaz. Güvenden ve sevgiden mahrum bırakılmış insan başkalarına karşı adil olabilir mi?

Nihayet dinlerin insanların eşitleme girişimleri de sosyal düzenin oluşmasında ciddi rol oynayamadı. Dinler kendi görüşlerini kuruluşların eğittiği insanlar üzerinde kurdu. İnsanı soyut, ulaşılamaz, hayali

kutsallıkla ilişkilendirmeğe çalıştı. Hiçbir şey yapamadı. Oysa din insanı kurtarabilirdi. Zira onun varoluş talebinde ruhun üstünlüğünü teyit etmek imkanı vardı. Ancak bu imkanı sağlayamadı. Neden din Kurtuluş olayına dönüşemedi, acaba yanlış nerede ve neydi? Bu soruya yanıt bulmak için dinin temel ilkelerini anlatmaya çalışacağız. Bunun için geri inancın ilkel biçimlerinin bugüne kadar süregelen hususlarına dikkat etmek gerekmektedir. Aynı zamanda fikri kanıtlamak için olgular üzerinde karşılaştırmalar yapmak da zorunludur. Bizim yurdumuzda egemen etkiye sahip olan din İslam dini olduğu için düşüncelerimizi onun temel ilkeleri üzerinde açıklayacağız. Genellikle, semavi dinlerin temel prensiplerinde esaslı bir fark bulunmamaktadır.

Müslümanlığın, veya Hıristiyanlığın şartları ve genel olarak dinin temel prensipleri. Bu yazıda şartlar farkını açmağa gerek yoktur. Biz dinin 5 temel prensiplerini belirliyoruz: 1) Yeri göğü yaratan Allah fikri; 2) Ahiret dünyasının (dünyanın) varlığı ve Allah'ın kutsal mekanı gibi takdim edilmesi; 3) Kaza ve kade (Kısmetçilik) - şerrin ve hayrın Allah'tan geldiğini kabul etmek; 4) Ümmetçilik - tüm insanoğlunun Muhammed'in ümmeti olduğunu vurgulamak; 5) Allah'ın akıl almazlığı (bilimsel dilde agnotizm) ve buradan ortaya çıkan Ruhsal sınırlama - Kur'an'dan sonra Ruhsal kitabın yazılmayacağı, Muhammed'den sonra peygamber olmayacağı düşüncesi. Ayrı yazılarda bu konuya ilişkin düşüncelerimizi belirttik, bu yazıdaysa özet geçmeğe çalışacağız.

II. İnsanı korkutmak yok, inandırmak gerekir

Genellikle, "Yaratıcı" fikri çok eskiden geliyor – Doğa'nın sırlarının açılmadığı bir dönemden. Ancak sonraları dinsel arayışlarda yeni bulgular ortaya çıksa da, bir çok konuda peygamberler kendi ilkel bakışlarından kopamadılar. Hatta bilimin gelişmesiyle eğitimin ve öğretimin yaygın olduğu zamanlarda bile, ilkel bakışlara karşı esaslı söz söyleyecek kimse bulunmadı. Doğrusu, böylesi durumlarda bilimin konumu durumun aydınlanmasına destek olmaktadır, bunu sadece felsefi dini bilgiyle açıklamak mümkündür. Bunun içinse peygamberler hem de filozof olmak zorundalar. Peygamberler filozof olmadıkları için lojistik bilgiler uydurmak zorunda kalmışlardır. Dini

öğretilerde masallar anlatılmakta, gerçekçilikten daha fazla mitolojik yanlar kabartılmaktadır. Mitoloji gerçeğin anlaşılmasında yardımcı olabilir, ancak gerçek olmayan, gerçeğe uygun olmayan simgelerle, fantezilerle canlı yaşamı ayarlamak mümkün değildir. Mitoloji o zaman önemlidir ki, insanın duygularını gerçek arayışlarına yöneltiyor, onu fantezilere takılıp kalmasına izin vermiyor. **Duygular fantezilerde takılıp kaldıklarında hurafe başlar.** Dinin yanlışlarından birisi de hurafenin gerçekmiş gibi anlatılmasıdır. Hurafenin simgeleştirilmesinin en büyük örneği Allah fikriyle ilgilidir. **Din Allah'ı hurafe haline getiriyor.** Evreni bir bakışta yaratmak yalandır. Fikir ve düşüncede yalanın kendisiyle beraber bulunduğu herşey insanlar tarafından uydurulabilir. **Dinde yalan temele indirgenmiştir. Bu nedenle evrende eğlence fani ilan edilmektedir.** Allah'ın el, ağız ve göz yeteneğinin olması onun ezeli ve ebedi diye nitelendirilmesine aykırıdır. (Yani Allah görüyor, konuşuyor, duyuyor). Allah'ın "yaratıcılığı" niteliksiz yaratıcılıktır. Yani Allah oyuncak "yarattı". Eğer tüm evren oyuncaksa, o zaman Mutlakı nasıl kavrayacağız? Bu yüzden de dinde Allah'ın kavranılmasına yasak konmaktadır. Zira, oyuncak yaratıcısını kavramak onun Mutlak olmadığını açığa çıkarır. Dinde Allah'a güven aslında soyut bir nesneye olan inandır. **Allah soyut olayların Anlamı olarak değil, onu planlayan, düzenleyen olarak davranmaktadır.** Önce hiçbir şey mevcut olmamış, mutlak yokluk bulunmuş, Allah ta yokluktan varlık yaratmış, kendisi de yoklukta mevcut olmuş, yoklukta var olmuştur. Bu fikir düşüncenin hiçbir mantığına, aşamasına uymuyor. Aslında dinin tüm hurafesi işte bu Yalandan başlar. Birkaç mantığa dikkat edelim. Peygamberler Allah'ın şerafeti kulları sayılırlar. Bu fikir aslında Kölelik döneminin taleplerinden doğmaktadır. Mantıkla eğer peygamber köle olmuş olsa, o zaman, Allah ta efendidir.

Kimi zaman İslam'ı demokratik din diye tabir etmeğe kalkıyorlar. İslam dönemin Kölelik kavramı yaygındı, feodal düzen oluşmamıştı. Onun demokrasisi de Kölelik demokrasisiydi. Kapitalizm demokrasisi'nde İslam'ın demokrasisi nedir, nasıldır, bize belli değil... Diğer bir noktaysa "Allah'ın peygamberini sınava tabi tutması" fikridir. Hem Allah her şeyi bilir, görür, hem de deniyor. Denemek – tanımazlık, bilmezlikten kaynaklanan bir durumdur. Her iki halde Allah insanoğluna eş tutuluyor, böylece Mutlak olmaktan menediliyor.

Mirac meselesini de bu olgulara eklemek gerekmektedir. Muhammed Allah'tan vahiy dinlemek amacıyla Gökler alemine uçtu. İlginçtir ki, bu meseleyi mecaz olarak değil, gerçek olarak anlatırlar. Kuran'da Allah'tan tüm vahiylerini Muhammed'e Cebrail adlı meleğin taşıdığı iddia edilmektedir. Böyle anlaşılıyor ki, Allah kimi vahiyleri Cebrail'e itibar etmiyor, doğrudan Muhammed'in kendisine demek için miraç olgusunu düzenleniyor. Oysa Kuran'da Allah'ın diliyle denmektedir: "Allah size şah damarınızdan yakındır". Allah'ın bu derecede insana yakın olduğu takdirde gökler ötesi âlemlere uçuşuna veya Cebrail'in yeryüzüne inişlerine ne gerek vardı? Düşünüyoruz ki, tüm bu konularda bir oyunculuk var. Söz oynatmalarla insanları şaşırtmak ve yapay yerçekimi yaratmak bize göre samimiyetten çok uzaktır.

Melek fikrinin bu kadar abartılması da yapaylıktan doğmaktadır. Belli ki, Kuran'da Allah'ın meleklerine güven Müslümanlığın şartlarından biri olarak ileri sürülüyor. Melekler saf, temiz ruhlar demektir ki, bu da animizm döneminden kalma inançlardır. Bin yıllardır en ilkel bakışların bugüne taşınması aslında insanoğlunun ruhunu kör etmektedir. Tertemiz, saf ruhlar sadece Allah'ın katında olabilir, yeryüzünde insan hayatında Ruhsal saflık olamaz. Bununla da din dünyaya ışık değil, karanlık getirmiş olur. İşin garip hususu Allahın kendi meleklerini Arapça isimlerle isimlendirmesidir: Cebrail, Mikail, Azrail, İsrail, Rıdvan, Malik vb. Bu da Yunanlıların politeizminin mantığına uygun gelmektedir - Allah'ın denetiçi yardımcılarının olması ve bir milletin kişisel özellikleriyle sınırlandırılması.

Eğer dünya faniyse, tabii ki, fani olmayan dünyayı uydurmak şarttır. Ahiret dünyasının kuralları, belli bir yaşam düzeni gezegenimizin yaşamının fantastik biçimidir. Sunulan bu dünyanın taleplerini özgürlüğünü ve köleliğin mantıksal ögesi olarak değerlendirmek mümkün değildir. Dolayısıyla, cennet ve cehennem mecaz anlamında değil, gerçek anlamda sunulan kavramlardır. Bu kavramlarda insani içerik ve anlam tonları yoktur. Başından sonuna bir kafes etkisi yaratmaktadır. Efekt bir hayli cazibeliymiş gibi gözükse de hiçbir gerçeğe dayanmıyor. Cennet ve cehennem meselesi dinin insana yaklaşımını çok kabarık bir biçimde yansıtmaktadır. Bir yandan insanlara keyif, sefahat vaat edilmekte, öbür yandansa vahşi işkencelerin pençesiyle korkutulmaktadır. Peki

bu vaatler, tehditler neyin karşılığında veriliyor? Hiç de evrensel değerlerin açığa çıkarılması ve büyütülmesiyle alakası yoktur. Zevk, sefahat aşkına adil, dürüst olmak kendisinde hangi mantığı taşıyor, anlamak mümkün değil. İnsan kendi anlamına uygun bir tarzda yaşmalıdır, ona neden ödül sözü verilsin ki? Ödül peşinden koşan kişi kendi niteliğini anlamıyor demektir. Anlamadığımdaysa o işi gerçekleştirmek asla mümkün değildir. Aktöre para ve ödül verip rolü bıraktırmak mümkündür, ama insan olarak yaşamaksa insana rol olarak sunulmamaktadır. ***Evrensel değerlere sahip olmak, öyle yaşamak tertip, düzen meselesi değildir, organize edilemez. İnsanlık bir içdüzendir, durumdur, onu açığa çıkarmak yalnız ona ulaşmakla mümkündür.***

Yoksa cehennem aracılığıyla insanı İnsanlığa yöneltmek akıl kararı bir iş değildir. Evrensel değerlere dayanan işlerin yapılması içözgür-lükten kaynaklanıyor. Korkan, korkutulan insan içten içe kendisini tanımayan, özgür olmayan insandır. İçten duygularla liyakatli olmak olmuyor. ***Liyakat korkudan kurtulanda başlıyor.***

Bu söylenenlere eklemeliyiz ki, ahiret dünyası evrensel değerleri açığa çıkarmıyor, tam tersi, evrensel değerlere karşı geliyor. Müslümanlığın temel şartlarından birisi olan ahiret dünyasının temel amacı insanı gerçek dünyaya inandırmaktır. Ancak dünyayı fani ilan etmekle ahiret dünyasının ebediliği dinin kendisi tarafından sorgulanıyor. Öyle ki, "bir gün kıyamet kopacak, dünya ve dünyadakiler yok olacak" – deniyor. Eğer dünya da yokolacaksa, hiçbir şey sonsuz değilse, demek ki, cennetin de, cehennemin de sonsuz olması düşünülemez. Cennet ve cehennem inançlı ve inançsız kişiler için düşünülmüş özel ödül ve ceza mekanıdır. Dünya ve dünyadakiler olmadıktan sonra bu mekanların olması da doğal anlamını kaybetmektedir. Böylesi konulardan açıkça gözükmektedir ki, din kendi mantıksızlığının batağına saplanmıştı. Dünya fanidirse, demek ki, müslümanlık ta boş ve fanidir, Müslümanlığın şartlarından biri olan cennet ve cehenneme iman da.

Ahiret dünyası Allah'a duyulan güvensizlikten kurtulmak için düşünülmüştür. İşte dinde sunulan Allah'a güveni başka türlü haklı bulmak olmuyor. Güzellikleri anlayıp kavrayarak ulûhiyet içeriğine ulaşmak yerine, söz verme ve korku yöntemiyle Allah'la olan ilişkisini biçimlendirmek İnsanoğlunu kamillliğe doğru taşıyamaz.

Dikkat ediniz, hem kıyamet kopacak, hem de Mehdi zuhur edecektir. Allah kıyamet koparacaksa, o zaman acaba Mehdi'nin zuhuru neyi çözecektir? Böylesi çelişkili fikirler sağlam olmayan çelişkili durumlardan kaynaklanıyor. Burada biz toplumu önce şaşırtmak, sonra da onun aklıyla eğlenmek seviyesini gözlemliyoruz.

İnsanla alakalı düşüncelerin keskin değişmesini ve insanlıkdışı tarza yönelmesini Kader (Kısmet) fikrinde de izlemek mümkündür. İnsan kaderinin önceden saptanması - kader (bilimsel dilde buna fatalizm de diyorlar) aslına bakılırsa her türlü kötülüklerin, her türlü felaketlerin affıdır. Hem insanın kaderi kodlaşdırılıyor, belli bir düzene sokuluyor, hem de ondan köle olması isteniyor ki, bu isteklerse insanı hep çelişkiye düşürüyor. Önce insana düşünmeği, değişmeği yasaklayacaksın, daha sonraysa ona kamilleşmenin yollarını anlatacaksın. Kemâlin de anlamı Allah'a kul olmaktır. Dolayısıyla, dinde olgunluk köleliğe denktir. Kölenin ibadetinden kutsallık ışığı yakmak mümkün değildir. Dinci düşünmüyor, sorgulamıyor, araştıramıyor. İçinde saklıyor, içine atıyor herşeyi. Acemice yaşıyor, düşünmeden yaşam sürüyor. İçinde saklanıyor, yani kusurlardan muaf olmuyor, müminlik görüntüsü yaratıyor. Yaşayınca kusurlu yaşıyor, konuşurken net konuşmıyor. Aslında onun en "saf" halinde bile gerçek olmuyor, hurafe oluyor. Hurafeyi gerçekmiş gibi yutturanların hali herkese belli oluyor. O, yalnız kendi yalancı üstünlüğünü göstermek için uğraşiyor. Dinde insan kendi olanaklarını değerlendiremiyor. Kendi sırrına vakıf olamayan insan kendini evrenin gölgesi, doğaüstü güçlerin kölesi olarak görüyor. Doğaüstü güçlerden korku insanın nasıl var, öyle kalmasına neden oluyor. Cezadan korkan felaketi idrak etmez, ömrünü değişmez - "alın yazısı"na karşı çıkmaz. Bu yüzden Muhammed dinini devrimci yollarla gerçekleştirdi. Rönesans yoluyla olmuş olsaydı, yüzyıllar çekerdi. Tabii ki, yalan ve hurafe üzerinde Rönesans'ın gerçekleşmesiye mümkün değil. Rönesans içsel değişiktir, devrimse genelde yüzeysel değişimdir. Gerçi, Muhammed değişiklik yarattı, ama bu istenen sosyal değişiklik değildi. Hatta başını vermesi gerektiği yerde bazı olgulara kafa tutsa bile. Dinin yayılıp genişlemesi savaşlarla, çalkantılarla gerçekleşmekteydi. Böylesi durumda yeniliğin güçlkle kabul edilmesinden değil, yeniliğin zoraki yöntemlerle kabul ettirilmesinden doğan huzursuzluklar vardı. Düşünsenize, Kuran'da "sizinle savaşanlarla siz de

savaşın." deniyor. Oysa, dini kabul etmeyenler Müslümanlarla değil, Müslümanlar onlarla savaşıyorlardı. Tabii, insancıl düşüncenin temsilcisi olarak görev yapan din başkanı "bizi kabul etmeyenleri öldürün" emriyle savaşamazdı. O yüzden "sizinle savaşanlarla siz de savaşın" emri verildi. Böylece işgal perdelenecekti. Yukarıda söylediğim gibi, dinin (yeniliğin) kabullenmesi onyıllar, kimi zaman yüz yıllarca zaman gerektirmektedir. İnsanları inandırmak ve onların yaşam biçimini değiştirmek sıradan bir olay değildir. O yüzden dini kabul ettirirken atılan şiddet adımlarının suçunu karşı tarafın üzerine yıkmak zorundalardı. Hem zafer kazanmak, hem de suçlamak insanlıkdışı bir taktiktir, bu taktiği kutsallıkla alakalandırmak kökünden yanlıştır. Tarihte böylesi olgular çoktur. Bunlardan bir tanesi de Bedir savaşıdır. Ebu Süfyan'ı soygunculukla suçlayarak onun kafilesine savaş açmak bir din başkanının kendi katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Onun ölümünden sonra da Müslümanlığı kabul etmeyenlere karşı zor kullanmak ve soygun eylemleri süregelmiştir. Babek'e karşı başlayan, onun öldürülmesi, Azerbaycan'ı yerlebir eden Arap seferleri; ayrıca Orta Asya'da Kütaybe'nin komutanlığında dini kabul ettirmek amacıyla Türklere karşı katliam uygulanması ve diğer olgular Medine'de başlayan devrimci sürecin başka halklara, toplumlara karşı yürüttüğü insanlıkdışı bir eylem vardı. Rönesans başka türlü gerçekleşmez, evrensel ilişkilerin sosyal düzene dönüşmesi halidir. İnsana karşı şiddet uygulamak, hayvansal içgüdülerle davranmak insanlaştırma seviyesine yükseltemez insanı. Aslına bakılırsa yükseltemedi de. İnsanı aşağılayacaksın, tekme tokat döveceksin, sonra da onda sana karşı sevgi yaratacağına inanacaksın, buna mantık bile dayanamaz.

Allah diyor ki, beni sevmezseniz sizi ateşte yakacağım. Müslüman da diyor, iyi, seni seviyorum, yeter ki, bana merhamet et, beni ateşlerde yakma. Bunlardan anlaşılıyor ki, toplumu kendisine tabi etmek, itirazları ortadan kaldırarak dinin yaşamasını sağlamak için "Alın yazısı" fikri kesin bir inatta saklıdır. Burada amaç insan değil, dindir. Dinin amaca dönüştüğü ortamda insanlığın zaferi temin edilmeyecektir. Çünkü dinin hedefi insanlaştırmak, kamilleştirmek değil, köleleştirmektir.

İslam'da ümmetcilik fikri milletin, milliyetçiliğin temel ilkelerine darbe vurdu. Bize göre insanlık tarihinde milleti yoketmeğe çalışan üç ideoloji mevcuttur: Ümmetcilik, Komünizm ve Küreselleşme.

Ancak gariptir ki, bu ideolojileri yaratan şahıslar kendi milletlerini görmezden gelmezler, sadece başka milletlerin etnik kimliğinin, kendine özgü değerlerini hiçe saymakla eđemen millet olmađı hedeflerler. Örneđin, komünizm yapısının arkasında duran Rusların amacı kendi dili, kültürünü, siyasetini geliřtirmekti, başka halklarsa taklitçi durumundaydı. Yahut küreselleřme düşünceinin fikir babası İngilizlerin egemenliğini güçlendiriyor, başka halklarsa ingilizleřme kaderine alışdırılıyorlar. İřlam'ın ümmetçiliđinde de öyle araplařtırma süreci yaşanmaktadır. ***Aslına bakılırsa, Ruhsallık milletlerin özelliklerini koruyarak Özümlü evrensel dünya yaratmađı amaçlıyor.*** Bu zamansa halkların taklitçilik, yaranma çizgisini benimsemesiyle evrensel denge bozulur. Halkların etnik çeřitliliđini giderip aynı uluslar yaratmak Ruhsallıđa zıttır. ***Milliyetçilik – milletsizleřtirme hurafesiyle savařmaktır.*** Bu anlamda Milliyetçilik hem de Ruhsallıđı milletin ruhunu, milli deđerlerini korumaktır. Din milliyetçiliđi küfür sayıyor, araplařma politikasını açıkça ortaya koyuyor. ***"(Ey mekke ahli) Biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik ki, belki (anlamına vakıf olasınız) anlayasınız"*** (26. eř-Suarâ Suresi, 195 ayet). Ama bizim, Türk olarak suçumuz nedir, onu anlamadıđımız halde zorla bize kabul ettirdiler. Camilerde, yas (törenlerinde) adreslerinde Arapça bilmeyen toplumu psikolojik telkinle topluyorlar vaizlerin çenesinin altına.

İřlam öyle bir Allah korkusu yarattı ki, ona karřı eleřtirel bir tutum sergileyemiyor. Ortaya çıkan kiřiyse irticanın nadanlıđından korkuyor. İřlam düşünceyi kabul etmiyor. Propaganda da bu korkuyu pekiřtirmek yönünde kuruluyor. Ruhsal bilgiyse düşüncesiz oluřamaz. Bu nedenle İnsan hayata açık gözle bakma yetisini kaybediyor. Din derin meseleleri düşünmemegi yeđliyor. Böylece insanlıđın ta ilk döneminden süregelen Ruhsal ilkelliđi korumasını bildi. İnsan sorulara cevap veremediđi zaman korku sarar hertarafını. Ruhlar alemi insanda ölüden, kabirden korku yarattı. Herřeyde ruh aramak (tařta, duvarda...) - herřeyden korkmak anlamına geldi. Allah'ın melekler ordusu ruhlar aleminin yeni biçimde tekrarıdır (animismın kalıntısı). Animismde ruhlar yönetiyorsa, dinde herřeyi melekler yönetir. Kabe - Allah evi, Siyah tař, řeytan tařlama vb. Puta tapınmanın kalıntılarıdır. İřlam'da Budizm'e karřı keskin tutum sergileniyor, Buda peygamber sayılmıyor. Budizm'ı puta tapınma

olarak tanıtarak aşağıladıkları halde, kendileri de şeytan taşlama töreni düzenliyorlar.

Muhammed Kureyşilerin kabile Tanrısı el-illahı tüm Müslümanların (önce tüm kabilelerin) Allah'ı ilan ettiği için bu Allah'a özgü yönlerden yaka kurtaramadı. Ruh anlayışıyla, ahiret, oruç, kurban kesmek ve diğer adetlerin hepsi Arapların ilkel inançlarının kalıntılarıdır.

İslam dini yönetimi açısından da kabile dini etkisinden uzaklaşmamış ve kalıtım temelinde hilafetin aktarımını sağlamıştır. Muhammed Arap toplumunun (devletinin) idari (yönetim) başkanı olmuştur.

Dedik ki, dinde derin düşüncenin yeri bulunmuyor. Aslında bundan sonra Ruhsal kitabın, Muhammed'den sonra peygamber gelmeyeceğini iddia etmek de düşüncesizliğin belirtisidir. Bu iddia insanlığın Ruhsal arayışlarını yasaklamakla beraber, hem de tehlikeli eğilimin ilkin özelliklerini belirlemektedir. Bin yılı aşkın sürede İslam'ın olmasına rağmen hayatta hiçbir insani ilerleme bulunmamaktadır. Tam tersi, evrensel gerilik günden güne daha fazla günyüzüne çıkıyor. Böylesi durumsa dine tapan toplumda bir fikir oluşturmaktadır "galiba Kıyamet günü yaklaşıyor, dünya yok olacak". Bu fikir zaman zaman basında da seslendirilmektedir. Böylece insanın yaşama umudu yerlebir oluyor. Dinin bozucu davranışlara bir tür ivme kazandırıyor. "Zaten dünya dağılacak, herkes - iyi de, kötü de ölecek. Ne vatan, ne gelecek, ne insanlık ... "

III. İçinde hurafe besleyip gerçeğe inanmak mümkün değil

Din böylesi halleri açığa çıkarıyor. Allah'ın anlaşılmazlığı düşüncesi bu ortamın hurafeciliğini büyütüyor ve herşeyi kurallara dayatıyor. Kur'an'dan sonra Ruhsal kitab'ın, Muhammed'den sonra peygamber olamayacağını ileri sürmek de hurafeyle direk alakalıdır. Muhammed Allah'ı anlamağa izin vermiyor ve dediklerini, yaptıklarını Allah'ın adıyla gerçekleştiriyor. Hiç kuşkusuz, Muhammed'in tanıtımıyla Allah'ı anlamak mümkün değildir. Çünkü Allah'la ilgili sunulan nitelikler kişinin beynindeki düşünceleri arapsaçına dönüştürüyor. Allah hem doğüstü güç olarak sunuluyor, hem de konuşan, gören, düşünen, öfkelenen kişi niteliklerinin taşıyıcısı

olarak. Onun sıfatları hem metafizik, hem de antropomorfik özelliklere atfedilmektedir. Allah soyulaşmakta, dolayısıyla, geçici özelliklere sahip olmaktadır. Muhammed onu Puta tapınmanın yarattığı psikolojik görüntülere uygun olarak göstermektedir. Allah'ı doğaüstü (doğaüstü, Dünyaüstü) kuvvet olarak anlatmak mümkün değildir. Elbette, hayal edilemeyen kuvvet, olay düşünce için mantığını, özünü kaybetmektedir. Düşüncenin mantığını bulup giremediği ne varsa kurgulanmaktadır. İnsansı özelliklerle de Allah'ı anlamak, kavramak zordur, zira bu özelliklere canlı insanın anatomisine sahip olmak mümkündür. Bu özelliklerle doğaüstü özellikleri birleştirdiğimizdeyse anlamsız bir Allah imajı oluşmaktadır. (Bunun Hürufiler'in "İnsan Allah'tır" fikriyle alakası yoktur). Kısacası, eğer kavram, olay fark edilemiyorsa, demek, anlamı yoktur. Eğer anlamı varsa, o mutlaka kavranmalıdır. Yalan fark edilmez, anlaşılacağı zaman kavranılır.

İnsan din aracılığıyla Yalanı kendisine yutturuyor ve imkanlarını sınırlıyor. Bu anlamda bundan sonra Ruhsal kitabın yazılamayacağı da bir tür telkindir. Bu telkinlerse en ilkel yöntemler ve delillerle gerçekleştirilmektedir. Dikkat edin, deniyor ki, "İslam'dan sonra ona karşı yeni din olmadı. Çünkü bu din güçlüdür, Allah yenisine gerek görmüyor". Hâlâ Budizm'e karşı, Hıristiyanlığa karşı yeni din oluştu? Öncekine karşı çıkar dediği zaman yeni oluşan yedek olarak gelir, öncekiyse iptal edilir anlamındadır. İslam oluştu, Hıristiyanlık iptal olmadı ki. Asla iptal olması, tam tersi bugün Hıristiyanlığa tapanların sayısı İslama tapanlardan daha fazladır. Hem Hıristiyanlık yoksulların sevgisi ile yayıldı, İslamsa acımasız kılıç savaşlarıyla. Bu savaşlar işgalle sonlanıyordu. Bununla ilgili tarihi gerçekler yeterince. Hatta Kur'an'da bilinen "Ganimet" suresi de yağma edilmiş kaynakların dağılımıyla ilgilidir. İnam ve harp, savaş, işgal, şiddet - acayip çelişkidir. İnanç büyük anlamda düzeni değişiyor, siyasetse genel olarak gidişatı. Ancak İnanç, yani din düzeni değil, gidişatı değişti. Aslında siyasetin işini yaptı. Muhammed siyasi gidişatı yönetmesini bildi. "Ganimet" suresinde onun sosyal-hukuksal konularda kendisine uygun seçenekleri esas alması açıkça gözükmektedir. Kendisi için ayrıcalıklar kazanarak adalet ilkeleri belirlemek sona kadar gidemezdi hiç kuşkusuz. Peygamber tarafından göreceli adaletin tespit edilmesi onun saflığıyla alakalı kuşkular uyandırıyor.

Kur'an'dan sonra kitabın indirilmeyeceği görüşünü takviye için onun (Kur'an'ın) Allah kelamı olduğu surelerde sıkça vurgulanıyor. Tabii ki, Kur'an'ın Allah'ın kelamı olarak nitelendirmekle ona sıradan kitaplardan farklı tutum aşıladı Muhammed. Eğer o, bu kitabı kendi kitabı olarak sunacak olsaydı, ona derin ilgi duyulmayacaktı. Kitabını puta dönüştürdü. Kitaba ilginin kutsallık düzeyine kaldırılmasının aleyhine değiliz. Bunun için kitap içeriği itibariyle baştan sona kadar kutsallık çağrıştırmalıdır. Kitabın Allah kelamı olduğunu demekle insanları korkutmak, tehdit etmek kutsallığa aykırı amellerdir. Kitabın böylesi tanıtımı maalesef, zaman zaman onu dua, büyü kaynağına dönüştürmüştür.

Kur'an Allah'ın kelamıdır demekle ulûhiyet içeriğine ciddi zararlar getirilmektedir. Birincisi, Allah'ın kelamının olması ne demektir? Diyelim, bunun gerçek olduğunu kabullendik. Peki, Allah neden bu kadar çelişkili "vahiy"ler gönderiyor? Eğer bu değişiklikleri şartlara uygun ediyorsa, demek ki, "Allah'ın kelamı" görecelidir.

Oysa Muhammed döneminin sosyo-politik durumunu vaktinden önce değerlendiremediği için birbirini yalanlayan ayetler söylemiştir. Allah'ın adından konuşmaksa sadece bir taktikti. Kur'an'dan görüldüğü üzere ilk dönemde Muhammed Arapları kandırıcı fikirlerle (Tevhid, kader, ahiret dünyası, Kıyamet günü) itaat etmeğe çağırıyor. İkinci dönemdeyse savaşlardan sözediyor. Ayetlerde Muhammed'in savaşla ilgili emirleri yansıtıyor.

Putçuluk cehaletinden semavi cehalete yönlendirilen Araplar eski alışkanlıklarından çıkmak istemedikleri için Muhammed onlara karşı cephe almıştır. Aynı anda Allah'ın adından kendi buyruklarını ayetler haline getirmiştir.

Müslümanlığın temel şartlarından birisi "Allah tarafından gönderilen semavi kitaplara (Tevrat, İncil, Kur'an)" duyulan inançtır. İnanmak aslında kabul etmektir. Belli ki, Kuran'ın temel düşüncelerinden birisi de intikamdır "Birisini gözünü çıkardı mı, ikisini çıkar, bir dişini mi kırdı, ikisini kır". Kılıç alan, savaşan bir Peygamberin bu düşünceyi kabullenmesi olağan bir durumdu. Hatta Muhammed'in amcası Ebu Leheb dini kabul etmediği için lanetlenmişti. Bence bunlar Yahudi-Semitik düşüncesinde yerleşik psikolojik bir taleptir.

Düşünüyoruz ki, İslam'ı arabin milli ideolojisi saymak daha doğrudur. Ama daha fazla yalanlarla yüklenmiş milli ideoloji. İslam evrenselleştirme yolunu değil, araplaştırma yolunu seçti. Kitabı ilahi

vahiy (gökten) diye nitelendirmekle onun yazıldığı tarihsel dönemi kavramak olmaz, araplaşmayı örtbas etmek olur. Kur'an Arap iklimi, kuralları, çölleri fonunda yazılmıştır. Bu nedenle başka etnosların onu olduğu gibi kabul etmesi birçok özelliklerin ortadan kalkmasına ve manevi düşüşe neden olmuştur.

V. Hurafeden hurafeye değil, hurafeden Gerçeğe

İslam dininde cehaleti gören, hurafeyi gören, yabancılığı gören bir takım insanlarımız ya ateist oluyorlar, ya Tanrıçı, ya da Totemçi. Ancak bununla onlar hiçbir şey kazanmıyorlar, bence hiçbir şey kazanamayacaklar da. Ateizm genellikle evrensel olmayan bir yanaşmadır. Ateizmde "Mutlak" kavramı, Ruhsallık, kutsallık reddedilmektedir. Ateist, veya materyalist filozoflar dinin oluşumunu ekonomik zorluklarla bağlıyorlar. Güya ekonomik sorunlar ortadan kalkınca din de ortadan kalkacak. Bu yaklaşım doğru değil. Ekonomik gelişme insani ihtiyaçları ödememekte, karşılama-maktadır. Ateizm boşluktur, insanı boşluğun girdabına düşürür. Tanrıçılık – Türk düşüncesidir, yüce bakıştır. Ancak Panteizm'in kalıplarıyla yüklü olduğundan, Türk onu belli bir düzen olarak koruyup bugüne getirmemiştir. İnanç düzeni olarak mevcut olmayan bir düşünce toplumun yaşam tarzını, kültürel esaslarını kendi içinde barındıramıyor. Maalesef, Tanrıçılıkla arabin Allahçılığını aynı kefeye koyduk ve birinciyi ikinciye kurban verdik. Bugün de Tanrıçılıkla Allahçılığın aynı olması yönünde propaganda yapılmaktadır. Amaç Türk'ün kendine özgü ne varsa hepsini önlemektir. Bu başka bir konudur ve biz bu meseleye ayrı ayrı yazılarda değindik. Sadece ayrı insanlarımızın tercihleri ile ilgili pozisyonu netleştirilmesini çalışıyoruz. Vurguladık ki, insanlarımızın belli bir milliyetçi kesimi Totemçiliğe, Bozkurtculuğa ilgi duyuyorlar. Ancak bu da kendi başına ilerlemek için hiçbir şey vaatmiyor. Milli kimliğin uyanması için geçmişimizin simgelerini hafızalarda restore etmek mümkündür, bunu hayatımıza geri getirmemizinse hiçbir anlamı olmayacaktır. Bozkurtculuktan sadece bir şeyi öğrenmek olur - yalnızlığın, tekliğin yarattığı güçlülüğü ve cesareti. Başka düzeydeyse ruhsal gelişimin önüne geçecektir. Totemcilikle milli yön (kıble), Ruhsal düşünce kendi ifadesini bulamıyor. Semavi

dinlerden sonra Yeni Evrensel hal gerekir. Bu konuysa Milli-manevi Uyanış temelinde oluşabilir. Milli nitelikleri her bir gelişme aşamalarında öne vermek gerekir. Ancak eski, ilkel geleneklere milli değer diye nitelendirmeğe hiç gerek yok. Dolayısıyla milli niteliklerin eskilmesine izin vermemek, eski geleneklerinse üzerinde yenilemelere gereksinim duyulmaktadır (Eskilik yıllarla alakalı değildir. Yıpratıyor hayatımızı yarına kapatamayan ilkel gelenekler).

Dini kabul etmemenin nedeni çoğu zaman "benden değildir" prensibine dayanıyor. Bu durumsa dinin yararınadır. Zira, din kendisini evrensel değer olarak tanımlıyor. Evrensel değerdeyse herkesten birşeyler var. Eğer evrensel sayılan dinde ulusallık yoksa, onu dışlamak gerekir. Kendiliğinden dışlamak mümkün değildir. Sorgulamak gerekiyor: din hangi temel ilkeler üzerinde yaşıyor, bu temel ilkeler onu koruyan insana ne veriyor, onu geliştiriyor mu? Yoksa cehalette mi tutuyor?

Bizim yukarıdaki söylediklerimizden görünüyor ki, din genel olarak alışkanlık üzerinde kurulmuştur, öğrenmek ve kavramak onun bünyesinde yoktur. Dine açığözle bakmağa çalışanlar hep takip edildi, hatta kimi zaman idam edildi. Din sözde kutsallıktan konuşup, amelde kutsallığı öldürenler ordusu yarattı. Bin yıllardır dinin savunmasını yapanlar eli sopalı aydınların, toplumu uyandırmak isteyenlerin üzerine saldırıyor. Onlar değneği yere bırakmıyorlar, zira idrak karşısında hemen ne yapacaklarını şaşırıyorlar. Bugünkü İran devleti eli sopalı irtica hazırlamakla meşguldür. İnsanları sığ ve gaflet halinde bulundurarak onlardan katiller, teröristler yetiştiriyorlar.

Bugün biz, Azerbaycan olarak yabancı inançlardan ve değişik inançlardan dolayı dağınık durumdayız. İnsanlık bilimsel teknolojik gelişme aşamaları geçiyor, bizse daha bu aşamalardaız. Ancak dağınık durumdan çıkamıyoruz. Çünkü ruhun disiplinsizliğini bilim gideremiyor.

Türk için Muhammed'in "Allah tektir, Muhammed onun Resulüdür" formülüyse söylediğimiz üzere, kurtuluş anahtarı olamadı. Biz biliyoruz ki, Azerbaycan'ı, tüm Türkler'i, belki de insanlığı bu dağınık durumdan, Ruhsal düzensizlikten Asif Ata'nın "Mutlaka İnam" ı çıkarabilir. Mutlaka İnam esaslı yeni sosyal ekonomik forması oluşabilir: İnsanlık uygarlığı!

Asif Ata'nın düşünceleri bizim bu düşüncelerimizi pekiştirmektedir. Komple ulusal, aynı zamanda tümüyle evrensel bir fikir oluştu. Bu fikirler durmadan gelişiyor, yepyeni bir aşamaya geçiyor ve başından sonuna gerçeklerin peşinden koşuyor. Bizler Asif Ata'ya kadar her dönemin kavramlarına saygılıyız. Dinler uzun yıllar yaşasa da, dini kavramlar kısa zamanda tükendi. Zira sınırlıydı. Bilimin gelişmesi dini düşüncelerin temellerini sarstı ve Ruhsal ilerleme durdu. Dinsel düşünceler bilimselliğe aykırı olduğu için bilim onu altüst etti. Asif Ata'nın fikirleri bilime aykırı olmadığından, bilimin herhangi dönemde sağlıklı gelişimi bu düşüncelere hasar veremez. Tam tersi, bu fikirler bilimin kendisi için de temel rolünü oynayabilir. Zira İnsanlaşmadan yüksek hiçbir gelişme yoktur.

V. Mutlaka İnam yalansızdır

Asif Ata'nın dünyabakışıyla ilgili temel prensipleri bir bütün halinde açıklayacak olursak, bilimle felsefenin birliğini ve bu vahdetin Ruhsallıktan yarandığını göstermek mümkündür. Bu ilkeleri şöyle özetleyebiliriz:

- 1) Dünya yaratılmamıştır ve kontrol edilmez. Dünyanın düzeni, ahengi, gidişatı kendiliğindedir.
- 2) İnsanlaşma dışında hiçbir ilerleme insanlığı Özümlüğüne kavuşturamaz.
- 3) Milliyetçilik Evrenselliğe götüren yoldur ve o, Ruhsal bir olaydır.
- 4) Doğululuğumuz İnama bağlı gelecek için insanlığın kurtuluş yoludur.
- 5) "Sadece Mutlak olan gerçekçidir, göreceli gerçek yalandır".

Bu prensiplerle Asif Ata'nın 5 (+1) temel ilkelerine müracaat olunursa iyi olur. Hatırlatma için Ruhsal Rönesans'ın düşüncelerinin isimlerini burada çekmek istiyoruz - Mutlaka İnam, Kamil İnsan, Ruhsal Toplum, Bağımsız Vatan, Özümlü Doğu, Liyakatli Evren.

Biz vurguladık ki, dünya yaratılmamıştır ve kontrol edilmez. Düzeni, ahengi kendisinde, gidişatı kendindedir. Bu Yüce Allah'a, yani Transandantal, doğaüstü yürürlüğe, gökler saltanatının hükümdarına, dünyayı yok yerden yaratan fantastik yürürlüğe güveni

reddediyor. Ezelilik, ebedilik dünyaya, insana bağlanıyor. Daha doğrusu, Anlam dünyanın, insanın kendisinde açığa çıkıyor.

Şimdiye kadar hiçbir felsefede bu mesele böyle mükemmel bir biçimde insanlara ulaştırılmadı. Böyle inanç da olmadı. Dünyaüstü güçler fikri teorik olarak kalıyor, gerçekleşmiyor, hiçbir şeyi değiştirmez ve manevi-ruhsal gelişme için uygun zemin hazırlayamıyor.

Hakikatin dünyanın kendisinde anlaşılması geleceğe açık gözle bakmamızı sağlar ve iyimserlik yaratır. Asif Ata Hakikat'in, Anlam'ın kavranmaması gibi basit, sıradışı bir düşünce tarzına son veriyor. Asif Ata'ya göre evren kavramının olanakları sonsuzdur, ona yasaklar ve sınırlamalar koymak olmaz.

Evet, Asif Ata kanıtıyor ki, İnsanlaşma dışında hiçbir ilerleme insanlığı Özümlüğüne kavuşturamaz. Gelişme ve kurtuluş farklı olgulardır. İnsanı kurtarmadan geliştirmek pek te ciddi anlam taşıyor. İnsanlığın kurtuluşu milletin kurtuluşu demektir. İnsanın kurtuluşu onun kendisini kurtarıcıya dönüştürür. Sağlıklı düşünceye, mantığa, tefekküre sahip olan insan milli bilincin gelişmesi zemininde fikir yaratıcısına, taşıyıcısına dönüşüyor. Ülküden kurtuluş mümkün değil. İnsanı biyolojik olay seviyesinde barındıran işlem fikir vasıtasıyla değiştirilebiliyor. Tabii ki, insanı niteliğine ulaştıran düşünce önemli etkindir. İnsanın inancı da bu düşünceden doğar. Bize göre ikna olan insan çok azdır. Siyasal, dini inanç, ideolojik inanç kavramlarını doğru saymıyoruz. Eğer doğru saymak gerekirse, tüm insanlığın ikna olduğu düşünülemez. ***Bize göre inanç insanın kendisine benzemesi için seçilen son, yahut insanlığı kendisine benzetmek talebinden doğan sondur.*** Bu anlamda siyaseti inanç olarak değil, düzensizlik olarak nitelendirmek doğru olur. Siyasette insan asla kendine benzemez, kendisinden uzaklaşır, tilkileşir, canavarlaşır, ihanet batağına sapanıyor, kandırmacayla, yalanlar "düzeni" yaratmakla uğraşmaktadır. Din de insanı aldatır, aşağılar, manen hiçe dönüştürür. Bu açıdan insanı bir hiçe dönüştüren herhangi bir bakışa tapınmak inanç değildir. İnanç açısından insan kendisini kandıramaz.

İnsanı hakikatsızlıkla baskılardan kurtarmak baş tutamaz. Kurtuluş Mutlaka tapmaktır. Mutlaka tapmak insanlaşmak demektir. Kendi niteliğine uygun yaşayamayan insan özgür insan olamaz. Özgürlüğü tanımadan ulusallaşmak mümkün değildir. Ulusallaşmak evrensellik yoludur. ***Evrensellik Milletlerin evrensel yaratıcılık açısından beraberliğin bütünüdür.*** Bu anlamda milliyetçiliği

aşağılayan ideolojiler, siyasi doktrinler yok edilmelidir. Ulusal gelişimi engellemek dünyaya ağılık yapmak davasının onaylanması içindir. O yüzden milli kültürleri ev seviyesine sıkıştırıyorlar. Dünyanın düzeninde, uygarlığın gelişmesindeyse "tek kültürlülük" kabul edilmektedir. Her bir ulusun örf ve geleneği, yaşamı, giyimi, kuşamı onun kendine özgü özelliklerini açığa çıkarır. Bu özellikler değişikliğe uğratılan kültürel nitelikleri birarada topluyor. Yani gerçek yaşamını kaybediyor. Bu durumda milletin kültürel varlığı farkedilmiyor. Bu nedenle biz diyoruz ki, Milliyetçilik - milleti yok olmaktan kurtaran bir Ülküdür. Evrensel anlamda bu düşünce kendi bünyesinde zararlı etkileri taşıyamaz. Taşırrsa, demek ki, düşünceler değiştirilmiştir.

Mutlaka İnam dünyabakışında Asif Ata Rönesansı'nın düşüncelerinden birisi de "Özümlü Doğu" düşüncesidir. O düşünüyor ki, Doğu'da yaşamın düzeni ve bu yönde arayışlar her zaman maneviyatla, Ruhsal değerlerle alakalı olmuştur. Maddesellik Batı tefekkürünün dünyanın üzerine selib seferidir. Batı dünyayı maddesellik tuzağına düşürmüştür. Maddeselliğin boy göstermesiyle (total gelişimi) Doğu değerleri dünya için gereksizleşti. Tabii ki, maddesellik Kişinin ruhunda var. Bu açıdan maddesellik Doğu'da hükümdarların amellerinde, hayatında olduğu halde, Batı onu belli bir düzene soktu, yaşam biçimine dönüştürdü. Bir zamanlar maddeselliği yaşam biçimine dönüştürenlerin eylemleri adaletsizlikle kıyaslanıyordu. Şimdiyse böylesi durumlar doğal karşılanıyor. Bu nedenle dünyanın insanlık düzeni iyice bozulmuş durumda. Asif Ata Özümlü Doğu dediğinde manevi değerlere geri dönmeği, Ruhsal kanunların giderlerinin karşılanmasını öngörüyor. Ancak burada dinsel talepleri değil, İnamın önplanda olması öngörülüyor.

Kişide kendini başkalarıyla kıyaslama eğilimi vardır. Bu özelliğin gelişimi bireyin bireyle savaşına yol açtı. Maddesellik bu savaşı iyice körüklüyor. Başkalarından üstün olmak (bencillik) duygusu hayat uğruna mücadeleyi başlatıyor. Maalesef, bu karakteristik yönü büyük meselelerde gidermek için din hiçbir şey yapmadı. Adamı insanlaştırmakla maddesellikten uzaklaştırmak mümkündür. Bu, İnamın işidir. İnam diyor ki, kişi kendisini başkalarıyla değil, Mutlakla kıyaslamalıdır. Gerçeğe ulaşmak için Mutlakçılık yolundan gitmek gerekir. Mutlak olmayan gerçekte yalan var. Kişinin hayvandan ayrılmasının, İnsan'a kavuşmasının boyutu Mutlaktır.

Değerli okurumuz, biz bu konumuzun iki bölümden oluşmasını planlasak bile, en çok dinin temel prensiplerini açıklamak zorunda kaldık. Zira, bugünün kendisinde bile dinsel bakışın manevraları yalanı hayatımıza sokmak istemektedir. Bu nedenle imkanımız yettiği ölçüde yalanın esaretine karşı itirazımızı ve pozisyonumuzu sergiliyoruz. Sözümüz, düşüncemiz, yaratıcılığımız İnam`ın gelişmesine hizmet ediyor. Her adımda Asif Ata`nın temel fikirlerini sizlere, insanlığa sunuyoruz. Bu düşünceler daha geniş bir biçimde tarafımızdan "Asif Ata Değerleri, yahut İnsanlığın İnancı" eserinde sunuldu. Ancak bu, ilk ve son değil. Bu yazıda da temel amaç işte dinin temel ilkelerine yönelik tutum sergilemektir. Okurlarımızda doğabilecek "peki ne yapmalı?" sorusuna cevap için kısa bir biçimde İnam`dan (Mutlaka İnam dünyabakışına) tezler şeklinde görüşleri de bu yazıya ekledik.

İnançta Türkçülük Evrenselliğin onaylanmasıdır

Asif Ata İnanıcı Türk ruhundan oluşmuş, Türk karakterine uygun olan olgudur. Asif Ata ülküsünün amacı bu İnamla Türk Dünyası'nı feyizlendirmekle onun o tarihi ihtişamını onaylamaktır.

Asif Ata zamanın gidişatından yararlanmadı, O, Mutlaklık, İnsanlaşma prensiplerini ortaya çıkarmakla yeni İnsanlık Dönemini başlatmış oldu. İşte bu yüzden onun tüm fikirleri gibi, milliyetçilik düşüncesinin de zamanla hiçbir alakası bulunmamaktadır. Asif Ata milliyetçiliği "izinli milliyetçilik" değil, zamanın, dönemin TÜRK sözünün yasak olduğu, Türkçülüğün, milliyetçiliğin suç sayıldığı yılların milliyetçiliğidir. Boşuna değil ki, Asif Ata KGB tarafından 1982 yılında antimarksist, antisovyet, pantürkist, milliyetçi sıfatlarıyla sorgulanıyordu.

Tüm yönleriyle yeni: Bağımsızlık, İnsanlık yönünden konuşan Asif Ata türkçülüğün, ona kadar mevcut olan türkçülüğün tüm iyi yanlarını kendi bünyesinde barındırmakla beraber, eşsiz özelliklerini bir araya getirmektedir.

Milliyetçilik Asif Ata'ya göre aşağıdaki ilkelere dayanmaktadır:

1. Millet - Etnik birliği, tarihi sonuç birliği ve kültür (özellikle dil) birliği demektir.

Millet ve halk bir olaydır. Halk - Millet demektir. Çokuluslu halk uydurmaz. Çokuluslu nüfus olur, ülke olur, çokuluslu halk olamaz.

2. Milletin özü her milletin benzersizliği, eşsizliğiyle belirlenir. Hiçbir halk hiçbir halkı değiştiremez. Her ulus dünya kültüründe başkası tarafından değiştirilmesi mümkün olmayan yeri var. Dünya mevcut olduğu sürece milletler de mevcut olacaktır. Dünya hiçbir zaman tek taraflı olamaz. Milletin ölümü dünyanın ölümüdür.

3. Milliyetçilik ırkçılıktan tamamen uzak bir olgudur. Şovenizm - kendi milletinden başka diğer milletlere nefret ruhuyla yaşayarak bir milletin mutluluğunu başka milletlerin mutsuzluğu üzerine inşa yönünü milliyetçilik perdesi altında gerçekleştirmeye amaç edinmiş Efendiliktir. Asıl, yetişkin milliyetçilikte şovenizmden, ırkçılıktan iz bulunmamaktadır. Aynı zamanda milliyetçilik kendi milli ruhunu, milli kültürünü, milli tarihini gururla ve azimle korumaktır.

4. Milliyetçilik etkeni millet uğruna savaşmak, milletin yaşaması için yaşamak, onu kurtarmak, onun ölümünü kendi kişisel ölümü

saymak, milletin en yüksek manevi zenginliklerini kabul etmek ve bundan dolayı mücadele yürütmektir.

5. Ulusal ideoloji zorunlu bir olaydır, fakat o devlet ideolojisinden uzak olmalıdır. Zira, hiçbir resmi ideoloji ebedi olamaz. Hiçbir devlet, hiçbir güç kendi bünyesinde gerçeği barındırmıyor. Özel resmi ideoloji kapsamında gerçekler çığneniyor ve kayboluyor. İdeoloji belli bir siyasi yön demektir, o siyasi yönse ebedi olamaz. Siyasi taraflar değişebilir, değişen ne varsa, o görecelidir.

Asif Ata`ya göre, Türk sadece ayrı halkların birliği değildir. Türk özel bir ırktır. Türkler hem dil, hem inanç, hem antropoloji, hem de medeni değerleri açısından mevcut ırkların hiçbirine benzememektedir. Türklerin moğol ırkından sayılması en büyük tarihi yanlıştır. Türk denilen ırk mevcuttur ve türkçülüğün ırk olarak tarihsel dayanağı mevcuttur.

Asif Ata`ya göre Türkçülük özünde Türk ruhunu ifade eden huyları birleştirir: Türk ruhunun özü, anlamı onun inançlı olmasıdır. Türk İnamında – rehavete, itaate, kaderciliğe, cennet-cehennemciliğe, hurafeye ve diğer abuk sabuk inançlara yer yoktur. O, Tanrıçı - Gökçüdür. Bu yüzden de vakarlı, mağrur, yenilmezdir ve itaati de buyüzden sevmez. Bu anlamda Tanrıçılık Allahçılığın tam karşıtıdır, zira bütün dinlerde İnsan-Allah ilişkileri köle-efendi ilişkisinin aynısıdır. Aynı zamanda bu ilişkiler her zaman korkuyla eşanlımlıdır. Korku hissi ve kölelikse Türk meşrebine yabancıdır. Ziya Gökalp doğru olarak, Türklerde sufiliğin (Allah`tan korkmak yerine Allah`a sevgi) oluşumunu işte bu faktöre bağlıyordu.

Tanrıçılık doğası - göğü, güneşi, dağı, suyu kutsal saymak, insanın yaratıcısı olarak görmektir. Bu nedenle Tanrıçılık`ta insan Tanrı (diğer doğa unsurlarına) karşısında eğilmiyor, aşağılanmıyor, korkmuyor.

Tanrıçılıktaki vakar, övünme, eğilmezlik, sığmazlık Hunlar, Selçuklular döneminde, Babek yenilmezliğinde, Osmanlı komutanlığında yaşıyor.

Türk ruhu tekyüzlülük ve mertlikle eşanlımlıdır. Bu sıfatlar çağdaş dünya siyasilerinin, ticaretinin ve makiavelisminin karşıtıdır.

Türk savaşçı, ölümden korkmaz, ancak öldürmekten de zevk almaz. Korkmazlığına güvenir. Zaferi sever, ancak düşmanı alçaltmağaysa asla sevmez. Bu açıdan ona Roma kansızlığı yabancıdır.

Türk Namusludur, Ailesini sever, kadınına saygılıdır. Eski Türklerde Anelik, Babalık, Evlatlık Din seviyesinde olmuştur. Türk'ün kadına yaklaşımı, onu ilahileştirmesi kriter halindeydi.

Asif Ata türkçülüğün sadece Türk'ün kendisine değil, ayrıca hercaileşen, maddeselleşen, teşhircileşen çağdaş dünyaya da gerekli olduğunu düşünüyor. Dünyanın aydın yarımları, artması, büyümesi, gelişmesi için ilk önce Türk kendi Türklüğünün farkında olmalıdır.

Asif Ata şimdiye kadar mevcut olan türkçülüğün üç temel biçimini göstermektedir: Ruhsal Türkçülük, tarihsel Türkçülük, İdeolojik Türkçülük. Ruhsal Türkçülüğün anlamı en çok Azerbaycançılıkta, Tarihi Türkçülüğün anlamı en fazla Selçuk, Osmanlı ihtişamında (Türkiyecilik), İdeolojik Türkçülüğün anlamıysa Ziya Gökalp, Ali bey Hüseyinzade ve Mehmed Emin Resulzade ülkülerinde kendisini göstermektedir. Bu bölüğe dayanarak Asif Ata yazıyor:

"Azerbaycan Türk'ün beyni ve kalbi,
Türkiye Türk'ün kolu ve sırtı."

Azerbaycan Türkçülüğü Türk insanının doruğudur.

Ruhsal Türkçülüğün birinci, yüksek, yüce olayı – Zerdüştcülüktür. Zerdüştcülüğün Türkçülük anlamının 3 ana düşüncesi vardır:

Savaşçı Allah düşüncesi. Zerdüştcülükteki Hayır allahı Hürmüzd Türk'ün düşüncesine uygun savaşçı Allah'tır. Hürmüzd Ehrimenle savaşıyor, o, savaşta acı çekiyor. Kimi zaman ölümcül yaralar alıyor, kimi zaman yıkılıyor, kimi zaman sürünüyor, ama savaştan Türk'e yakışırmişcasına geri durmuyor. Ehrimenle birkaç bin yıldır savaşıyor ve bu savaşta mutlaka Hürmüzd'ün zafer kazanacağı kesindir. Burada Türk mitolojisiyle Zerdüş arasında çok büyük bir bütünlük var. Türk'ün Allah'ı, Tanrısı göktür ve Gök te insana hizmet ediyor. Eğer başka dinlerde İnsan Allah'a hizmet ediyorsa, Zerdüş'ün dininde Allah insana hizmet ediyor.

Zerdüş'ün ikinci düşüncesi **Ateş İşığı düşüncesidir**. Bu düşünce tipik Türk bilincinin ürünüdür, Türk mitolojisinin temelinde yatan düşünceye göre bu ateş insanları sadece ısıtmakla yetinmiyor, hem de etrafını aydınlatıyor. Zerdüş'ün ateşi Ruhsal ateştir.

Zerdüş'ün üçüncü düşüncesi de Türk'ün töresine uygun bir düşüncedir: **İnsan'ı sevmek**. Zerdüş Hayrın zaferi için İnsandan üç şey istiyor: temiz fikir, temiz söz, temiz amel.

Ruhsal Türkçülüğün ikinci ifadesi kendisini Babeklikte açığa çıkarıyor. Hurremilik ferahçılık anlamına gelmektedir. İnsan'ın özgürlüğünün ferahı ona güven verir. Bu inanç da ona özgünlük, kendindeneminlik ve yenilmezlik vermektedir. Bu güveni kapsamında Şirvin taşıyan, yani Allah taşıyan Babek yaratıyor.

Ruhsal Türkçülüğün başka bir yönü Türk manevi birliğinin düzenlemesinin ana karakteri konumunda olan Dede Korkutla alakalıdır. Dede Korkut aksakallık gayesinin, anlamının, niteliğinin gerçekleşmesidir. Dede Korkut Türkçülük ve Azerbaycançılığın Ruhsal yüceliğinden görünmektedir.

Ruhsal türkçülüğün en belirgin olayı Hürufiliktir, insanı Allah saymaktır. Hürufilikte Azerbaycan büyük Türkçülük dağı olarak ortaya çıkmaktadır.

Füzulilik-aşıklık Ruhsal Türkçülüğün daha bir belirtisidir. Türkçülüğün aşıklık hasleti kendisinin dehalikle belirtisini Füzulilikte bulmuştur. Füzulide aşk - din, Allah katındadır.

Ruhsal Türkçülüğün temel olaylarından birisi de Mugamattır (Bozlak). Türk hep kendi tanrısını Gökte arıyordu. Muğamat Göklere ulaşmak için yoldur. Bu Gök Yolu - İnsancılık Yoludur. Mugamat insanı basamaklarla, şubelerle göğe - kendi Tanrısına, Kamillige yüceltmektedir.

Ve son olarak Ruhsal Türkçülük hem de Sazçılıktır. Saz Türk'ün temel ayırt edici özelliklerini: ihtişamını ve zarifliğini birarada tutmaktadır.

Ruhsal Türkçülük Azerbaycan'la ne derecede alakalıysa, tarihsel Türkçülük te bir o kadar Türkiyeye alakalıdır. Tarihsel Türkçülük Hun İmparatorluğu'ndan başlıyor. Hunçuluk Türk'ün dünyaya meydan okuması kudretinin gösterisiydi. Sonraları Hunlar'ın katastrofik parçalanması gerçekleşse de, Selçuk türkçülüğü denilen muhteşem bir olay vuku buldu. 11. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun temelini atan Selçuklular tüm dünyada Türk'ün korkusunu yaratıldılar. İslam dininden siyasi araç olarak kullanan Osmanlı Türkleri kendileri de bilmeden İslam'ın güçlenmesine yardımcı oldular. Karşılığındaysa islam Türk'e yabancı olan halleri - itaati, köleliği, yabancılaşmanı, takliti ona ihsan etti. Sultan Abdülhamid'in döneminde hilafet türke özellikle çok hasar verdi: tarihsel feminist olan Türk harem murdarlığına uydu, arapçılık, farsçılık kol geziyordu, kan karışmıştı. Türklüğün neredeyse danılması, türklük-

ten utanma hali vardı sarayda. Tüm bunların sonunda "Genç Türkler" devrimi gerçekleşti ve olayın devamı olarak Fransızlar İstanbul'a kadar gelip çıktılar. Yüzyıllarca Avrupa ülkelerinin topladıkları kin 20. yüzyılın başlarında tam açıklığı ile çeşitli tecavüzlerde ortaya çıktı. Bu vahim savaşlarda Kemal Atatürk kurtarıcılığı tarihsel türkçülüğün güçlü geçmişini restore etti.

İdeolojik türkçülüğün Ziya Gökalp, Ali bey Hüseyinzade, Memmed Emin Resulzade gibi temsilcileri vardır. İdeolojik türkçülük türkün kurtarışını Türk dünyasının tesis olunmasında görüyordu ve Türkleri bu birliğe çağırıyordu. İdeolojik türkçülüğün felaketi pantürkizmin Dinçilik ve Batıçılıkla birleşmesindeydi. Türkçülük kendi anlamı açısından hem İslamcılığa, hem de Batıçılığa aykırıdır. İslam halk, millet tanımıyor, topluluk tanıyor, ümmet tanıyor. Ümmetçi milliyetçi olamaz, bu nedenle, islam milliyetçiliye karşıdır. Batı'nın da tanrısı mal, mülk ve politikadır. Bunların her ikisi Türk'ün yaratılışına aykırıdır. Bu yüzden de Türkçülük-Batıçılık birliği mantıksızdır.

Büyük araziye, çok sayıda nüfusa, dünyadan kıyaslanamaz düzeyde Ruhsallığa, muhteşem askeri güce sahip Türk dünyası kendi birliğini kuramadı. Dünyadan bağımlı hale geldi, parçalandı, türklüğünden - ezeli mahiyetinden çok uzaklaştı. Asif Ata bunun tarihsel, psikolojik nedenlerini Türk'ün kendi hatalarında görüyor:

Türk'ün birinci hatası o zaman oldu ki, Türk kendi peygamberini ortaya çıkaramadı, ortaya çıkardığındaysa onun peşinden gitmedi, başka peygamberlerin peşinden gidip onlara yaradı. Din adı altında başka milletlerin şovenist politikalarının kurbanı oldu.

Türk'ün ikinci hatası kendisini sevmeyi, Türk Türkle savaştı, sonucda kendi kendine düşman oldu. Yıldırım Bayezid ve Timur, Şah İsmail Hatai ve Sultan Selim ve b.

Türk'ün üçüncü hatasıysa, Türk idrakinin gücünden çok kılıcının gücüne güvenmesi oldu. Bu kılıçtan da en çok yabancılar faydalandı. İran'ın en büyük şahları, Fars siyasetine hizmet edenler Türkler oldu: Sultan Mahmut Gaznevi, Şah Abbas, Nadir Şah Afşar, Ağa Muhammed Şah Kacar ve b.

Kudretli Türk cihangirleri ülkeler fethettiler, fakat onlardan hiçbir şey kalmadı. Her savaşı bir eser olan Timur aslında hiçbir şey kazanmadı. Timur da Türktü, Naimi de, fakat Timur Naimi yolundan gidemedi. Tarihe düşmek kolaydır, tarih yaratmaksa çok zordur.

Timur dehası Kılıca harcandı, o, tarihe karıştı, Naimi dehası Ruhsal tarih yarattı.

Türk'ün bu hataları Türk'e çeşitli içerikli felaketler getirdi. Bugün de Türk'ün çağdaş düşmanları vardır. Asif Ata Türk'ün başına gelebilecek yeni felaketlerin önlenmesi için bu düşmanları derinden öğrenmek ve reddetmek gerektiğini öne sürüyor.

Tarihte olduğu gibi, türkçülüğün şimdi de temel düşmanı dindir. Çağdaş Türk İslamcılarını böyle bir tehlikeli fikir ortaya atıyorlar: guya Osmanlı İmparatorluğu'nu o kudrete ulaştıran İslam olmuştur. Bu fikrin sahipleri aslında Türk'ün daha muhteşem, daha kahraman geçmişini karalamakla onun ezilmesi pahasına yapay şekilde İslam'ı yüceltiyorlar. Türkçülük - İslamcılık tezadı ortadadır; islam korkuyu, Türkse korkmazlığı, cesareti; islam itaati, Türk yenilmezliği; islam ahireti, dünyasızlığı, Türkse tanrıçılığı, doğacılığı, Dünyacılığı; islam şehveti, haremi, Türk kadına saygıyı, aileye sevgiyi insanlara telkin etmektedir. Bu açıdan Asif Ata diyor: "İslamlaşma Türk'ün sırtını yere getirmeseydi, Batı Türk'e hiçbir şey yapamazdı."

Günümüzde dine inanmanın en tehlikeli yönü odur ki, çağdaş Dincilik daha çok maneviyat unsuru olarak hareket ederek kendisini Batı ahlaksızlığına, açık-saçıklığına karşı koyarak şaşkınlık yaratıyor. Bu nedenle "Ruhsallık" dendiğinde ilk akla Dincilik geliyor. Oysa, din kendisi Ruhsallık adına ne kadar konuşsa bile, en az Batıcılık kadar inançsız, kadere, iradeye, kavramaya karşıdır.

Türkçülüğün ikinci düşmanı yine de eskiden olduğu gibi Avrupa merkeziliğidir. Avrupa merkeziliğinin anlamı Avrupa ırkını tek, gerçek, üstün ırk saymaktır. Bu durumda Batı kendisini özel merkez, uygarlık temsilcisi olarak sunuyor ve herkesin bunu kabul etmesini sağlıyor. Batı uygarlığı maddeselleşmenin, teknik ilerlemenin ve demokrasinin birliğidir. Maddeselleşme insan ilişkilerinin üzerinde çıkar, fayda ilişkilerini kuruyor, pragmatik yönüyle dünyaya, hayata, insana bakışın merkezine dönüşüyor.

Teknik ilerleme insanın insan olarak yaşamasını, onun zorunlu taleplerinin karşılanmasını sağlamalı olduğu halde, tam tersi bir amaca dönüştü. Teknik ilerleme maddeselliği körükledi, artırdı ve korudu.

Demokrasi halk egemenliği yalanının telkinidir. Demokrasi kurulduğu günden bugüne bir saat bile olsun halkın egemenliği olmamıştır. Önceden seçilmişleri seçmek henüz iktidara gelmek

değil, aynı seçilmişlerin halkın üzerinde eđemenliđidir, özgür ađalık, özgür kle, özgür maddesellik, özgür insanlıkdıřı yaptırımlar.

Demokrasi trklđe karřıdır, bir zamanlar sosyalizm dendiđinde rusluk anlařıldıđı gibi, řimdi de demokrasi dendiđinde Batı akla gelmektedir. Köklü geçmiři olan Batı – Türk eliřkisi asla unutulmamalıdır.

Avrupa merkezcilik öncelikle kendi ulusuna güvensizliđi telkin eder: Türk vahřeti, türk azgınlıđı adlı iftira okulu bırakır. Görünüřte ırklıđa karřı ıkısa bile Batı her adımda "Avrupa'nın üstünlüđü" n temsil eder.

Asif Ata trklđn sonraki düřmanı olarak ađdař Kozmopolitizm'i göstermektedir. Zamanında sosyalizm enternasyonalizm'i ne kadar Türk' inkar ediyordusa, řimdi Kozmopolitizm de aynı biçimde milliyetçiliđi inkar ediyor. Bir zamanlar İslamcılık – araplařma, Enternasyonalizm ruslařma olarak algılandıđı gibi, řimdi Kozmopolitizm da Batılılařma anlamına gelmektedir.

Trklđn en katı düřmanlarından olan marksizm yine de düřman statüsünü korumaktadır. Zira yeryüzünde emekçi sorunu zlmedike komünizm tehlikesi yařanacak.

Trklđn bir düřmanı da eski SSCB topraklarında yařayan Türk halklarına ait olan Avrasyacılık dřncesidir. Görünüřte çok cazip görünen bu dřnneyi yaygınlařtıranlardan birisi de Kazak yazarı Olcas Sleymenovtur. Bu fikirin ana özelliđi gya Slav - Türk birliđinin mevcut olması, slavyanlarla Türkler'in hemen hemen aynı soydan gelmeleridir. Sözde Avrasya mekanının bu iki büyük halkı birleřirlerse saadete ulařacaklar, hem Türkler'in hem de Slavyanlar'ın ezeli meseleleri üzülecek. Yeni rusluk olan Avrasyacılık fikri trklđe aykırıdır, zira byylesi bir durumda rususunun eđemenliđi muhakkaktır.

Trklđn ađdař dönemde bařka bir düřmanı özellikle Azerbaycan'la ilgili olan kabileciliktir. Ulusculuk halkı vahit varlık olarak anlamak, kavramak ve varsaymaktır. Kabilecilik onu bölüyor, paramparça ediyor. Bu yüzden de kabilecilik milliyetçiliđin lmdr.

Asif Ata řimdiye kadar mevcut olan trklđ inkar etmiyor, fakat aynı zamanda onu trklđn zaferi için yeterli ve mkemmел bir model olarak kabul etmiyor. Asif Ata'nın Azerbaycan'da tutuřturulmuř Ruhsallık Ocađı'nın bir amacı da trklđn yeni

seviyesine ulaşmaktır. Bu yeni seviye türkçülüğün yeni İnanç seviyesidir: Türk'ün Ruhsal (emin, idraklı, maneviyatlı, iradeli) birliğinin oluşması için en gerekli seviyedir. Asif Ata Ocağı'nın düşünceleri Türk ruhunun temelinde oluşmuş ve insanın, Türk'ün, Doğu'nun yeni seviyesini yaratan ülkülerdir (bu düşünceleri yukarıda "Asif Ata'nın Amacı" yazısında vurgulamıştık).

Asif Ata

Mutlakla hasbihal

- Sen ebedisin, muhteşemsin, sonsuzsun, büyüksün, eşin benzerin yoktur, sana secde ediyorum.

- Ben Senim, Kendini iyi tanı. Ben Sen`de Varım.

- Ben Sen olamam. Aklım kusurlu, duygularım bulanık, irademse zayıftır, yaşlı olsam da, acemiyim, kendimce yaşayamadım, yanlışlıklar içinde kayboldum, çok arayıp az buldum, yarattıklarına sahip çıkamadım, ihtiraslarımı bastıramadım, içimdeki kötülüğü öldüremedim. Ben Sen değilim. Sen olamam. Kendini bana benzetme. Senin yanında ben bir hiçim.

- Zira, kendinde değilsin, kendin olamamışsın. Ruhun âlidir, Mutlakdır – onu duymamışsın! Aşkın ilahidir - onu kalbinden uzak tutmuşsun! Kutsallık duygun temizdir - onu kapından kovmuşsun! Peygamberlik halin büyüktür - onu anlamamışsın! Kendinden daha büyüğüne kavuşmak tutkundur - vurduymazlık etmişsin! Anlamin, mühtevan geniştir, fakat ortama ayak uydurmuşsun! Şimdiye kadar sen olmamışsın!

- Kötü olduğum için olmadım! Zaafımı anladım ve zayıf kaldım. Sen oldukça güçlüsün ve bu nedenle gücünü anlamasını bilmişsin. Ben Sen olmuş olsaydım, güçlü olurdu.

- Sen kendi Allahlığını kendi halinden ayırıp ender Evlatlarında tecella etmişsin. Peygamberlerin seni içlerinde görmüş, büyük

sanatçılar eserlerinde seni tavsif etmişlerdir. Müzikte İlahi sesi duymuşsun, kahramanların fedakarlıklarında ölümsüz kudreti farketmişsin. Sen de kendinden ayrı düşmüşsün, zira acemiliğin, pisliğin, fenalığın sözünü dinlemiş ve kendi doğana aykırı bir biçimde yaşamışsın!

- Hercai sözleri dinleyen birisini Mutlak saymak mümkün mü? Mutlak olmuş olsaydım, kesin Şer'i dinlemezdim.

- Senin ruhsal anlamın İlahidir, bedensel anlamınsa basittir. İçinde hem Mutlak, hem de Görecelik yaşıyor. Ancak niteliğin Mutlaktır, bu yüzden sen Şer'i içinden silmek gücündesin. Ancak sen bunu yapmıyorsun, Mutlak'ın gücüne güvenemiyorsun, Mutlak'ı unutuyorsun, onu kalbinde görmüyor ve göreceli, bayağı tutkular, düşüncelerin hayatına hükmetmesine izin veriyorsun. Öyle zannediyorsun ki, sen işte busun, kendine güvenin azalıyor ve kötülüklerin aletine dönüşüyorsun.

- O zaman, ben yine de sen değilim. Sen bütünsün, bense yarımım, sen teksin, ben çeşitliyim, sen temizsin, bense kirliyim.

- Ben Mutlakım, sen kendinde Mutlakı taşıyorsun. Farkımız işte bu. Ben ışığım, kalbine akmışım. Sen Işığı unuttun, karanlığa kavuşmuşsun. Senin bütünlüğün niteliğindedir, niteliğinse Benim. Sen Bensin! Niteliğinin anlatımında Mutlakla beraber, göreceli, yanlış, şer de ortaya çıkıyorsa bu seni asla şaşırtmasın. Anlatım nitelikten aşağıdır. Senin Belan dış dünyaya uyuyorsun, içindekini unutuyorsun, Allahlığından ayrılıyor, uzaklaşıyorsun. Hani, sen ne zaman kendi Peygamberlerine, kahramanlarına manen, düşünceyle ve duygusal yaklaşacaksın, o zaman kendin olacaksın, Mutlaka kavuşacaksın.

- Demek istiyorsun ki, ne zaman benim gücüm sonsuz, duygularım, düşüncelerim mutlak kutsal olacak, ülküm tam gerçekleşecek, o zaman ben senin gibi ölümsüz mü olacağım? Bu mümkün müdür?

- Kendini derinden anla! Bunların hepsi sende var. Kendinden elini çektiğin için onları özünde görmüyorsun. Ruhsal kudretin sınırsızdır: o seni kutsal kimliğe götürebilir, iç âlemini gerçek

anlamda temizleyebilir, sana ölümsüzlük ihsan edebilir, yeter ki, sen içindeki Mutlak'ı göresin ve kendine dönmesinibilesin! Eğer kendinde Mutlakı görmüyorsan, demek ki, insan gibi yaşamıyorsun. Sen Mutlaksın, ancak bunu bilmiyorsun. Tüm derdin de bunda işte. Mutlaklığımı bilmiş olsaydın, ruhsuz, maneviyatsız, düşüncesiz olduğunu düşünmez, ortamda kaybolmaz, maddesel nimetlerin esiri olmazdın, hayvansal dünyayla kendi dünyanın arasında farkı görürdün, muhabbetin İlahi anlamını korurdun, içini çirkin duygulardan temizledin, kulluktan, kölelikten, korku kabusundan kurtulurdun, gerçeği, adaleti kendin kadar severdin. Bunlardan o yüzden uzaksın ki, özündeki Mutlak'ı görememişsin!

- Mutlaktan ayrılmışım, demek ki, Mutlaka olmağa layık değilmişim! Kendini bana benzetme! Mutlaksın, bu yüzden kendinden ayrılmamışsın!

- Senin Mutlaka dönmekten başka yolun, çaren yoktur. Göreceli idrakte, maneviyatla, hissiyatla sen yaşayamayacaksın. Ya Allah olmalısın, ya da ölmelisin! Başka yol yoktur! Mutlakın Sesi harika, hükümlü ve serttir!

İçindekiler

Mutlaka İnam bakışının iki temel kavramı	66
Asif Ata'nın kimliği	67
Asif Ata'nın soydaşlarına ilk çağırısı	
Yakınlarıma	69
Ocak'ın amacı	69
Asif Ata'nın Amacı	
Ruhsal Uyanış	73
Mutlaka İnam Ocağı'nın iç kuralları ve yaşam tarzı	79
Ocakçı	81
Mutlaka İnamcı	81
Ocakdostu ya da Ocaksever	82
İnam'ın Din'den üstünlükleri	
Temel ilkelerde yalan olmamalı	
I. Yazının yazılma nedeni - açılış konuşması	83
II. İnsanı korkutmak yok, inandırmak gerekir	86
III. İçinde hurafe besleyip gerçeğe inanmak mümkün değil.....	93
IV. Hurafeden hurafeye değil, hurafeden Gerçeğe	96
V. Mutlaka İnam yalansızdır	98
İnançta Türkçülük Evrenselliğin onaylanmasıdır	102
Mutlakla hasbihal.....	107

Türkün İlk Ruhaniyyat Ocağı
Asif Atanın – İnam Atanın
Mütləqə İnam Ocağı

Türkdən Başlayan Yeni Bəşər İnamı
(Asif Ata Ocağı haqqında yığcam bilgi)

(Türk dilində)

Bağlantı üçün ünvanımız: (051) 585-56-97;
(050) 527-70-50;
(051) 548-22-68;
(050) 245-22-88;

E-mail: www.asifataocagi.com;

soyluatali@mail.ru

Kitab İlqar Türkoğlunun yatırımı ilə basılmışdır.

